

T.C
MİMAR SİNAN GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
MÜZİKOLOJİ ANABİLİM DALI
ETNOMÜZİKOLOJİ VE FOLKLOR PROGRAMI

TÜRKİYE'DE MÜZİKOLOJİNİN KURUMSAL TARİHİ VE
MÜZİKOLOJİ-MÜZİK BİLİMLERİ BÖLÜMLERİNİN DERS
PROGRAMLARI

(Yüksek Lisans Tezi)

Hazırlayan

20016092 Vural YILDIRIM

Danışman

Yard. Doç. Dr. M. Ali ÖZDEMİR

İstanbul-2004

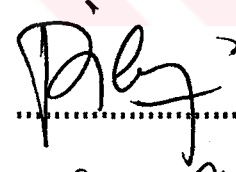
Vural YILDIRIM tarafından hazırlanan Türkiye'de Müzikolojinin Kurumsal Tarihi ve Müzikoloji-Müzik Bilimleri Bölümlerinin Günümüzdeki Ders Programları adlı bu çalışma jürimizce Yüksek Lisans Tezi olarak Kabul Edilmiştir.

Kabul (Sınav) Tarihi : 16 / 06 / 2004

(Jüri Üyesinin Ünvanı , Adı , Soyadı ve Kurumu) :

İmzası :

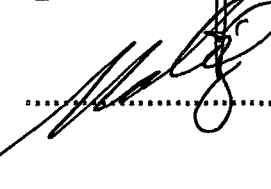
Jüri Üyesi : Prof.Filiz ALİ

.....

Jüri Üyesi : Doç.Dr.Özkan MANAV

.....

Jüri Üyesi : Yrd.Doç.Dr.M.Ali ÖZDEMİR (D) M.Ü.Öğr.Üy.

.....

TEŞEKKÜR

Bu tezin oluŐumunda ve benim çalışma sũrecimde yardımlarını esirgemeyen, danıŐmanım Yard. Doç. Dr. M. Ali Özdemir'e, lisans eğitimim boyunca her zaman bilgilerinden yararlandığım, bana mũzikoloji disiplininin ve yũksek lisansın kapılarını aralayan Sayın Hocam Prof. Filiz Ali'ye sonsuz Őũkran ve teŐekkũrlerimi sunarım.

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR	<i>i</i>
İÇİNDEKİLER	<i>ii</i>
ÖZET	<i>iv</i>
SUMMARY	<i>vi</i>
GİRİŞ	<i>viii</i>
1. BÖLÜM	<i>1</i>
1.1. Niçin Tarih?	
1.1.1. Müzikoloji ve Tarih	<i>3</i>
1.1.2. Kurum Kavramı	<i>5</i>
1.1.3. Kurum Olarak Müzikoloji	<i>6</i>
1.1.4. Kültür Sosyolojisi ve Eğitim Kurumu	<i>8</i>
2. BÖLÜM	<i>11</i>
2.1. Müzikoloji	
2.1.1. Müzikolojinin Sorunları	<i>12</i>
2.1.2. Müzikologun Görevi	<i>14</i>
3. BÖLÜM	<i>16</i>
3.1. Türk Müzikolojisinde Öncü İsimler	
3.1.1. Rauf Yekta	<i>17</i>
3.1.2. Suphi Ezgi	<i>19</i>
3.1.3. Hüseyin Sadeddin Arel	<i>21</i>
3.1.4. Mahmut Ragıp Gazimihal	<i>25</i>
3.1.5. Gültekin Oransay	<i>29</i>
4. BÖLÜM	<i>34</i>
4.1. Bölümler ve Ders Programları	
4.1.1. Ege Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Musiki Bölümü (Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Musiki Bölümü)	<i>34</i>
4.1.1.1. Ege Üniversitesi Güzel sanatlar Fakültesi Müzik Bilimleri Bölümü Ders Programları	<i>35</i>
4.1.1.2. Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bilimleri Ders Programları	<i>39</i>
4.1.1.3. Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bilimleri Bölümü Günümüzde Geçerli Ders Programları ve Ders İçerikleri	<i>42</i>

4.1.2. Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Müzikoloji Anabilim Dalı	57
Filiz Ali (Kurucu – Yönetici)	59
4.1.2.1. Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Müzikoloji Anabilim Dalı Genel Müzikoloji Ders Programları ve Ders İçerikleri	61
4.1.2.2. Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Müzikoloji Anabilim Dalı Etnomüzikoloji ve Folklor Ders Programları ve Ders İçerikleri	81
4.1.3. Hacettepe Üniversitesi Müzikoloji Bölümü Etnomüzikoloji ve Folklor Anabilim Dalı	96
O. Türev Berki	96
4.1.3.1. Hacettepe Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Müzikoloji Bölümü Etnomüzikoloji ve Folklor Anabilim Dalı Ders Programları ve Ders İçerikleri	98
4.1.4. İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı Müzikoloji Bölümü	108
Şefika Şehvar Beşiroğlu	109
4.1.4.1 İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı Müzikoloji Bölümü Ders Programları (2003 Yılına Kadar)	111
4.1.4.2 İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı Müzikoloji Bölümü Ders Programları ve Ders İçerikleri (2003 Sonrası)	114
5. SONUÇ	135
KAYNAKLAR	140
ÖZGEÇMİŞ	142

ÖZET

Müzik sanatı geçmiş, bugün ve geleceği içinde barındırdığı için üç boyutludur. Sanat, yapısı itibarı ile bireysel olmanın yanında aynı zamanda toplumsallık arz eder. Sanatın bu durumu onu, salt “üstün yaratı” olmaktan çıkarıp, araştırılabilen, incelenebilen nesne konumuna sokar. Sanat böyle bir ortamda bilimsel alana yöneleceğinden, kendi içindeki sistematik bilgileri açığa çıkarır.

Sanatın bilimsel yönüne en güzel örnek, şüphesiz *müzikolojidir*. Bu disiplin müziği çok yönlü ele alarak inceleyen, araştıran bir alan olarak “müzik sanatı” kavramının niteliklerine katkıda bulunur.

Sosyal bilimlerin gelişmeye, yaygınlaşmaya ve kurumsallaşmaya başladığı 19. yüzyıl müzikoloji için de önemli bir dönemdir. Çünkü sosyoloji ve tarih disiplinlerinin kabul görmeye başlaması, müziğin de incelenip, araştırılabileceği düşüncesini doğurdu. Böylece yapılan müzikoloji çalışmaları, bilimsel bir kimlik kazanmaya yöneldi.

Ülkemizde sürdürülen çalışmaların kurumsallaşması (resmileşmesi) Avrupa ülkelerine göre yenidir (1976). Müzikoloji, çalışmalarını her türlü müzik belgesine dayanarak sürdürür. Bu alanın en önemli ayağını geçmiş, yani tarih oluşturur. Tarihteki toplumsal olaylar, müzik dönemleri, tarih, sosyoloji vd. disiplinler ile birlikte ele alınarak incelenip, araştırılır. Böylece müzikoloji, kendi alanını disiplinlerarası düzeyde belirginleştirir.

Ağırlıklı olarak tarih çalışması yapan bir disiplinin kendi tarihini yazmaması dūřünülemez. Çünkü tarih bize bugüne geliş sūrecimizdeki sosyal olayların ve sanat olaylarının bilgisini sunar.

Ülkemizde müzikoloji tarihinin kurumsallaşması, 20. yüzyılın ikinci yarısına denk dūřer. Bu döneme kadar çeşitli konularda çalışmalar olsa da, müzikolojinin resmileşmesi, Ege Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakóltesi Musiki Bölümü'nün açılması ile (1976) gerçekleşir. Bu dönem ve sonrasının tarihsel ve sosyolojik açıdan ele alınıp, gelişmelerin belgelenmesi, müzikoloji alanının doğası gereği zorunludur. Böylece, bundan sonra yapılacak çalışmalar için bilimcilerimiz, araştırmacılarımız, tarihi belgeler konusunda daha az sıkıntı çekeceklerdir.

Tüm bu nedenlerden dolayı, tarih ile i içe olan müzikoloji disiplini kendi tarihi sūrecini belgelemelidir. Bu alıřma böyle bir dūřünceden yola çıkarak, eksiklięin giderilmesi yönünde atılan ufak bir adımdır.

SUMMARY

The art of music accommodates the past, today and the future, thus it is three-dimensional. Art is structurally social as well as being individual. This condition of art turns it into an object which can be researched and examined so that, it is no more a mere "superior creation". Being reduced to *logical* dimension in an environment like this, art releases the systematical information inside.

Undoubtedly, the best example for the logical dimension of art is *musicology*. This discipline, being a field which studies music from several points of view, contributes to the quality of the concept of art of music.

The 19th century, when the social sciences began to develop, become widespread and institutionalized, is an important period for musicology, as well. Because spreading of the disciplines of sociology and history gave way to the idea that music can also be studied and researched. So the musicological studies headed to gain a scientific identity.

The institutionalization of the studies continuing in our country is very recent when compared to the European countries (1976). Musicology continues its studies with a base of every kind of musical document. The past, namely the history makes the most important part of this field. The social events in the history, the different periods of music are studied and researched along with the disciplines like history, sociology etc. thus, musicology clarifies its own field in the interdisciplinary level.

It is unthinkable of a discipline that studies history basically not to record its own history. Because the history presents us the information of the social and artistic events which have taken place until today.

The institutionalization of the history of the musicology in Turkey was around the second half of 20th century. Even though there had been studies on various subjects, the formalization of musicology was realized with the establishment of the Music Department in the faculty of Fine Arts of the Ege University (1976). It is unavoidable for the nature of the musicology to document the improvements which took place during and after this period, considering them with historical and social views. So, the scientists and researchers will not have difficulty with historical documents when they do studies from now on.

Because of all these reasons, the discipline of musicology which is very related to the history, must record its own historical process. The study, being led by this kind of thoughts, is an important but a small step to eliminate the deficiencies.

GİRİŞ

Müzikoloji disiplini ülkemizde yeni tanınmaya başlayan bir alandır. Geçmiş yüzyıllar öncesine dayansa da akademik denilebilecek özelliklerle ortaya çıkışı 19. yüzyıl Avrupa'sıdır. Bir ülke ismi vermek gerektiğinde ise; "müzikolojinin ortaya çıkışını 'Batı' ve 'Aydınlanma çağı' düşüncesi gibi geniş ve esnek bir çerçeveye bağlamak yerine 'müzikoloji Almanya'da ve ulusçuluğun bir ürünü olarak' doğmuştur diyebiliriz."¹

Geçmişe yönelik tüm çalışmalar tarih disiplini içinde değerlendirilir. Yöntem ise tarihsel yöntemdir. Herhangi bir konuda çalışma yapmak isteyen araştırmacı tarih yönteminden yararlanarak çalışmasını sürdürür. Tarih tek boyutlu bir perspektif ile ele alınamayacak kadar zorluklarla doludur. Çünkü olgular tarih içinde araştırmacıyı bekler. Bu nedenle tarihi çalışmalarda her türlü veri dikkatlice incelenip değerlendirilmelidir. "Hiç kimse tarih yazmak ya da okumak zorunda değildir ve geçmiş hakkında tarih olmayan mükemmel kitaplar da yazılabilir."² Fakat tarih, belirli disiplin içinde çalışanlar için kadar önemli veriler sunan ve derinliği olan bir alandır. Bu nedenle tarih disiplinini müzikolog önemli bir yan alan olarak öğrenmek, kullanmak zorundadır. "Tarihçinin görevi geçmişi sevmek ya da kendisini geçmişten kurtarmak değil, bugünü anlamının anahtarı olarak onun üstünde çalışmak ve anlamaktır."³

Bir müzik eserinin anlaşılması, döneminin onun üzerindeki etkilerini incelemek, ancak yukarıda söylendiği gibi tarihi anlamak ile mümkündür.

¹ Yetkin Özer, *Bilim Perspektifinde Müzik*, 64.

² Edward Hallet Carr, *Tarih Nedir?*, Çev. Misket Gizem Gürtürk, 58.

³ Carr, A.g.k., 32.

Müzikolog, çalışmalarında bazen müzik tarihine yönelir. Böyle bir durumda tarih yöntemini kullanır. Müzikolojide tarih en önemli yan disiplindir. Müzik üzerine yapılabilecek çalışmalarda bu günden geçmişe ya da geçmişten bu güne doğru artsüremsel (diyakronik) bir yol izlenebilir.

Ancak bu yolla müziği anlamlandırabilir, tanımlayabilir ve bağlamına oturtabiliriz.

Müzikbilimin en önemli görevlerinden biri, yazıldıkları zaman dilimi içinde notaların ne anlama geldiklerini bulup çıkarmak ve bunların uyarlandığı tarihte genellikle anlaşılabilir sembollere dönüştürülmesini sağlamaktır. Doğal olarak müzikbilimi, icra eden, uygulayan müzik adamına bu yolla hizmet eder. Yapıtın icra edilmesi ve akademik araştırma aynı arayışın iki yönüdür.⁴

İki boyutlu bu araştırma yönteminde tarihsel perspektif bize aynı zamanda toplumsal yargıların, değerlerin kapılarını aralar. Bugüne nasıl geldiğimizin sorusunu geçmişe bakarak anlayabiliriz. “Çağımıza hatta günümüze dair sorduğumuz herhangi ciddi bir soruya tarihe başvurmadan yanıt bulmamız mümkün değildir.”⁵

Çalışma, yukarıdaki perspektif doğrultusunda yürütülecektir. Çalışma süresince kullanılacak olan müzikoloji terimi; müzik bilimleri, müzik araştırmacılığı gibi terimlerin yerine tercih edilecektir. Terimler arasında ciddi anlam farklılığı olduğu vurgulanmak istendiğinde, özgül terim kullanılacaktır.

⁴ Jacques Barzun – Henry F. Graff, *Modern Araştırmacı*, Çev. Fatoş Dilber, 8.

⁵ Nur Vergin, *Siyasetin Sosyolojisi*, 168.

Bilindiği gibi ülkemizde müziğin bilimsel disiplin olarak ele alındığı üniversite bölümleri çeşitli adlar ile faaliyetlerini sürdürmektedirler. Örneğin; Müzikoloji Bölümü, Müzik Bilimleri Bölümü gibi. Bu bir tercih sorunudur. Kullanmak zorunda olduğumuz bölüm adlarında resmi unvan tercih edilecektir.

Amaç: köklü geçmişi olan müzikolojinin ülkemizde kurumsallaşma (okullaşma – resmileşme) sürecini ele almaktır. “Niçin tarih?” sorusunun yanıtı üzerinde durulacak, müzikolojinin tarih ile olan ilişkisi ve önemine değinilecektir. Ardından 1976 yılında Ege Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesine bağlı olarak kurulan müzikoloji bölümünün kuruluş süreci ve amacı ele alınacaktır.

Son olarak günümüzde Türkiye’deki müzik çalışmalarına önemli katkılar sağlayan iki merkezi kentte (İstanbul–Ankara) bulunan müzikoloji bölümlerinin kısa tarihleri ve ders programları verilecektir.

Çalışmanın eğitim kurumları içinde yer alan müzikoloji bölümlerinin kurumsallaşma sürecini ele alan tarihi yöntemle dayanması, diğer kurumların tarihine dikkat çekmesi açısından önemlidir.

Ülkemizde kurumlar tarihi ele alınmayı bekleyen önemli bir konudur. Çünkü “bir toplumun tarih bilincini kaybetmesi uygarlıktan vazgeçmesi ile eşdeğer bir konudur.”⁶ Bu nedenle çalışmamızın diğer kurumlar üzerine yapılacak tarihsel araştırmalara örnek teşkil etmesi ve bu açıdan yararlı olması en önemli övünç kaynağımız olacaktır.

⁶ Bkz. (4), Barzun – F. Graff, 9.

1. BÖLÜM

1.1. NİÇİN TARİH ?

Çalışma yaptığımız disiplinin tarihini öğrenmek için yüzlerce nedenimiz olabilir. Bu nedenleri tek tek sıralamak yerine önemli gördüklerimize değinelim: Bir arkeolog nasıl geçmiş uygarlıkları öğrenmek zorunda ise, bir antropolog nasıl tarihi dönemleri bilmek zorunda ise, müzikolog da müziğin tarihini çok yönlü bilmek, öğrenmek zorundadır. Müzikolojide tarih müziğin bağlamını belirler. Müziğe aidiyet kazandırır. Her tarihi olgu geleceğe ışık tutar. "Nüfus istatistikleri, iş raporları ve tarih. Günümüzde hangi alanda olursa olsun bu üç tip bilgi bulunmadığı takdirde yaşam durur."¹

Tarihi çalışmalarda çeşitli perspektiflerden² ve tekniklerden yararlanılması mümkündür. Tarih çalışma alanı açısından oldukça zengin verilere sahiptir. Bu zenginlik araştırmacının tarihi olguları bütün olarak ele alması ve bunları rapor, kitap, makale vb. haline getirerek sunmasını imkânsız kılar.

Olgular bizden, yani duyularımızdan bağımsız olarak gelişen olaylardır. Son noktada "Tarihçi zorunlu olarak seçmecedir."³ Olguların geçmişe serpiştirilmiş halde bulunması, onları tarihçinin yorumundan öğrenmemize neden olur. Çünkü "Olgular yalnızca tarihçi onlara başvurunca konuşurlar; hangi sıra ya da bağlam içinde söz hakkı verileceğini kararlaştıran

¹ Bkz. (4), Barzun – F. Graff, 3.

² Özer, perspektifi incelemeyi biçimlendiren ve yönlendiren bir etmen olarak tanımlar. Bkz. Özer, (1), 2-3

³ Bkz. (2), Carr, 17.

tarihçidir.”⁴ Böyle bir çalışma yöntemini tercih eden tüm araştırmacılar kendilerini bıçak sırtında hissederler. Çünkü geçmişi yeniden “canlandırıp” güncelleştirmek, aynı zamanda yeni araştırmalara yön vermek anlamı taşır. Bir başka deyişle, tarih bizim önümüzü aydınlatmak için başvurduğumuz önemli bir kaynaktır. Bu kaynağın “nasıl? ve “niçin?” kullanıldığı yani kullanma amacı geleceğimizi belirlemede rol oynar. Rol biçiciler ve senaristler tarih yazıcılarıdır.

Tarih çalışmaları geçmişin rapor halinde sunumudur. Tarih yazarı – araştırmacısı aynı zamanda bir raportör olarak geçmişi günümüze taşır.⁵ Tarih çalışmalarının yoğunluğu ve titizliği tarihin bilimsel normlarla tanımlanmasına neden olmuştur. Tarih hakkında yazılan her türlü yazı, rapor, vb. tarih bilimini ortaya çıkarmıştır.

Rapor yazarının tutum ve tekniğinin doğrudan doğruya, büyük bir edebi ve akademik disiplin olan tarihten kaynaklanıyor olması, raporun bir biçim olarak kabul edilmesini daha da haklı gösterir. Rapordaki bütün bilgiler geçmiş olaylarla ilgilidir. Bütün dünya olağan araçlar haline gelmiş olan dipnot, kaynak referans ve bibliyografya yöntemlerini tarih öğretisinden almıştır.⁶

Tarihsel çalışma yöntemi tüm bu söylenenler doğrultusunda ele alındığında, yöntemin ne kadar önemli ve vazgeçilmez olduğu anlaşılır. Yöntem sorunsalı kuramsal açıdan kendini müzikolojide de ortaya koyar. “müzikoloji geçmişe dönük inceleme yapma temeline oturduğundan yazılı kaynakları kullanan *tarihsel yöntemi* benimser.”⁷ Tarih geçmişte fakat bizim dokunabileceğimiz kadar yakınımızda işlenmeyi, yorumlanmayı, açığa

⁴ Bkz. (2). Carr, 16.

⁵ Tarih yazarı denildiğinde vakanüvislerden ayrı anlam ifade edildiği anlaşılmalıdır. Vakanüvis salt gördüğü olayları yazar. Tarih yazarı ise geçmişi bilimsel açıdan ele alan çalışmaları sistematik olarak yazan kişidir.

⁶ Bkz. (4), Barzun – F. Graff, 5.

⁷ Bkz. (1), Özer, 34.

çıkmayı beklemektedir. Çünkü “hiçbir olay tarihçi için kaybolmuş sayılmaz.”⁸ Her olgu geçmişe dönük çalışmalarda yeniden farklı perspektiflerle ele alınabilir.

1.1.1. Müzikoloji ve Tarih

Ülkemizin müzik tarihi henüz sistematik olarak yazılmamıştır. Çeşitli biyografik ve dönemsel çalışmalar olsa da bunlar Türkiye'nin genel müzik tarihine ulaşmayan çalışmalardır. Bunlardan bazıları: Cem Behar, *Ali Ufkî ve Mezmurlar* (1990), Filiz Ali, *Elektronik Müziğin Öncüsü Bülent Arel (biyografi)* (2002), Mehmet Kaygısız, *Türklerde Müzik* (2000), Murat Bardakçı, *Maragalı Abdülkadir* (1986), Ogün Atilla Budak, *Türk Müziğinin Kökeni – Gelişimi (Deneme)* (2000), ayrıca Sevda Cenap And Müzik Vakfı'nın, Erdoğan Okyay *Cevad Memduh Altar'a Armağan “Müzik Eğitiminin Şövalyesi”* (1990), Vakıf Ahmed Adnan Saygun'a Armağan *“Çokseslilik Meşalesi”* (1991), Prof. Koral Çalgan Ulvi Cemal Erkin'e Armağan *“Duyuşlar'dan Köçekçe'ye”* (1992), Nejat Başeğmezler Necil Kazım Akses'e Armağan *“Cumhuriyetin Özgün bestecisi”* (1993), Evin İlyasoğlu İlhan Usmanbaş'a Armağan *“Yeninin Peşindeki Bağdar”* (1994), Zeynep Oral Leyla Gencere Armağan *“Opera'nın Türk Divası”* (1995), Prof. Filiz Ali Cemal Reşit Rey'e Armağan *“Unutulmaz Marşın Büyük Bestecisi”* (1996), Üner Birkan İdil Biret'e Armağan *“Piyanodaki Harika”* (t.y), Müşerref Hekimoğlu Suna Kan'a armağan *“Öz Şarkısını Duyuran Keman”* (1997), Dr. Erdoğan Okyay Nevit Kodallı'ya Armağan *“Türkülerden Orotoryaya...”* (1998), Hasan Ferid Alnar'a Armağan *“Longa'dan Konçerto'ya”* (1999), Prof. Filiz Ali Ferhunde Erkin'e Armağan *“Tuşlar Arasında”* (2000), Şefik Kahramankaptan Ferit Tüzün'e Armağan *“Çeşmebaşı'ndan Esintilerle”* (2001), Erhan Karaesmen Kamuran Gündemir'e Armağan *“Piyanist, Hoca ve Cumhuriyet Aydını”* (2002) yayınlarıdır.

⁸ Walter Benjamin. *Son Bakışta Aşk*. Hazırlayan. Nurdan Gülbilek. 40.

Ülkemiz müzik tarihinin sistematik olarak yazılmamış olması, (aynı zamanda) müzikoloji tarihinin de yazılmadığı anlamına gelir. Çünkü müzik, müzikoloji disiplinine kaynaklık etmektedir. Müzikolojinin nesnesi müzik odaklı her türlü faaliyettir.

Müzikoloji ve müzik tarihi ile ilgili çalışmanın, tarihçiyle değil müzikoloji formasyonlu kişilerce yapılması, geçmişteki olguların değerlendirilip yorumlanmasında nesnel verilere ulaşmamız açısından daha uygundur. Çünkü “müzikoloji, etnomüzikoloji, müzik kuramı gibi disiplin ya da uzmanlık alanları konu / nesnelere müzik olmasıyla başka disiplin ya da alanlardan ayrılırlar.”⁹

Tarihini bilmeyen bir disiplin, varlık nedenini ortaya koymakta güçlük çeker. Bir başka deyişle, geçmişini – köklerini netleştirmemiş bir disiplin, bilim dünyasında kaygan zeminde yer alır. Bunun sonucu olarak diğer disiplinlerle arasında kargaşa yaşar.

Çağdaş insan, daha önce görülmemiş bir derecede kendi varlığının bilincindedir. Geçip geldiği belirsiz pırıltıları, varmakta olduğu belirsizliği aydınlayabileceği umuduyla, coşkuyla incelemekte, tersine olarak da, önünde uzanan yol hakkındaki arzuları ve endişeleri ardında kalanların anlayışını güçlendirmektedir.¹⁰

Tarihi yönleme her disiplin başvurabilir. Çünkü: “Geçmiş, bugün ve gelecek, tarihin sonsuz zinciri içinde birbirlerine bağlıdır.”¹¹ Müzikolog önünde tarih, daima vazgeçilmez bir çalışma alanı olarak varlığını sürdürecektir.

⁹ Yetkin Özer, *Müzik Etnografisi*, 3.

¹⁰ Bkz. (2), Carr, 158 –159.

¹¹ Bkz. (2), Carr, 159.

1.1.2. Kurum Kavramı

Toplumların kendi kültürel yapılanmaları doğrultusunda belli başlı kurumları vardır. Toplumlara özgü biçimsel farklılıklar görülse de, içerik olarak kurumlar birbirlerine benzerler. Aydın (2000: 20), genel olarak temel kurumları: a.aile, b.eğitim, c.ekonomi, d.siyaset, e.din, f.boş zaman değerlendirme olarak altı maddede ifade eder. Bu maddeler arasında kesin çizgiler yoktur. Örneğin; eğitim hem formel olarak okulda, hem de informal olarak okul dışında ailede verilir. Yani kurumlar arası akışkanlık söz konusudur. Kurumlar birbirini tamamlar.

Kurum kelimesini günlük yaşantımızda daha çok “kuruluş” şeklinde ifade ederiz. Aslında bu kullanım yanlış olmamakla birlikte, dar bir anlama dikkat çeker. Toplumbilim açısından ele aldığımızda;

...kurum ne bir kişi, bir grup ve hatta ne de bir mekândır. Kültürün bir kısmıdır, insanların yaşam tarzlarının örüntüleşmiş bir parçasıdır. ...Diğer bir ifadeyle ihtiyaçları karşılama biçimleri veya metodlarıdır.
.....kurumun temel öğeleri şunlardır:

- a) Kurumlar belli bir amacı gerçekleştirmeye yöneliktirler.
- b) Söz konusu ihtiyacın gerçekleştiriliş biçimi oldukça süreklilik kazanmıştır.
- c) Kurumlar gerek alt kurumlarıyla gerekse diğerleriyle yapılanmış, örüntülenmiş ve eşgüdümlemişdir.
- d) Her kurum diğerleriyle yakından ilişkili (eşgüdümlemiş) olmasına rağmen kendi alanında biricik bir yapıdadır. Bir başka deyişle temel kurumlar bir 'görelî bağımsızlığa' sahiptirler.
- e) Nomatif Kurumlar zorunlu olarak değer yüklerler. Çünkü kültürün kodlarını ifade ederler.¹²

¹² Mustafa Aydın, *Kurumlar Sosyolojisi*, 13 – 14.

Kurumlar sayılan özelliklerinden de anlaşılacağı gibi bireylerin yaşamlarını kolaylaştırırlar. Aynı zamanda kültürün sürekliliğini sağlarlar. Süreklilik kavramı bize geçmiş, bugün ve geleceği hatırlatır. Bugünün ardında geçmiş, yani tarih vardır. Kurumlar tarihe açılan kapılardır. Divitçioğlu,¹³ bir toplumun herhangi bir döneminin araştırılmasında kurumlara başvurmanın önemli olduğunu söyler. Her dönemin kendine özgü kurumları ve bunların işlevleri vardır. Bu nedenle kurumlar işlevseldir. Aydın,¹⁴ kurumların işlevlerini özetle; a. Bireyin topluma adaptasyonu ve gerekli bilgilerin çoğunu hazır bulması açısından, b. Kültürün sürekliliği ve istikrarı açısından, c. Beklentileri karşılaması açısından üç grupta toplar.

Bu gruptan yola çıkarak müzikoloji kurumunun içeriği tanımlanmaya çalışılabilir: a. Literatür oluşturur, b. Müzik kültürünün saklanması, korunmasını, aktarılmasını sağlar, c. Kuramsal çalışmalar ile estetik “yönlendiricilik” görevi üstlenir ve de icracılara, bestecilere eleştirel yaklaşımlarla farklı perspektifler kazandırır.

1.1.3. Kurum Olarak Müzikoloji

Herhangi bir kurum hakkında çalışma yapmak, toplumsal konumunu belirlemek, sosyolojik çalışma yöntemini zorunlu kılar. Çünkü kurumlar toplumsal zemin üzerine oturmuş yapılardır. Kurumsal yapının geçmişi bize tarihi çalışma olanaklarını sunar. Böylece kurum sosyolojisi, tarih sosyolojisine dönüşür. Tarihte spesifik çalışma yapacak isek örneğin; sanat – müzik alanı gibi, çalışma sanat ve/veya müzik sosyolojisine – tarihine yönelir. Buradan da genel olarak kültür sosyolojisine ulaşırız. Williams, “...yeterli her

¹³ Sencer Divitçioğlu, *Nasıl Bir Tarih?*, 15.

¹⁴ Aydın, A.g.k., 16

kültür sosyolojisi bir tarihsel sosyoloji olmalıdır"¹⁵ derken kültürün derinliğini ve önemini vurgulamaktadır.

Bu vurguyu kendi alanımız olan müziğe uyarladığımızda, karşımıza müzik sosyolojisi çıkar. Müzik üzerine bilimsel çalışmada Özer iki noktaya dikkat çeker:

- a) Bilimi kendi içindeki devinimini de gözönüne alarak, başka alanlarda ve daha önceden olgunlaşmış bir model olarak alıp belli bir inceleme alanına, sözgelimi müziğe uyarlamak;
- b) İnceleme konusunun özelliklerinden ve yerleşik tanım ve kavramlarından yola çıkarak konuya özgü, yine sözgelimi müziğe özgü bir bilimin tanımını yeniden oluşturmak.¹⁶

Özer, çalışmasında ortaya koyduğu iki eğilime dikkat çektikten sonra bizim de vurguladığımız uyarlama ağırlıklı birinci eğilimi, kendi çalışmasında tercih ettiğini söyler.¹⁷ Bir başka deyişle sosyal bilimlerin yöntemini müzik odaklı çalışmalara uyarlayarak, bir müzik sosyolojisi ve/veya müzik tarihi araştırması - incelemesi yapmak olanaklıdır. Her türlü müzikal fenomen, metaforik olarak geçmiş müzik kültürlerinin birikimini içinde barındırır. Müziğin kültüre özgü bu yapısı ile; müzik felsefesi, tarihi, estetiği... gibi müzikolojinin alt dalları ilgilenir.

Müzikolojinin her türlü incelenmesi aynı zamanda sanat sosyolojisi içinde düşünülse de, genel olarak ulaştığı nokta kültürel kodlamalar olduğundan, bir kültür sosyolojisinden söz edebiliriz. Bu nedenle bir sonraki konu olarak Williams'ın kültür sosyolojisi ile ele aldığı kurum kavramını, müzik odaklı kurumsallık çerçevesinde ele alıyorum.

¹⁵ Raymond Williams, *Kültür*, Çev. Suavi Aydın,32.

¹⁶ Bkz. (1), Özer, 7.

¹⁷ Bkz. A.g.k., 9.

1.1.4. Kültür Sosyolojisi ve Eğitim Kurumu

*Kültür*¹⁸ adlı eserinde Williams, sanat ağırlıklı kültür sosyolojisine odaklanır. "Kültür sosyolojisi içinde sanat çalışmalarında toplumsal malzemenin incelenmesi büyük bir yoğunluk taşır ve kabaca kültür sosyolojisinin bütün içeriğini çoğu zaman işgal eder."¹⁹

Williams çalışmasında, kültürün genel tanımlarından yola çıkarak, sosyoloji ile olan ilişkisini irdeler. Ardından kültür kavramının ve toplumsal yapı içindeki boyutunun özel bir şekilde ele alınmasını önerir. Bunun için de "kültür sosyolojisi" kavramını öne sürer. Kültür sosyolojisi kavramı, "en kullanışlı şekli ile, ilgi alanlarının birbirine yakınlaşmasının en eski formlarından biri olarak anlaşılabilir."²⁰ Çalışmasının önemli bir bölümünü kurumlar ve sanat oluşturur. Ona göre kültür sosyolojisinin nesnesi olan kültürel üretimler kurumlar tarafından yapılmaktadır. Burada vurgulanması gereken kurumların formel ve/veya informel oluşlarıdır. İformel yapıların önemli bir bölümünü sanatçı kurumları oluştururken, formel yapılar okullaşma ile tanımlanmıştır. Okul daha önceden belirttiğimiz gibi, eğitim kurumunun temel mekânlarından biridir. Bu nedenle müzikoloji, eğitim kurumu içinde tanımlanır. Bir başka deyişle eğitim kurumu içinde müzikoloji bir alt kurum olarak tanımlanabilir.

Kurum olarak müzikoloji iki yönelimlidir:

1. Müzikoloji çalışmalarını yapacak – sürdürecekt araştırmacı, müzikbilimci yetiştirmek,

¹⁸ Bkz. (19), Williams.

¹⁹ Bkz. (1), Özer (9).

²⁰ Bkz. (19), Williams, 10.

2. Çalışmalar sonunda ortaya çıkan verilerle literatür oluşturarak, müzik alanında çalışacaklara katkı sağlamak.

Birinci yönelim eğitim ağırlıklı iken, ikincisi uygulama ağırlıklıdır. Bu yönelimlerden yola çıkarak müzikolojiyi bir eğitim ve araştırma kurumu olarak düşünebiliriz.

...bir toplumda, eğitimle ilgili (yani toplumsallaşma, bilgi aktarımı vb gibi) işlevlerin düzenli şekilde yerine getirilmesini sağlayan bir ilişkiler sistemi vardır. Buna eğitim kurumu denmekte ve (öğrencilik, öğretmenlik, dersler, not sistemi, sınav biçimleri, vb. gibi) pek çok davranış örüntüsünü bünyesinde taşımaktadır.²¹

Müzikoloji kavramı yüzeysel olarak müzik bilimi anlamı taşısa da içeriğinde bilimci yetiştirmeye yönelik eğitim sürecini ifade eder. Bir başka deyişle müzikoloji; müzik eğitimi, tarihi, sistematigi, araştırmacılığı vb. alanları kapsayan geniş eğitim sürecinin adıdır. Dayandığı temel nokta eğitimidir. Öyleyse müzikoloji, aynı zamanda pedagojik boyutu olan disiplinin genel adıdır. Yani eğitim kurumundan ayrı düşünülmemesi gerekir.

Toplum, sosyolojinin ağırlıklı konusudur. Müzikoloji de aynı zamanda eğitim sosyolojisinin konusudur. Eğitim sosyolojisi kurumsal düzeyde incelenirken altı temel kurumdan²² olan eğitim kavramı başlığında ele alınır.

Eğitim kavramını, öğrenmeyi öğretmek olarak düşündüğümüzde, müzikoloji eğitiminin de müzik üzerine, sistematik inceleme, araştırma yöntemlerini öğretmek olduğunu görürüz.

²¹ Bkz. (18), Aydın, 15.

²² Bkz. (18), Aydın, 21.

Eğitim son noktada birikimlerin (kültürün) aktarılmasıdır. Müzikolojinin zengin tarihi birikiminin eğitim sürecinde müzikolog adayına aktarımı söz konusudur. Bu bilgiler, müzik repertuarından, tarihine, müzikal biemlerden, formlara kadar geniş içeriğe sahiptir.

2. BÖLÜM

2.1. MÜZİKOLOJİ

Müzikoloji; her tür müziğin incelenmesi, araştırılmasıdır. Başlangıçta müzik tarihine odaklanan müzikoloji, artık müziği çok boyutlu olarak incelemektedir. Müzikoloji, etnomüzikoloji, karşılaştırmalı müzikoloji, müzik eğitimi, müzik sosyolojisi gibi alt dalları olan geniş bir içeriğe sahiptir.

Müziğin incelenmesinde coğrafi, tarihi ayırım gözetmez. Önceden de belirttiğim gibi müziğin tarihsel olarak incelenmesi Avrupa'da başlamış ve kurumsallaşması on dokuzuncu yüzyıl sonlarını bulmuştur.

On dokuzuncu yüzyılın entelektüel tarihine her şeyden önce, bilginin disiplinlere ayrılması ve meslekleşmesi, yani yeni bilgi üretmek ve bilgi üretenleri yeniden üretmek üzere devamlılık gösteren kurumsal yapıların oluşturulması süreci damgasını vurmuştur.²³

Türkiye'de müzikoloji çalışmalarının kurumsallaşması bir yüz yıl daha bekleyecekti. Bizde sistematik çalışmalar Rauf Yekta (1871 – 1935) ile birlikte başlamıştır. Cumhuriyet döneminin ilk uğraşları Rauf Yekta, H. Sadeddin Arel, Suphi Ezgi, M. Ragıp Gazimihal gibi isimlerle sürmüş, Gültekin Oransay (1931–1989) ile kurumsallaşmıştır. İlk müzikoloji bölümü İzmir'de kurulmuştur.

²³ Gulbenkian Komisyonu, *Sosyal Bilimleri Açın*, Çev. Şirin Tekeli, 16.

Müzikoloji kavramına yönelik onlarca tanım yapılmaktadır. Alanı sürekli genişleyen disiplinin tanımları da artmaktadır. Yapılan tanımlarda dikkat çekici bir unsur, bilimcilerin ilgi alanları doğrultusunda kavramı açıklamalarıdır. Örneğin Türk müziği sistemi ile ilgilenen Tura (1992 ; 2) “sesle ilgili disiplinleri içine alan bilim dalı”²⁴ diye ifade eder. Etnomüzikoloji ağırlıklı çalışan Yürür (1999; 79) müzikolojiyi “tarihe eklenmiş” disiplin olarak tanımlar.²⁵ Tansuğ (1999; 129) ise kavramın bütüncül yanına dikkat çeker. İnterdisipliner olduğunu ve çalışma perspektifine göre çeşitli disiplinlerle işbirliğinin önemini vurgular. Tarihsel yanını da belirterek şu tanımı yapar:

Müzikoloji, tüm türleri ve biçimleri içinde, gerek profesyonel, gerek profesyonel olmayan müzik etkinliklerinin üretimi, yorumlanması, dağıtımı ve tüketimi alanlarındaki müziksel kültür süreçleri ve sonuçlarını araştıran toplumsal bilim dalıdır. Müzikoloji, müziksel kültür gelişimindeki işlevsel ve yapısal eğilimleri ve yasallıkları araştırır ve müzik kültürünün gelişimi açısından öneriler getirir. Müzikoloji form ve tür ayrımı gözetmez. Geleneksel olarak müzik tarihini içeren müzikoloji yirminci yüzyılda, müziğin her yönünü incelemek üzere alanını genişletmiştir.²⁶

Uzdilek ise (1947; 4 – 5) yazdığı “İlim ve Musiki”²⁷ adlı makalesinde, müziğin yalnız duylara hitap etmediğini, ve “lojik” yanının olduğunu belirtir.

2.1.1. Müzikolojinin Sorunları

Müzikoloji ile uğraşanların önünde daima çeşitli sorunlar vardır. Bunlar kısaca: kaynak, kuram, çağdaşlık, kurumsallık vb. sorunlardır. Bu sorunlar Cumhuriyet öncesi müzikoloji çalışmaları da göz önüne alındığında kısmî

²⁴ Nilgün Doğrusöz, “Yalçın Tura İle Röportaj”, 2.

²⁵ Melih Duygulu, “Ahmet Yürür’le Etnomüzikoloji Üstüne Söyleşi”, 17: 79.

²⁶ Vural Yıldırım, “Feza Tansuğ ile Röportaj”, 129.

²⁷ Uzdilek, Salih Murad. “İlim ve Musiki”. 4 – 5.

olarak çözülmüş sayılır. Özellikle kurumsallaşma ve kaynak üretimi büyük ölçüde giderilmiştir. Kuram (nazariyat – teori) hâlâ çözülememiş, Türk Musikisi'nin sistematigi ve çağdaşlaşma sorunu tamamlanamamıştır.

Sistem konusu Türk müzikolojisi içinde hala büyük bir sorun olmakta ve bu konuda farklı görüşlerin olduğu bilinmektedir. Türk müzik sistemini Batı müziği mantığına dayandırmak isteyen²⁸, Yekta, Arel, Ezgi sistemi ve buna şiddetle karşı çıkarak, *sistemci okul*²⁹ görüşünü benimseyenler günümüzde hala bir sonuca ulaşamamışlardır. Sistem konusunda başka çalışmalar da yapılmış fakat yukarıda sözünü ettiklerimiz kadar ses getirmemişlerdir. Konunun detayları çalışma sınırlarımızın dışında olduğu için ilgilenenler bu sorunlarla ilgili makalelerin büyük bir bölümünü *musikişinas*³⁰ dergisinin tüm sayılarında bulabilirler. Türk Müziği odaklı çalışanlar, sadece bu sorunlar ile mücadele etmek zorunda bırakılmıştır. Sorunların bu noktada toplanması, müzikolojinin önünde daima bir set gibi durmuş ve kuramsal çalışmaları engellemiştir.

Çağdaşlaşmanın temel ölçütlerinden olan sanatın kurumsallaşması ve akademik boyuta çekilmesi en temel sorunlarımızdandır. Bu konuda Filiz Ali sorunu, "...sanat kurumları, bu arada konservatuarlar, toplumdaki hızlı değişime ve değişik isteklere ayak uyduramamaktadır"³¹ diyerek ortaya koyar. Ardından olması gerekenleri sıralar:

Çağdaş müzik ve sahne sanatları, yalnız bu sanatları yorumlayanları yetiştirerek gelişemez. Gelişme, ancak bu sanatları besleyerek elde

²⁸ Sistemci okul görüşünü savunanlar, Yekta, Arel ve Ezgi'nin Batı Müziği'ne benzeyen ses sistemini uydurdıkları görüşüne sahiptirler.

²⁹ Osmanlı öncesi İslam müziğindeki, 17 ana perde üzerine kurulu görüş. Öncüleri; Meragalı Abdülkadir, Safiüddin Abdülmümin Urmevi.

³⁰ *Musikişinas*, Boğaziçi Üniversitesi Türk Müziği Kulübü Yayını.

³¹ Filiz Ali, "Atatürk ve Ankara Devlet Konservatuarının Kuruluşu", 77.

edilebilir. Bestecisi, yazarı, çevirmeni, araştırmacı, incelemecisi, rejisörü, koreografi, müzikologu, v.b. ile bir bütün oluşturur. Notası, ders kitabı, çevirisi, araştırması, incelemesi basılır, yayılır. Plak [cd] yapılabilmesi için her olanak seferber edilir, yurt içi ve yurt dışı dağıtım sağlanır. Üniversitelerde müzikoloji, etno-müzikoloji, geleneksel müzik, halk müziği, kuramsal müzik ve sahne sanatları enstitüleri ya da fakülteleri kurulur. Bu bölümleri besleyecek müzik liseleri ve konservatuarlar kurulur ve geliştirilir.³²

Filiz Ali'nin yaklaşık yirmi yıl önce ortaya koyduğu sorunlar ve çözüm önerileri bugün hâlâ aynı tazelikte karşımızda durmaktadır. Müziğin sorunları ile tek bir elden baş etmenin zorluğu müzikolog ihtiyacını ve müzikoloji bölümlerini gerekli kılmıştır. Müzikoloji uluslararası sanat müziği çalışmalarında en önemli alan olarak kendini kanıtlamıştır. "Müzikbilim özellikle Batı'da, klasik müzikle şu ya da bu biçimde ilişkili olan insanların yaşamını her geçen gün daha çok etkilemeye, giderek belli dönemlerin müziğinden anlaşılan şeyi somut olarak değiştirmeye başladı."³³ Yirminci yüzyılın ikinci yarısında bu gereksinim kendini daha fazla hissettirmiştir. Son noktada bu gereklilik yukarıdaki alıntıda net bir şekilde ifade edilmektedir. Müzikoloji bölümlerinin zorunluluğuna aynı duyarlılıkla, Tura (1992), ve Öztuna (1987) değinmişlerdir. Özellikle üniversitelerde edebiyat fakültelerine bağlı müzikoloji bölümlerinin kurulmasını önermişlerdir.

2.1.2. Müzikologun Görevi

Müzikoloji, insanlık ile eşdeğer tarih sürecine sahip olan müziğin günümüze kadar olan birikimini çalışma alanı olarak hedefler. Bu hedef tek bir araştırmacının ve tek boyutlu bir çalışmanın sonucunda başarılamayacak kadar zorluklarla doludur. Müzikoloji günümüzde binlerce ciltlik kaynağa sahiptir. Böyle zengin birikime ve derinliğe sahip olan disiplin içinde

³² Filiz Ali, Bkz. (34), Filiz Ali, 77

³³ Özkan Manav, "Müzikbilimin Anahtarı Hangi Kapıyı Açar?", 28.

araştırmacı enerjisini ve bilgisini dikkatli kullanmak durumundadır. Aksi taktirde bu kadar fazla kaynağın içinde yok olur gider. Oysa müzikologdan beklenen, tüm birikimin müzik dünyasına (müzisyenlere, icracılara vb.) bir an önce kazandırılmasıdır. Müzikolog böyle bir çalışma ile aynı zamanda seslendiricilerin işlerini kolaylaştırır. “Öte yandan bu dönemin [Ortaçağ ve Rönesans] müziğini seslendiren müzikçilerin bu bilgilere kendi başlarına, müzikbilimcilerin yardımı olmaksızın ulaşmalarını beklemek büyük bir iyimserlik olurdu.”³⁴ diyen Manav, müzikologun önemini besteci olarak vurgularken ondan ne beklediğinin ipuçlarını verir. Müzikoloji çalışmalarının yorumcular/seslendiriciler için taşıdığı önemi ve anlamı şu sözleri ile belirtir:

Eski müziklerle, bu müziklerin ses dünyalarını bizlere ileten bugünkü Ortaçağ ve Rönesans müziği yorumcuları arasında, yukarda adını andığımız kaynaklar ve müzik tarihine tanıklık eden başka belgeler, bulgular aracılığıyla kurulacak köprüye gereksinim vardır. Bu köprüyü kuracak olanlar ise besteciler, müzik eleştirmenleri ya da kuramcılar değil, müzikbilimcilerdir.

...

Müzikbilimcilerin adım adım taşlarını döşedikleri geçmişe uzanan o köprü olmasaydı, gerek notalama yöntemleri gerekse ses dünyalarını oluşturan türlü nitelikler açısından, bu eski müziklerin bizlerle, bugünkü müzikle arasında bulunan uzaklığı kendi başımıza aşmak düşten öte bir anlam taşımayacaktı.³⁵

Yukarıdaki alıntı, müzikologun karşılaşılabileceği zorlukların bir kısmını belirtmesi nedeni ile önemlidir. Tüm bu zorluklara rağmen müzikoloji, çalışmalarını çok yönlü olarak sürdürmek zorundadır. Her disiplinde olduğu gibi müzikoloji içinde de zorlukların olması bilimin doğası gereğidir. Türkiye’de müzikoloji, kısıtlı³⁶ olanaklarına rağmen, çalışmalarını sürdürerek kurumsallaşmaktadır.

³⁴ Bkz. (36), Manav, 30.

³⁵ Özkan Manav, A.g.m., 31.

³⁶ Kaynak, kadro, bütçe vb. sorunlar.

3. BÖLÜM

3.1. TÜRK MÜZİKOLOJİSİNDE ÖNCÜ İSİMLER

Önceki bölümlerde belirtilen *sistemci okulun* dışında, ondokuzuncu yüzyıl sonlarından itibaren müzik üzerine çalışmaların Mevlevîler tarafından yürütüldüğünü görüyoruz. Batı müziğinin saray ile tanışması sonucu Türk müziği çalışanları tekkelere yönelerek çalışmalarını bu mekânlarda sürdürmüşlerdir. Bu çalışmaları yürütenler: Galata Mevlevîhanesi Şeyhi Ataullah Efendi (1842 – 1910), Yenikapı Mevlevîhanesi Şeyhi Mehmet Celaleddin Dede Efendi (1849 – 1908), Bahariye Mevlevîhanesi Şeyhi Hüseyin Fahreddin Dede Efendi (1854 – 1911) gibi isimlerdir.

Bu kişiler çalışmalarını kendilerinden sonrakilere aktarmak üzere yazılı kaynağa dönüştürmemişler, fakat ileride değineceğimiz öğrencilerine aktarmışlardır. Böylece çalışmaları öğrencileri kanalıyla günümüze ulaşmış, hatta bugün de süren “Türk müziği sistem tartışmaları” ile varlığını sürdürmeye devam etmiştir.

Mevlevî Şeyhleri'nin öğrencileri, Yekta, Arel ve Ezgi yeni bir sistem geliştirerek, Türk müzikolojisine katkıda bulunmuşlardır. Sistem kabaca, Türk Müziği'nin kuramını oluşturma olarak adlandırılabilir. Bu kişilerin dışında Gazimihal ve Oransay Batı Müziği alanındaki çalışmaları ile müzikoloji alanında önemli fikirler ileri sürerek, müzikolojiyi yönlendirmişlerdir.

3.1.1. Rauf Yekta (1871 – 1935)

Kendisi Türk müziğini dünya müzik literatürüne tanıtan müzik bilimci diye bilinir. Yazdığı Türk Müziği makalesi, Paris Konservatuvarı profesörü Albert Lavignac'ın editörlüğünü yaptığı, yayıma hazırladığı *Encyclopédie le da musique et Dictionnaire du Conservatoire* (Müzik Ansiklopedisi ve Konservatuvar Lügatı) isimli eserde yer almıştı.

Kendisi İstanbul Aksaray'da doğdu, Çamlıca'da öldü. Soylu bir aileden olan Yekta, iyi bir eğitim aldı.

Simkeşhane İbtidaisi'ni(ilkokul) ve 15 Temmuz 1300'de (28 temmuz 1884) Mahmudiye Rüşdiyesi'ni *aliyyülala*(üstün başarı) dereceyle bitirdikten sonra, 13 Şevval 1301 (6 Ağustos 1884 Çarşamba) günü, dedesi Mehmed Emin Efendi'den gelen 12 bin 500 kuruşluk zeametın mande olmaması, yani hazineye kalmaması için Divan-ı Hümayun Kalemı'ne girer. İlk görevi, kâtip yardımcılığıdır. Bu arada, küçük Said Paşa'nın Fransızca öğretimi için açmış olduğu Lisan Mekteb-i Alisi'ne de kaydolarak, çok iyi Fransızca öğrenir ve dört yıl sonra diploma alır. 1894 yazında, Hasan Paşa adında Halep'te görevli bir yönetici tarafından kitabet yazısının beğenilmesi üzerine Halep'e çağrılır ve giderse de çok kısa bir süre sonra geri dönerek, Divan-ı Hümayun'daki görevine devam eder. Burada hattatlık öğrenir ve icazetle(yetki belgesi) birlikte kendisine 'Yekta' (tek-eşsiz) mahlası verilir.³⁷

Rauf Yekta, ilk adı Darü'l-elhan olan İstanbul Konsevatuarı'nın (bugünkü İstanbul Üniversitesi Devlet Konservatuvarı) kurulunca (1914), burada Türk Müziği nazariyatı ve tarihi dersleri verdi. Türk Musikisi bölümünün kapatılmasından (1926) sonra, ölümüne kadar aynı yerde "Tarihi Türk Musikisi Eserlerini Tespit ve Tasnif" komisyonu başkanlığı yaptı. Yekta, klasik biçimde bir besteci ve neyzendir. Türk Müziği kuramı hakkında ilk çalışanlardandır. Bir eksikliği "çokseslilik" konusunda fazla inceleme ve araştırma yapmamış olmasıdır. Uzun yıllar Ezgi ve Arel ile birlikte çalıştı. Ezgi

³⁷ Rauf Yekta Bey, Türk Musikisi, (Derleme Önsöz, Murat Bardakçı), 8.

Ankara'ya, Arel İzmir'e gidince gurup dağıldı. Yekta ve diğerleri yanlı çalışmak zorunda kaldılar. Türk Müziği kuram çalışmalarının yanında elli kadar bestesi vardır.

Kitapları:

YEKTA, Rauf (1986), *Türk Musikisi*, Haz. Orhan Nasuhioğlu, Pan Yayıncılık, İstanbul.

_____ (1925), *Şark Musikisi Tarihi*, Mahmud Bey Matbaası, İstanbul.

_____ (1925), *Esâtiz-i Elhan, III. Cüz: Dede Efendi*, Evkaf-ı İslamiye Matbaası.

_____ (1924), *Türk Musikisi Nazariyatı*, Mahmud Bey Matbaası, İstanbul.

_____ (1919), *Milli Notamız İle Kıraat-ı Musikiye Dersleri*, Evkaf-ı İslamiye Matbaası, İstanbul.

_____ (1912), *Risale-i Musiki*, (Yayınevi yok), Beylerbeyi

_____ (1902), *Esâtiz-i Elhan, II. Cüz: Abdülkadir-i Meragî*, Feride Matbaası, İstanbul.

_____ (1902), *Esâtiz-i Elhan, I. Cüz: Hoca Zekai Dede Efendi*, Mahmud Bey Matbaası, İstanbul.

3.1.2. Suphi Ezgi (1869-1962)

Suphi Ezgi, Arel ile birlikte Rauf Yekta'nın çalışmalarını sürdürdü. "...makam dizilerinin tümünü sekizli dizi olarak göstermiş, dolayısıyla basit makam adını verdiği bütün makamları dörtlü beşli birleşimi olarak açıkladıktan sonra, bu makam dizileri içinde yer alan dörtlü ve beşlileri de o makamın adıyla adlandırmıştır."³⁸

Ezgi, Üsküdar'da doğdu. Okula başladıktan kısa bir süre sonra ilahicibaşı oldu. Babasının amatör olarak müzik ile uğraşması nedeni ile, evlerinde müzik toplantıları yapılırdı. Ezgi, "...1880'de Mızıkay-ı Hümayun kolağası vefalı Tahsin Efendi'den keman ve musiki öğrenmeye başladı. Bir yıl içinde fasillara katılacak dereceye geldi. Babasının kanun öğretmeni olan Hacı Arif Bey'den Batı notasını öğrendi ve saz eserleri geçti."³⁹

Rauf Yekta'dan Hamparsum nokta yazısını öğrendi. Zekai dede'nin öğrencisi oldu. Halim Efendi'den tanbur dersleri aldı. Kendisi daha sonra Mes'ud Cemil'e öğretti. Mekteb-i Tıbbiye-i Askeriye-i Şahane'yi (Gülhane Askeri Tıp Akademisi) bitirdi. Askeri doktor olarak mesleğini sürdürdü ve 1923'te emekli oldu. Emekli olduktan sonra müzik ile olan bağlarını artırarak, müzikolojiye yöneldi. "...Ezgi, 100 TL. aylıkla önce Rauf Yekta, A.R. Çağatay ve hocası Zekai Dede'nin oğlu olan Ahmed Irsoyla, ilk ikisinin ölümü üzerine Ahmed Irsoy ve tanbur talebesi olan Mes'ud Cemil'le, Irsoy'un ölümü ve Cemil'in çekilmesi üzerine de tek başına, tasnif heyetinde (İst. Kons.) çalıştı."⁴⁰

³⁸ H. Sadedin Arel, Türk Musikisi Nazariyatı Dersleri (Haz. Onur Akdoğu-Önsöz), S,XI.

³⁹ Yılmaz Öztuna, "Ezgi Maddesi", 274.

⁴⁰ Yılmaz Öztuna. A.g.m., S.275.

1947 yılında gözünün birinin görüş yeteneğini kaybetmesi nedeni ile heyetten ayrıldı. Daha sonra bu işler devam etmedi. *Amelî ve Nazarî Türk Musikisi* adlı eseri tamamladı. Bu eseri beş ciltten oluşuyordu ve her ciltte bir öncekinde yaptığı hataları düzeltiyordu. Böylece eseri kendini yenileyerek ortaya çıkıyordu. Eserleri Türk Müziği Kuramsal çalışmaları açısından önemlidir. Kendisi 1962 yılında ölünceye değin bu konular üzerine eğilmiş ve görüşlerinin kabul edilmesi için çalışmıştır.

Kitapları:

EZGİ, Suphi (1953), *Nazarî ve Amelî Türk Musikisi*, Cilt V, Hüsnitabiat Yayınevi, İstanbul.

_____ (1940), *Nazarî ve Amelî Türk Musikisi*, Cilt IV, Ankara Matbaası, İstanbul.

_____ (1936), *Nazarî ve Amelî Türk Musikisi*, Cilt III, Bankalar Basımevi, İstanbul.

_____ (1935), *Nazarî ve Amelî Türk Musikisi*, Cilt II, İstanbul Kaatçılık ve Matbaacılık, İstanbul.

_____ (1933), *Nazarî ve Amelî Türk Musikisi*, Cilt I, *Millî Mecmua Matbaası*, Cilt I, İstanbul.

3.1.3. Hüseyin Sadettin Arel (1880-1955)

İstanbul'da doğan Arel, İzmir'de öğrenimine devam etti. Daha sonra İstanbul'da hukuk öğrenimi gördü. Müziğe İzmir'de mandolin çalarak başladı ve müzik serüveni ölünceye kadar devam etti. "...Şeyh Cemal Efendi'den ud ve Türk musikisi dersleri aldı. İstanbul'a döndüğünde bestekar udi Şekerci Cemil Efendi'den musiki bilgisini ilerletti. Ayrıca ney, piyano ve diğer bazı nefesli ve yaylı sazları öğrendi. 1907-1909 yıllarında ünlü besteci ve musiki bilgini Edgar Manas'tan armoni, kontrpuan ve füg dersleri aldı. ...Özel musiki toplantılarının birinde Dr. Suphi Ezgi ile tanıştı ve onunla hayat boyu sürececek bir musiki arkadaşlığına başladı."⁴¹

Türk müziğinin İstanbul Konservatuarı'nda yeniden açılması için görevlendirildikten sonra, müzik çalışmalarını burada sürdürdü. Burada "Türk Müziği İcra Heyeti" kurdu. Kurumdan ayrıldıktan sonra çalışmalarını evinde öğrencileri ile devam ettirdi. Çeşitli yayınlar çıkardı. Türk müziğini tanıtmak ve savunmak amacı ile kitaplar yazdı, besteler yaptı.

"İstanbul Belediye Konservatuarı'nda ders verdiği sıralarda, Türk musikisinin nazariyatı ve tatbikatı ile ilgili fikirlerini benimseyen öğrencileri Arel'ci adı ile anılmaya başladı."⁴² Böylece Yekta'da temellendirilmeye çalışılan Türk Müziği Sistemi, Arel-Ezgi-Uzdilek⁴³ sistemi diye bilinmeye, söylenmeye başlanmıştır.

⁴¹ Haydar Sanal, "Arel, Hüseyin Saadettin". 352.

⁴² Haydar Sanal. A.g.m., 352.

⁴³ "Uzdilek, Arel'e matematik bakımından yardım etmiştir, desteklemiştir. Salih Murad Uzdilek (1891-1967), İstanbul'da doğdu ve öldü. 42 yıl İstanbul teknik Üniversitesi fizik kürsüsü başkanı (profesör ve ordinaryüs profesör) oldu." Yılmaz Öztuna. *Türk Musikisi Teknik ve Tarih*, 110 .

Arel, yıllarca Ezgi ile birlikte çalışmıştır. Daha sonra sistem konusundaki görüş ayrılıkları iki müzik bilgininin yollarını ayırmıştır.⁴⁴ Arel, müzikoloji için önemli olabilecek iki kütüphane kurdu. Birincisi, kayınbabasının konağında oturduğu yıllarda, işgalciler (Fransızlar) tarafından yakıldı. İkinci kütüphanesini Bomonti'deki evinde kurdu. Bu kütüphane daha sonra İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Şarkiyat Enstitüsü'ne bağışlanmıştır.

Kitapları:

AREL, Hüseyin Sadedin, (1969), *Türk Musikisi Kimindir?*, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul.

_____ (1965), *Türk Musikisi Nazariyatı Dersleri*, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul.

Türk müzikolojisinde önemli bir yere sahip olan üç isim (Yekta – Arel – Ezgi) yedi yıldan fazla birlikte çalıştılar. Bu dönemde doğu dillerinde yazılmış (Arapça, Farsça) eserleri incelediler. Bir süre sonra önce Yekta sonra Ezgi ayrılarak üçlü çalışmalar son buldu. Ezgi ve Arel uzun süre birlikte çalıştılar. Ord. Prof. Salih Murad Uzdilek müzik fiziği konusunda bu ikiliye önemli yardımlarda bulundu.

Rauf Yekta'nın çalışmalarının müzisyenler arasında yaygınlaşmamasının en önemli nedeni; çalışmalarını Fransızca ve Arap harfleri ile Osmanlıca yazmasıdır. Ezgi'nin ise fazla yayını yoktur. Arel tüm çalışmalarını yazmış ve kitaplaştırmış hatta birçok müzisyene ders (Mesud Cemil, Kemal

⁴⁴ "...basit makamları oluşturan tam dörtlü ve beşlilerin sayıları, adlandırılmaları ve bireşik (mürekkep) makamların, hangi makamların ya da dörtlüler ve beşlilerin birleşmesinden oluştuğu konusunda bazı fikir ayrılıkları" iki arkadaşın ayrılmasına neden olmuştur. Bkz. (40), Akdoğu, XI.

Batanay, Laika Karabey, Ercümend Berker vd.) vermiştir. Bu nedenle onun görüşleri yayılmıştır.

Arel ekolünün temsilcileri içinde bestekar ve müzikolog İsmail Baha Süreksan, İTÜ Türk Musikisi Devlet Konservatuarı'nın kurucu yönetim kurulu başkanı, koro şefi, bestekar, müzikolog Ercümend Berker, Devlet Klasik Türk Müziği Korosu'nun kurucu şefi, musikimizin en büyük icracısı müzikolog devlet san'atçısı Prof. Dr. Nevzat Atlığ, yardımcısı koro şefi ses San'atkarı Mefharet Yıldırım, seçkin müzikolog bestekar Tarık Kıp ve eşi koro şefi ses san'atkarı Yüksel Kıp, seçkin klasik bestekar ve müzikolog Ali Rıza Avni Tınaz, bestekarlardan Cevdet Çağla ve Yesari Asım Ersoy anılabilir.⁴⁵

Bugünkü Türk müziği sisteminin kuramsal dayanağı Yekta – Arel – Ezgi'ye aittir. Fakat, Arel – Ezgi – Uzdilek sistemi diye bilinir. Bunun nedeni Yekta'dan sonra çalışmaların geliştirilmesi ve Uzdilek'in müzik fiziği konusundaki yardımlarıdır. Sistemin resmîyet kazanması, İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Müziği Devlet Konservatuarı'nın⁴⁶ açılması ile gerçekleşmiştir.

Türkiye müzikoloji çalışmalarında 20. yüzyıl müzikologları, Türk müziği sistemine yönelik çalışmalar yapmışlardır. Yani makamsal müzikte makama yönelik çalışmalardan ziyade, ses sistemine yönelik çalışmalar yapılmıştır. Bu çalışmalar günümüze kadar bir çok sorunu da beraberinde getirmiş ve bir çok müzisyeni etkilemiştir. Ezgi-Arel-Uzdilek üçlüsü diye bilinen müzikbilimcilerin sistem görüşleri konservatuar eğitiminde temel alınmış ve bazı konularda netlik sağlanamamıştır. Türk müziğinin içinde bulunduğu durum, "yanlış temeller üzerine kurulmuş bu nazariyat meselesidir."⁴⁷ diyen Tura eleştirilerini açıkça belirtir. Bu gibi eleştiriler sonucu ortaya farklı sistemler ve görüşler çıkmıştır. Fakat hiçbirisi Arel – Ezgi – Uzdilek sistemi kadar yaygınlaşama-

⁴⁵ Bkz. (46), Öztuna, 110.

⁴⁶ 13 Ekim 1975'te Resmi Gazete'de kuruluşu ilan edilen Türk musikisi Devlet Konservatuarı, 1982 yılında İstanbul Teknik Üniversitesi'ne bağlanmıştır.

⁴⁷ Yalçın Tura. "Cumhuriyet döneminde Türk Musikisi" Cumhuriyet Dönemi Türkiye Ans. Cilt,VI. S,1510

mıştır. Bu konuda çalışanlar: Mildan Niyazi Ayomak (1888 – 1947), Şefik Gürmeriç (1904 – 1967), Kemal İlerici (1910 – 1986), Ekrem Karadeniz (1904 – 1981), İsmail Hakkı Özkan (1946-), Yalçın Tura (1934 -) gibi isimlerdir.

Rauf Yekta ve ardıllarının Türk müziği çalışmalarını sınırlı tutmaları, halk müziğine yer vermemeleri ayrıca eleştirilen bir konudur. Ulus bilinci ve beraberinde gelen folklorla yönelik sonucu halk müzikleri konusunda da çalışmalar başlamıştır. Bu çalışmaların öncüsü ve diğer müzikbilimcilerinden ayrılan önemli bir isim; Mahmut Ragıp Gazimihal'dir.

3.1.4. Mahmut Ragıp Gazimihal (1900-1961)

Müzikoloji alanında halk müziği ağırlıklı çalışan önemli bir araştırmacı müzikbilimcidir. Kendinden öncekilerin halk müziğine karşı görmezden gelen tutumlarına rağmen, O, halk müziği çalışmalarına yön vermiş ve bu alanda öncü konumuna yerleşmiştir. "...dönemin Türk aydınlanmacıları Tanzimat'tan beri süregelen 'batılılaşma' akımının da etkisiyle yeni ulusal hareketin besleneceği yegane kültürün 'halk kültürü' olması gerektiğinde birleşiyorlardı. İşte bu hareket, *tarih, folklor, edebiyat, müzik* gibi alanlarda, kaynağını İç Asya ve Anadolu'dan alan ve Batı ile entegre yeni bir kültürel yapılanmayı hedefleyen özgün bir harekettir. Bu hareketin müzikteki en önemli isimlerinden biri ise hiç kuşkusuz *Mahmut Ragıp Gazimihal*'dir."⁴⁸

Türkiye'deki müzik çalışmalarını iki yönelimli düşünen Gazimihal, ilk önce Klasik Türk musikisi veya Edvar musikisi denilen müziği ele alır.

Gazimihal'in yazılarında hayranlıkla bahsettiği ikinci bir müzik de halk müziğidir. Anadolu halk ezgilerinin Orta Asya kökenli halis Türk melodileri olduğu görüşü her defasında tekrarlanmıştır. Gazimihal tarafından ortaya atılan öz Türk ezgilerinin pentatonik çatı üzerine kurulu olduğu fikri işte bu temel üzerine kuruludur. Gazimihal Türk müzik kalkınmasının halk müziklerinden yararlanmadan gerçekleşmeyeceği görüşünde ısrarlıdır. İşte bu sebeple halk müziği ritimlerinden ve melodilerinden ilham alan kompozitörleri her zaman desteklemiştir.⁴⁹

Gazimihal İstanbul'da doğdu. Babası, Osman Gazi zamanında Bilecik İli'nin Gazimihal Kasabası'ndaki Harmankaya Tekfuru olan Kösemihal Bey'in soyundan gelen, Mustafa Ragıp Bey'in oğlu Dr. Yusuf Ragıp Bey'dir. Soyadı kanunundan sonra, "kösemihal" soyadını almalarına rağmen, kendisi, 1950'li yıllardan sonra yazılarında *Gazimihal* soyadını kullandı. İstanbul'da başlayan

⁴⁸ Melih Duygulu. 16. Nisan. 2003 tarihli görüşme.

⁴⁹ Melih Duygulu, "Mahmut Ragıp Gazimihal ve Türk Müziği", 50.

öğrenimi lise ve sonrasında Ankara'da devam etti. Klasik müzik eğitimine küçük yaşta keman öğrenerek başladı ve daha sonra Kemanî Yorgi Efendi'den batı müziği kuramı dersleri alarak çoksesli müziğe yöneldi. Müzik hakkında okuduğu makale ve kitaplar müzikoloji alanına ilgisini artırdı. Almanya ve Fransa'da sürdürdüğü müzik eğitimi sonunda yurda dönerek ülkesine müzikoloji konusunda önemli hizmetlerde bulundu.

Onun müzikoloji düşüncesinin kaynağında, ulusalcı fikirlerin temelinde yer alan 'Anadolu Kültürleri' konsepti⁵⁰ yer alır. Anadolu kültürü çalışmalarının önemli bir tespiti olan derleme gezilerine rahatsızlığı engel oluncaya kadar katıldı. Bu çalışmalarında Anadolu'nun müzik kültürünün arkasında Orta Asya Türk kültürü olduğunu savundu. Bu çalışma yöntem açısından tarihsel sörvey (survey) yönteminin Gazimihal tarafından müzikolojiye uygulanmasıdır. "Gazimihal'in müzikoloji çalışmalarının ikinci ayağında, bu halk işi verilerden yararlanarak oluşturulacak 'ulusal besteler' meselesi yer almaktadır. 1928 yılında yazdığı ilk kitabının 'musıki istikbalimiz'i anlatan kısmında (kitabın ilk bölümleri) uzun uzun yapılması gerekenler ele alınmıştır. Batı müziği teknikleriyle yerli müziklerin nasıl işlenebileceği, çalgıların kullanımı, üslup sorunu, vokal müzikte karşılaşılan problemler birer birer ele alınmış⁵¹ ve ileride bu konulara yönelenler için temel olacak öneriler sıralanmıştır.

Kitapları:

GAZİMİHAL, Mahmut Ragıp (1999), *Türk Halk Oyunları Kataloğu*, Cilt III, Ankara.

_____ (1997), *Türk Halk Oyunları Kataloğu*, Cilt II, Ankara.

_____ (1991), *Türk Halk Oyunları Kataloğu*, Cilt I, Ankara.

⁵⁰ Melih Duygulu Adı geçen görüşme. Bkz. (51), Duygulu.

⁵¹ Melih Duygulu. Adı geçen görüşme.

- _____ (1975), **Türk Nefesli Çalgıları**, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara.
- _____ (1975), **Türk Vurmalı Çalgıları**, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara.
- _____ (1975), **Ülkelerde Kopuz ve Tezeneli Sazlarımız**, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara.
- _____ (1961), **Musiki Sözlüğümüz**, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul.
- _____ (1958), **Asya ve Anadolu Kaynaklarında İkliğ**, Doğuş Ltd. Şirketi Matbaası, Ankara.
- _____ (1957), **Yüzyıllar Boyunca Mehterhane ve Türk Müzik Kalkınışı**, Maarif Basımevi, İstanbul.
- _____ (1957), **55 Opera**, Maarif Basımevi, İstanbul.
- _____ (1955), **Türk Askeri Müzikleri Tarihi**, Maarif Basımevi, İstanbul.
- _____ (1948), **Necdet Remzi Atak**, Biricik Basımevi, Ankara.
- _____ (1948), **Schumman** (Çeviri), Akay Kitabevi, İstanbul.
- _____ (1947), **Konya'da Musiki**, Ulus Basımevi, Ankara.
- _____ (1946), **Johann Sebastian Bach** (Çeviri), Akay Kitabevi, Ankara-İstanbul.
- _____ (1943), **Bursa'da Musiki**, Yeni Basımevi, Bursa.
- _____ (1940), **Musiki Tarihi** (Çeviri), Numune Matbaası, İstanbul.
- _____ (1939), **Ankara Bölgesi Musiki Folkloru**, Numune Matbaası, İstanbul.
- _____ (1939), **Türkiye Avrupa Musiki Münasebetleri Cilt I**, Numune Matbaası, İstanbul.
- _____ (1937), **Balkanlarda Musiki İlerleyişi**, Numune Matbaası, İstanbul.
- _____ (1936), **Türk Halk Müziklerinin Kökeni Meseleleri**, Numune Matbaası, İstanbul.
- _____ (1934), **Armoni Dersleri**, İstanbul.

_____ (1934), **Umumî Musiki Tarihi**, Numune Matbaası, İstanbul.

_____ (t.y), **Türk Musikisi Tarihi, Türk Tarihinin Ana Hatları**, Seri:26.

_____ (1929), **Şarkî Anadolu Türkü ve Oyunları**, Evkaf Matbaası, İstanbul.

_____ (1928), **Anadolu Türküleri ve Musiki İstikbalimiz** (Eski harfli), Maarif Basımevi, İstanbul.

3.1.5. Gültekin Oransay (1930 – 1989)

Türkiye müzikolojisinde en önemli isimlerden biri kuşkusuz Gültekin Oransay'dır. "Doğu ülkeleri içinde ikinci; ülkemizin ise ilk 'müzik doktoru' olarak"⁵² bilinir. Ülkemizde varolan müzik sorunlarına karşı ilgisi onu müzikoloji alanına yöneltmiştir. Oransay, "müziğin yalnızca sanat yönü ile uğraşarak ülkemizin müzik sorunlarının çözülmemeyeceğini ve dolayısıyla da sağlıklı bir müzik yaşamı oluşturulamayacağı gerçeğini henüz bir konservatuvar öğrencisi iken görmüş ve bu nedenle de son derece bilinçli bir seçimle, müzikbilim alanına yönelmişti."⁵³ Müzikoloji alanındaki çalışmalarını kurumsal düzeye taşıyarak kendisinden öncekilerden önemli ölçüde ayrılmıştır. "Oransay, gerek müzikbilimini ilk meslek seçmiş bir genç olarak, gerekse onu meslek durumuna yükselten ilk müzikbilim bölümünü üniversite bünyesinde açan bir öğretim üyesi olarak, bir öncü idi."⁵⁴

Oransay denildiğinde müzikologların aklına ilk gelen; Türkçe terimlerin kullanımınıdır. Kendisi bu konuda hiç ödün vermeden çalışmış ve müzikoloji literatürünü Türkçe hazırlamaya özen göstermiştir. Çünkü: "Ülkemizin müzik ile ilgili sorunlarına çözüm ararken, yetkililerle müzikseverlerin birbirini iyi anlaması gerekir; bunu da ancak Türkçe terimler sağlar."⁵⁵ Oransay'ın müzikoloji alanındaki özellikle terminolojiye yönelik çalışmaları eleştirilere maruz kalsa da, taraftar buldu. Öğrencileri onun terminolojisini kullandılar. Bu terimlere örnek olarak müzik yerine: *küğ*, besteci yerine: *bağdar*, solocu yerine: *yalkıcı* vb. verebiliriz.

⁵² Necati Gedikli, *Ülkemizdeki Etki ve Sonuçlarıyla Uluslararası Sanat Müziği*, 135.

⁵³ A.g.k., 135.

⁵⁴ A.g.k., 135.

⁵⁵ Önder Kütahyalı, "Anıların Işığında Oransay", 5.

Kendisi hakkında birçok yazı yayınlanmasına karşın, onun hakkındaki biyografik bilgileri yine kendisinin kaleme alıp yayınlaması önemlidir. Başka kaynaklara başvurmadan yazdığı otobiyografisini olduğu gibi alıntılamanın bu çalışmanın bütüncüllüğü açısından da önemli olduğunu düşünüldüğünden, yazıyı aynen aktaralım.

Kendi Kaleminden Prof. Dr. Gültekin Oransay⁵⁶

Oransay, Gültekin (Berlin 1930 -) Türk musiki, tarih ve dil araştırmacısı. Babasının mühendislik öğrenimi gördüğü Berlin'de doğup 3 yaşındayken Ankara'da yetişmeye başladı, burada Çankaya İlkokulu'nu (1936 – 42), Türk Maarif Cemiyeti Yenişehir Koleji'ni şimdi (Türk Eğitim Derneği Ankara Koleji: 1942 – 45), Gazi Lisesi'ni (1945 – 48) bitirdi ve edebiyat bölümünden pekiyi derece ile olgunluk sınavını verdi (1948). Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih – Coğrafya Fakültesi Felsefe bölümünde iki dönem (1948 – 49) okuduktan sonra Ankara Devlet Konservatuvarı'na bağdama öğrencisi olarak birer yıl İlhan Usmanbaş (1949/50) ve Adnan Saygun'un (1954) üçbuçuk yıl da Necil Kazım Akses'in (1950 – 53) öğrencisi oldu, ayrıca Fuat Türkay ile Selçuk Uraz'dan piyano öğrendi. Konservatuvarın yüksek dönemini bitirdikten (1954) sonra Münih Üniversitesi Felsefe (Edebiyat) Fakültesi'nde anadal olarak Prof. Dr. Georg Reichert ve Thrasybulos Georgiades'den musiki araştırmacılığı, yan dallar olarak Prof. Dr. Franz Babinger ve Hans – Joachim Kissling'den Yakındoğu Bilgisi ve Prof. Dr. Anton Spitelers'den Sami Dilbilimi (Arapça, Suryanice) okudu, ayrıca Latince öğrendi. Öğrenciliği sırasında Musiki araştırmacılığı bölümünde teknik asistanlık, Yakındoğu bilgileri enstitüsünde de Türkçe okutmanlığı yaparak Münih Üniversitesi Öğretim görevlileri arasına girdi. 15. – 19. Yüzyıllarda Geleneksel Türk Sanat Musikisinde Ezgisel Çizgi ve Makam Kavramı başlıklı çalışmasıyla doktora sınavına girerek pekiyi

⁵⁶ Gültekin Oransay, "Kendi Kaleminden Prof. Dr. Gültekin Oransay", 16 – 28.

derece ile felsefe doktoru sanını aldı (şubat 1962). 1962 mayısı Ankara'ya döndüyse de diplomasının devletçe onanması işlemi geciktiğinden askerlik görevine başlamıyarak Ankara İl radyosu ve Transkripsiyon servisi müdürü (eylül 1962 – şubat 1964), Ankara Devlet Konservatuvarı müzik folkloru dersi ve semineri öğretmeni ve folklor Arşivi şefi (1964 – 65), Milli Eğitim Bakanlığı Güzel sanatlar Genel Müdürlüğü şube müdürü (1965), Ankara devlet Konservatuvarı müdürü ve balet tarihi öğretmeni (1965 - 65) olarak görev yaptı. 1966 ekimi askere çağrılarak 88. dönemle muhabere sınıfından yedeksubay yetişti, Mamak Muhabere Okulu ve Er Eğitim Merkezi Telsiz Alayı'nda altı aylık kıta hizmetinden (1967 nisan – eylül) sonra Kara Kuvvetleri Komutanlığı Bando ve Armoni Muzikası Şefliği'nde bir yıl arşiv subayı olarak çalıştı (ekim 1967 – eylül 1968), ardından Ankara Devlet Konservatuvarı balet, musiki ve opera tarihi öğretmenliğine döndü (1968 – 71), bu yıllarda bir bölümü ücretsiz olarak ek görevler de üstlendi, Ankara Alman Kültür Merkezi'nde Almanca ve Türkçe öğretmenliği (1962 – 1978), Dil ve Tarih – Coğrafya Fakültesi'nde Tiyatro Kürsüsü'nde Genel Küğ Bilgisi ve Sahne Küğü Tarihi (1965 – 1972), Gazi Eğitim Enstitüsü Müzik Bölümü musiki tarihi öğretmenliği (1970), Ankara İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi Başkent Gazetecilik ve Halkla İlişkiler Yüksek Okulu'nda musiki ve fonetik – diksiyon öğretmenliği (1973 – 77), Basın ve yayın Yüksek Okulu'nda musiki öğretmenliği (1975) yaptı, Ankara ve İstanbul radyolarıyla Halkevleri Genel Merkezi gibi yerlerdeki kurslarda ders verdi. 1962'den beri beklediği olanağın gerçekleşmesiyle üniversiteye geçti. 1971 martı Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Türk ve İslam Sanatı Kürsüsü'ne asistan atandı, 1972'de *Ali Ufki ve Türk Din Musikisi* başlıklı çalışmasıyla doçent olunca yeni kurulan Türk Din musikisi Kürsüsü'ne başkan oldu. 1976'da Ege Üniversitesi Güzel sanatlar Fakültesi'nde Musiki Bölümü'nü kurmakla görevlendirildi, Ankara'daki görevini bırakmadan 40. maddeyle görevlendirilerek haftada bir İzmir'e gidip Tiyatro ve Müzik bölümü içinde 1976 – 77 ders yılında başlayan öğretimi örgütledi ve ders verdi, 1977 ağustosunda kadrosuyla Ege Üniversitesi'ne geçerek 1977 eylülü kurulan musiki Bölümü'ne başkan atandı, burada lisans öğretiminin yanısıra yüksek lisans ve doktora öğretimi başlattı, hiçbir yarıyıl haftada 28

saatin altına düşmeyen, kimi yarıyıl haftada 46 saate ulaşan bir ders yükünü üstlendi, ayrıca fakülteye yerleşmiş, düzensizliği ve kargaşayı gidermek amacıyla iki yıl dekan yardımcılığı yaptı (1978 – 80) ve 20 kadar soruşturmayı yürüttü. Ancak öğrenci olaylarının önünü alabilmesine karşın yönetimdeki düzensizliği gidermeye gücünün yetmeyeceğini anlayınca süresinin dolmasına bir yıl olmasına karşın dekan yardımcılığından çekildi (güz 1980). 12 eylül düzenlemesinin olağanüstü ortamından yararlanan birkaç fakülte öğretim üye ve yardımcısının 1981 ayında başlattığı ve basından da yararlanarak yürüttüğü yoğun karalama girişiminde ağır suçlamalar karşısında görevini sürdürdü, silahlı kuvvetlere dil uzatmak suçlamasıyla gözetim altına alındıysa da takipsizlik kararıyla sıkıyönetim mahkemesince salıverildiği gibi görevini kötüye kullanma ve kurduğu Ege Küğ Derneği'nde yolsuzluk yapıp dernekler yasasına aykırı işlem yürütme suçlamalarıyla açılan davalarda da aklandı ve bunun üzerine İzmir Sıkıyönetim Komutanlığı'nca 1402 sayılı yasaya dayanılarak görevden alınıp üniversiteden ve kamu hizmetinden uzaklaştırıldı (14 mart 1983). Böylece bol zamana kavuşunca geçimini sağlamak için verdiği az sayıda özel ders dışındaki bütün gücünü 1976'dan beri aksamış olan bilimsel araştırma ve yayın hazırlama çalışmalarına verdi, özellikle geçmiş yıllarda yarım kalmış çalışmalarını tamamlamaya başladı.

Kıtapları:

ORANSAY, Gültekin (1986), *Johann Sebastian Bach*, Küğ Yayınları, İzmir.

_____ (1983), *Türk Küğ Yaşamının Kalkınması İçin Öneriler* (Paul Hindemith'den Çeviri), Küğ Yayınları, İzmir.

_____ (1977), *Bağdarlar Geçidi* (Derleme), Küğ Yayınları, İzmir.

_____ (t.y), **Osmanlı Devletinde Kim Kimdir? Cilt 1, Osmanoğulları**, (Mehmet Süreyya Bey'in Sicil-i Osmanî'sinden Yeni Harflere Çevrilerek Genişletilmiş Basımı), Küğ Yayınları, Ankara.

_____ (1969), **Çağdaş Seslendiricilerimiz ve Küğ Yazarlarımız** (Melâhat Oransay'la Birlikte), Küğ Yayını Karanfilli Dizisi 3, Ankara.

_____ (1967), **Konçerto Kılavuzu**, Küğ Yayınları Cep Dizisi 2, Ankara.

_____ (1966), **Die Melodische Linie und der Begriff Makam der Traditionellen Türkischen Kunstmusik vom 15. bis 19. Jahrhundert (Geleneksel Türk Sanat Musikisinin Ezgisel Çizgisi ve Makam Kavramı, 15. yüzyıldan 19. yüzyıla Kadar)**, Küğ Yayınları MaRaGa Dizisi 2, Ankara.

_____ (1966), **Ankara Devlet Konservatuarı: Otuzuncu Yıl (Derleme)**, Küğ Yayınları, Ankara.

_____ (1965), **Atatürk ve Küğ** (Belgeler, Derleme), Küğ Yayınları Cep Dizisi 1, Ankara.

_____ (1965), **Batı Tekniğiyle Yazan 60 Türk Bağdarı**, Küğ Yayınları, Karanfilli Dizisi 2, Ankara.

_____ (1964), **Die Traditionelle Türkische Kunstmusik (Geleneksel Türk Sanat Musikisi)**, Küğ Yayınları, MaRaGa Dizisi 1, Ankara.

_____ (1964), **Musiki İslahatı** (Kazım Uz'un 1894 Yılında Yayınlanmış Olan Sözlüğünün Yeni Harflere Çevrilip, Genişletilmiş Basımı), Küğ Yayınları, Karanfilli Dizisi 1, Ankara.

_____ (1964), **Küğsel Ev Hayat Kuralları** (Robert Schumann'dan Çeviri), Küğ Yayınları, İnci Dizisi 1, Ankara.

4. BÖLÜM

4.1. BÖLÜMLER , DERS PROGRAMLARI VE İÇERİKLERİ

4.1.1. Ege Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bölümü (Dokuz Eylül Üniversitesi GSF Müzik Bilimleri Bölümü)

Günümüzde Dokuz Eylül Üniversitesi'ne bağlı olarak çalışmalarını sürdüren müzik bilimleri bölümünün başlangıcı, Ege üniversitesi Güzel sanatlar Fakültesi'ne dayanır. GSF ekim 1975 yılında kurulmuş olup, ilk zamanlar bünyesinde a. Çevre Tasarımı, b. Ses ve Görüntü Sanatları, c. Biçimsel Sanatlar olmak üzere üç bölüm bulunuyordu. Bu bölümlerden yalnızca çevre tasarımı bölümünün mimarlık dalında 1975 – 76 ders yılında eğitim verilmiştir.

1976/77 ders yılının başında Ses ve Görüntü Sanatları Bölümü a) sinema – TV bölümü ve b) Tiyatro Müzik bölümü olarak iki bölüme ayrılmış, başında Doç. Dr. Alim Şerif Onaran bulunan Sinema – TV bölümü 15, başında Prof. Dr. Özdemir Nutku bulunan Tiyatro – Müzik bölümü tiyatro dalında 20, müzik dalında 15 öğrenci ile lisans düzeyinde öğretime başlamıştır. Müzik dalındaki öğretimi öğretim görevlileri Tomris Öziş ile Dr. Erdoğan Okyay, Aslında Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Türk Dini Musikisi Kürsüsü Başkanı olup 40. madde uyarınca görevlendirilmiş bulunan Doç. Dr. Gültekin Oransay ve İzmir Devlet Senfoni Orkestrası viyola üyesi olup saat başı ders ücreti ile görevlendirilen Fahmettin Özkan yürütmüşlerdir.⁵⁷

Daha sonra Ankara'daki kadrosunu İzmir'e aktaran Oransay (1977), tiyatro bölümünden müzik bölümünü ayırarak başına kendisi geçmiştir. Başlangıçta bu bölümde; müzik araştırmacılığı, müzik kütüphaneciliği, müzik eğitimi, yükseköğretim kuram öğretmeni, ses mühendisliği ve

⁵⁷ Müzik Mecmuası, "Ege Üniversitesi Güzel sanatlar Fakültesi Müzik Bölümü Kısa Tarihi", 4.

musiki yazarlığı olmak üzere altı dalda eğitim ve öğretim ile ayrıca yüksek lisans açılması düşünülmüştür.

4.1.1.1. Ege Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bilimleri Bölümü Ders Programları⁵⁸

Lisans Ders Programı

Dersin Adı I. Yıl

I. Yarıyıl II. Yarıyıl

Kulak Eğitimi	I	II
Remileme (solfej)	I	II
Küğ Yazımı ve Basımı	I	II
Piyano	I	II
Tatlıfülüt (blok fülüt)	I	II
Bağlama	I	II
Ir	I	II
Dağar	I	II
Küğe Giriş	I	-
Selen Fiziği	I	-
Uyum Bilgisi	-	II
Kanon Korosu	-	II
Tatlı Flüt Takımı	-	II
Bağlama Takımı	-	II
Çalgılar Tarihi	-	II
Türkçe	I	-
Yabancı dil (Alm., Frn., İng.)	I	II
Seçmeli Dersler :		
Latince	I	II
İtalyanca	I	II
Farsça	I	II
Arapça	I	II

II. Yıl

I. Yarıyıl II. Yarıyıl

Kulak Eğitimi	I	II
Aktarma	I	-

⁵⁸ Bölüm için yapılan ilk ders programı. O dönemde program adı *Küğ Araştırmacılığı Dalı* olarak geçer. (1978).

Partitur Okuma		
Uyum Bilgisi		
Başkama Doğaçlama		
Piyano		
Bando Çalgısı		
Telli Orkestra Çalgısı		
Koro		
Tatlı Flüt Takımı		
Dört el Çalma		
Dağar		
Uluslararası Sanat Küğü Coğrafyası		-
Küğ Araştırmacılığına Giriş		-
Piyanoyla Eşleme	-	
Bando	-	
Biçim Bilgisi	-	
Halk Küğleri Coğrafyası	-	
Divan Küğü	-	
Yabancı Dil		
Seçmeli Dersler:		
Latince		
İtalyanca		
Farsça		
Arapça		

III. Yıl**I. Yarıyıl****II. Yarıyıl**

İşitsel Çeviriyazım		-
İndirgeme		-
Bağdama tekniği		
Çalgılama ve Orkestralama		
Piyano		
Üfleme Orkestra Çalgısı		
Telli Orkestra Çalgısı		
Koro		
Bando		
Orkestra		
Dağar		
Musiki Kuramları Tarihi		-
Türler Tarihi		-
Divan Küğü		-
Geleneksel Sanat Türleri Tarihi		-
Kırın ve Balet Tarihi		-
Yönetkenlik	-	
Türkiye Küğ Tarihi	-	
İlkel Küğler Coğrafyası	-	
Uluslararası Sanat Küğü Tarihi	-	
Opera ve Operet Tarihi	-	

Yabancı Dil	I	II
Seçmeli Dersler:		
Osmanlı Paleografisi	I	II
Latin Paleografisi	I	II
Arapça		

IV. Yıl**I. Yarıyıl II. Yarıyıl**

Piyano	I	II
Üfleme Orkestra Çalgısı	I	II
Telli Orkestra Çalgısı	I	II
Seçimlik Çalgı	I	II
Yönetkenlik	I	-
Koro	I	II
Oda Küğü	I	II
Orkestra	I	II
Dağar	I	II
Küğ Araştırmacılığı	I	II
Küğ ruhbilimi	I	-
Küğ Estetiği	I	-
Küğ Derlemeciliği	I	-
Küğ Toplumbilimi	-	II
Genel Estetik	-	II
Devrim Tarihi	-	II
Yabancı Dil	I	II

Bölümün kuruluşundan 1983 yılına kadar bu program uygulanır. 1982 yılı itibarı ile bölüm, Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi'ne bağlanır ve bundan sonra çalışmalarını burada Müzik Bilimleri adı ile sürdürür. Bölümde doktora programı 1983 yılında başlatılır. Aşağıdaki program taslağı, 1983 – 1984 öğretim yılı itibarı ile kabul edilerek uygulanır.

Bölümde iki profesör doktor, bir profesör, iki yardımcı doçent doktor, üç öğretim görevlisi, bir araştırma görevlisi, bir sözleşmeli öğretim görevlisi çalışmakta, toplam yüz öğrenci öğrenim sürdürmektedir.

Bölümün kurucusu Gültekin Oransay'dır. Son dönem başkanı ise Prof. Dr. Yetkin Özer'dir. Yetkin Özer, 1958'de İzmir'de doğdu. İlk ve orta öğrenimini İzmir'de bitirdi. Lisans Eğitimini Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bilimleri Bölümünde tamamladı. 1980 yılında aynı kuruma araştırma görevlisi olarak girdi. Lisansüstü eğitimini Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde yaptı. 1990'da "Geleneksel Türk Sanat Musikisinde Aruz-Usul İlişkisi" başlıklı çalışması ile doktor ünvanını aldı. 1982-1991 arası TRT Radyo-III'te çeşitli

programlar hazırladı. 1991-1994 arası, konuk öğretim üyesi olarak Maryland Üniversitesi (ABD) Etnomüzikoloji lisansüstü programında ders verdi ve doktora sonrası çalışmalarını yürüttü. 1997'de bir dizi konferans için Oslo Üniversitesi'ne davet edildi. Yurtiçinde de, çeşitli seminer ve konferanslara katıldı. Maryland Üniversitesi'nin çıkardığı *Turkish Music Quarterly* dergisinde yayınlanan yazılarının dışında Türkiye'de de çeşitli dergilerde yazdı, çeviriler yaptı. Halen "Abdallarda Müzik Kültürü," "Popüler Müzik İncelemelerinde Yöntem," ve "Kentleşme ve Müzik" konularında yayına yönelik çalışmalarını sürdürmektedir.

Kitapları:

ÖZER, Yetkin (2002), *Müzik Etnografisi*, Dokuz Eylül Yayınları, İzmir.

_____ (1997), *Bilim Perspektifinde Müzik*, Dokuz Eylül Yayınları, İzmir.

4.1.1.2 Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bilimleri Bölümü Ders Programları

Lisans Ders Programı

Dersin Adı

I. Yıl

I. Yarıyıl

II. Yarıyıl

Atatürk İlkeleri ve İnkılap tarihi

I

II

Türkçe

I

II

Beden Eğitimi

I

II

Yabancı Dil

I

II

Kulak Eğitimi

I

II

Solfej

I

II

Müzik Yazımı

I

II

Uyum Bilgisi

I

II

Piyano

I

II

Şan

I

-

Toplu Ses Eğitimi

-

II

Repertuar

I

II

Müziğe Giriş

I

-

Müzik Bilimine Giriş

-

II

Akustik

I

-

Çalgılar Tarihi

-

II

Sosyal Antropolojiye Giriş

I

-

Türk Halk Bilimi

-

II

Osmanlıca

I

II

Seçimlik Dersler:

Blok Flüt

I

-

Blok Flüt Takımı veya

-

II

Orf Çalgıları Takımı

I

II

II. Yıl

I. Yarıyıl

II. Yarıyıl

Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi

I

II

Türkçe

I

II

Beden Eğitimi

I

II

Kulak Eğitimi

I

II

Yabancı Dil

I

II

Solfej

I

-

Transpozisyon (Aktarma)

-

II

Uyum Bilgisi

I

II

Varyasyon ve Emprevizasyon
(Başkama ve Doğaçlama)

I

-

Piyano		
Koro		
Repertuar (Dağar)		
Biçim Bilgisi	-	
Türk Yöresel Müziği (Türk Halk Müziği)		-
Halk Müziği Coğrafyası	-	
Divan Müziği	-	
Uluslararası Sanat Müziği Coğrafyası	-	
Türkiye Müzik Tarihi	-	
Müzik Kuramları Tarihi		-
Osmanlıca Müzik Metinleri		-
Müzik Araştırmacılığı		
Seçimlik Dersler:		
Nota Yazım Tekniği		-
Müzik Kütüphaneciliği	-	

III. Yıl**I. Yarıyıl II. Yarıyıl**

Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi		
Türkçe		
Beden Eğitimi		
Yabancı Dil		
Dikte (İşitsel Çeviri Yazım)		-
Redüksiyon (İndirgeme)		-
Piyano		
Koro		
Partisyon Çalma		
Kontrpuan (Ezgisel Çok Seslilik)		
Yönetkenlik		-
Çalgılama ve Orkestralama		-
Repertuar (Dağar)		
İlkel Müzikler Coğrafyası	-	
Türler Tarihi	-	
Divan Müziği		-
Geleneksel Sanat Müzikleri Tarihi		-
Uluslararası Sanat Müziği Coğrafyası	-	
Uluslararası Sanat Müziği Tarihi		-
Dans ve Bale Tarihi		-
Müzik Araştırmacılığı		
İstatistik	-	
Seçimlik Dersler:		
Geleneksel Çalgı		
Gitar		
Program Yapımcılığı	-	
Tonmaisterlik	-	

IV. Yıl	I. Yarıyıl	II. Yarıyıl
Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi	I	II
Türkçe	I	II
Beden Eğitimi	I	II
Yabancı Dil	I	II
Besteleme Tekniği	I	II
Piyano	I	II
Koro	I	II
Piyano ile Eşleme	I	-
Repertuvar	I	II
Müzik Toplumbilimi	-	II
Müzik Araştırmacılığı Semineri	I	-
Diploma Çalışması	-	II
Müzik Psikolojisi	I	-
Müzik Derlemeciliği	I	-
Uluslararası Sanat Müziği Tarihi	I	-
Nota Basım ve Yayıncılığı Tarihi	-	II
Müzik Estetiği	-	II
Opera ve Operet Tarihi	-	II
Caz ve Pop Müzikler Tarihi	-	II
Üniversite Müzik Rehberliği	I	-
Müzik Metinlerinde Çeviri Teknikleri	I	II
Seçimlik Dersler:		
Geleneksel Çalgılarla Denemeler	I	II
Gitarla Denemeler	I	II

4.1.1.3 Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bilimleri Bölümü Günümüzde Geçerli Ders Programları ve Ders İçerikleri

Lisans Ders Programı

Dersin Adı

I. Yıl: Temel Müzik

I. Yarıyıl II. Yarıyıl

Piyano	I	II
Müziksel algılama ve Okuma	I	II
Müziğin Tarihsel Evrimi (Rönesans Düşüncesi ve Müzik)	I	-
Müziğin Tarihsel Evrimi (Aydınlanma Çağı ve Müzik)	-	II
Temel Müzik Kavramları	I	II
Müzik ve Toplum	I	II
Eleştirel Dinleme	-	II
Temel Bilgi Teknolojisi	I	-

II. Yıl: Temel Müzik

I. Yarıyıl II. Yarıyıl

Piyano	I	II
Müziksel Algılama ve Okuma	I	II
Müziğin Tarihsel Evrimi (Romantizm Çağı)	I	-
Müziğin Tarihsel Evrimi (20. Yüzyıl Müziği)	-	II
Çoksesli Yazı Bilgisi ve Uyumsal Çözümleme	I	II
Geleneksel Türk Sanat Müziği	I	II
Türk Yöresel Müziği	I	II
Popüler Müzik Tarihi	I	II

III. Yıl: Müzikbilim

I. Yarıyıl II. Yarıyıl

Piyano	I	II
Müzik Etnografisi	I	-
Müzik Analizi	-	II
Müzikte Yazılı Anlatım	I	II
Müzik Antropolojisi	I	II
Alan Araştırma Yöntemleri	I	II
Geleneksel Türk Sanat Müziği Kuramı	I	II
Müzik Paleografisi	I	II

Alan Araştırmasında Görse – İşitsel Belgeleme	I	II
Türk Popüler Müzik Tarihi	I	II

IV. Yıl: Müzikbilim

I. Yarıyıl II. Yarıyıl

Piyano	I	II
Müzik Araştırmacılığı Uygulamaları	I	II
Dünya Müzikleri	I	II
Türk Müzik Tarihi	I	II
Araştırma Tasarımı ve Projelendirme	I	-
Müzik Toplumbilimi	I	II
Çalgıbilim	I	II
Müzik laboratuvarı	I	II
Diploma Çalışması	-	II

Yüksek Lisans Ders Programı

Dersin Adı

Müziğin Evriminde Ekonomik ve Politik Etkenler
Dünya Müzikleri
Müzik ve Kültürel Çözümleme
Müzikte Yazılı Anlatım

Doktora Ders Programı

Dersin Adı

20. Yüzyıl Müziğinde Biçimsel ve Estetik Sorunlar
Müzikbilimde Yöntem
Müzikte Yazılım Anlatım

Doktora ve yüksek lisans dersleri yıllık olup üçer (3) kredidir.

Lisans Programı Ders İçerikleri

I. Yıl

Temel Müzik

Müziksel Algılama ve Okuma I : Tek ve iki sesle başlayan işitme yeteneğinin daha fazla ses ve ezgisel çizgiyle geliştirilmesi, bunların notaya aktarılması, tonallık kavramı, solfej çalışmaları. Tonallık algılama, farklı anahtarlarla okuma ve notaya alma.

Piyano I: Temel piyano eğitimi.

Temel Müzik Kavramları I, II : Ses yüksekliği, tını, yeğlilik düzüm gibi temel yapı taşlarının farklı müzik kültüründeki biçimlenişi, bu çerçevede yer alan temel kavramların ve genel müzik terminolojisinin incelenmesi, dinleyerek kavrama becerisinin geliştirilmesi .

Müziğin Tarihsel Evrimi I –Rönesans Düşüncesi ve Müzik : Çoksesliliğin ortaya çıkışı, ortaçağda kilise-toplum-müzik ilişkisi, Rönesans düşüncesi ve müziğe yansımaları; müziğin öteki sanatlarla olan ilişkisi. Sürekli bas çağı ve barok evreye geçiş.

Müziğin Tarihsel Evrimi II-Aydınlanma çağı ve müzik : 18. yüzyıl Avrupa'sında oluşan ve gelişerek döneme damgasını vuran toplumsal olayların edebiyat ve müziğe olan etkileri, bu etkilerin oluşturduğu akımların incelenmesi, edebiyat müzik ilişkisi, bu bağlamda o dönemin bağdarlarına esin kaynağı olmuş edebiyat yapıtlarının tanınması, klasik döneme geçiş ve çağın dört önemli bağdarının müzik anlayışları, klasik dönemin belirli tür ve biçimleri.

Müzik ve Toplum I, II : Günümüz toplumunda müzik ve müzikçinin konumu, müziksel çalışma alanlarının, müzik endüstrisinin işleyiş biçiminin tanıtılması, müziğin medyatik yönünün irdelenmesi, güncel müzik tartışmalarının gözden geçirilmesi.

Eleştirel Dinleme: Batı sanat müziği ağırlıklı olmak üzere bir müzik yapıtını dinlemede ne gibi etkenlerin gözönüne alınabileceği, müzik anlayışı ya da müzik dışı olguların yapıttaki yeri konusunda yapılan çalışmalar.

II. Yıl

Temel Müzik

Piyano II : Temel piyano eğitimi.

Müziksel Algılama III, IV : Avrupa dışı müzik sistemlerinden örnekler üzerine işitsel algılama ve çeviri yazım çalışmaları.

Çoksesli Yazıbilgisi ve Uyumsal Çözümleme I, II: Uyumbilgisi ve Kontrpuan kurallarının ve bu alanda geliştirilmiş kuramların incelenmesi, seçilen örnekler üzerine çözümlenmeler.

Müziğin Tarihsel Evrimi III-Romantizm Çağı : 19. yy'da ortaya çıkan romantizm ve müzikteki yeri, doruk romantik olarak anılan bağdarların incelenmesi. Bu yüzyılda gelişen ulusçuluk gibi kavramların irdelenmesi, romantik ardı akımlara kuşbakışı.

Müziğin Tarihsel Evrimi IV- 20. yy Müziği : 19. yy' ın sonlarında ortaya çıkan anlayışların 20. yy' ın ilk çeyreğiyle olan bağlantıları, tonsuzluk

ve 12 perde dizgesi. 2. Viyana Okulu, Gürültücülük ve esin kaynakları, Altılar kümesi, Stravinsky ve Bartók, 1950'lerden sonra müziğin ulaştığı yeni boyutlar, yeni müzik kavramı, Darmstad, Donaueschingen gibi yeni müzik festivalleri, elektronsal müzik, yüzyıla damgasını vurmuş bağdarlar.

Geleneksel Türk Sanat Müziği I, II : Geleneksel Türk sanat müziğinde kullanılan belli başlı makamları dinleyerek algılama, dizgesel özelliklerinin (makam, usul, biçim, tür) incelemesi, tarihsel kuşbakışı.

Türk Yöresel Müziği I, II : Kent dışı ortamlarda varlığını sürdüren "halk müziği" olgusunu yöresel(otantik) farklılık temel görüşüne dayalı olarak ezgi, tartım yapıları, tür bilgisi, çalgı bilgisi açılarından irdelenmesi, kentleşmeye koşut olarak kırsal kesim halk müziğinden farklı dinamiklerde gelişen "kentsel halk müziği" olgusunun tanımlanması, bu iki olgunun karşılaştırılmalı olarak incelenmesi

Popüler Müzik Tarihi : Popüler Müziklerin A.B.D ve Avrupa ülkelerindeki gelişimi ve alt türlerin günümüze değin audio ve video örneklerle incelenmesi.

III. Yıl

Müzikbilim

Piyano III:

Müzikte Yazılı Anlatım I, II : Genel yazılı anlatım kurallarının ve bilimsel yazım tekniklerinin öğrencide geliştirilmesi, tanımlama, betimleme, aktarma, anlaşılabilirlik sorunlarının irdelenmesi, müziğin teknik özelliklerinin yazılı anlatımla betimleme çalışmaları.

Alan Araştırma Yöntemleri : Alan araştırması gerektiren müzik incelemelerinde kullanılan teknikler ve uygulama çalışmaları.

Müzik Antropoloji I, II : Müziğin kültürel yönü üzerine yapılacak çalışmalara temel oluşturacak genel antropoloji kuramının irdelenmesi.

Geleneksel Türk Sanat Müziği Kuramı I, II : Geleneksel Türk sanat müziğinin perde dizgesi, makam, usul gibi teknik konularında ve müziğin insan yaşamındaki yeri üzerine Osmanlı döneminden günümüze geliştirilen kuramların irdelenmesi.

Müzik Paleografisi I, II : Eski müzik metinlerinin bugünkü yazıya aktarılmasında ve yorumlanmasında karşılaşılan sorunlar; örnek metinler üzerinde uygulamalı çalışmalar.

Alan Araştırmasında Görsel- İşitsel Belgeleme : Alan Araştırmasında kullanılan teknik donanımın uygulamalı olarak tanıtılması.

Müzik Etnografisi : Bir insan topluluğunun müziği hakkında ya da müziksel bir olgu ya da olay üzerine kuramsal perspektiften değil , alan çalışmasına dayalı ayrıntılı betimlemeler ile , seslerin yazılmasından öte, seslerin nasıl algılandığını, yapıldığını, değerlendirildiğini ve toplulukların müziksel süreçlerden nasıl etkilendiğini yazmaya yönelik beceri geliştirilmesi.

Müzik Analizi : Çeşitli müzik kültürlerinden seçilen örneklerin tınlayan bir bütün olarak ele alınarak , kendisini oluşturan öğelerin (çalgı, söz,ezgi, ritm, armoni vb.) söz konusu bütünle ilişkileri koparılmadan ayrıştırılarak daha kolay anlaşılabilir hale gelmesi.

Türk Popüler Müzik Tarihi : Türkiye Müzik Tarihindeki popüler müzik deneyimlerinin , kendisini oluşturan sosyo-kültürel bağlam ve kendi dışında

kategorize edilen türlerle etkileşimi gözetilerek, gerek 20.yy'da kaydedilen bir ürün gerekse endüstriyel üretim bandı dışında gerçekleşen popüler müzik pratikleri olarak tarihsel bir perspektifle ele alınması.

IV.Yıl

Müzikbilim

Piyano IV:

Müzik Toplumbilimi I, II : Bir araştırma disiplini olarak müzik toplumbiliminin tanımı ve kavramsal çerçevesi incelenecek, belli başlı yöntem ve bakış açıları Türkiye'deki müzik-toplum ilişkisi temelinde ortaya çıkan görüngüler özelinde tartışılacaktır.

Türk Müzik Tarihi I, II : Türkiye'deki müzik tartışmalarının ağırlık alanını oluşturan yedi yüz yıllık dönemin öteki kültürel alanlarla ilişkili olarak irdelenmesi, belli tarihsel oluşumların günümüz müzik yaşamına yansımalarının tartışılması; "çağdaşlaşma", "batılılaşma", kavramlarının müzik açısından değerlendirilmesi.

Dünya Müzikleri I, II : Belli başlı Avrupa dışı müzik kültürlerinin teknik ve kültürel özelliklerinin incelenmesi, yabancı kültürlerle ait müzikleri dinleyerek algılama becerisi geliştirme.

Diploma Çalışması : Müzikbilim derslerinin verdiği birikim doğrultusunda öğrencinin kendi ilgi alanına göre seçtiği bir konuda proje hazırlayıp sunması.

Müzik Araştırmacılığı Uygulamaları : Öğrencinin kendi ilgi alanına göre belirlediği bir konuda yapmaya başladığı çalışmalara hem kuramsal

açından destek olacak hem de durum çalışmasına katkı yapacak kaynak tarama, okuma, envanter çıkarma vb. uygulamalar.

Araştırma Tasarımı ve Projelendirme : Müzikbilim derslerinin ve yaptırılan uygulamalı çalışmaların kazandırdıkları doğrultusunda , öğrencinin kendi ilgi alanına göre belirlediği bir konuda çalışmaya başlaması ve dönem sonuna kadar üzerinde çalıştığı konu üzerine yapılacak tartışmalarla bunu diploma çalışması için projelendirmesi.

Müzik Laboratuvarı : Müzikbilim öğrencisinin müzik analiz ses işleme programlarının kullanımlarının öğretilmesi ve uygulama çalışmaları.

Çalgı Bilim: Çalgıların evrimi ve teknik özelliklerinin kavranması.

Yüksek Lisans Programı Ders İçerikleri

I. Yarıyıl

Dünya Müzikleri I : Belirleyici konumu olan dünya ülkelerinin, etnik açıdan ele alınarak müziklerinin karşılaştırılması olarak incelenmesi.

Müziğin Evriminde Ekonomi-Politik Etkenler I : Rönesans'tan günümüze müzik-politika ilişkisi, ideoloji-müzik kavramları, 17. ve 18. yy müziğinde patron kavramı, besteci-patron ilişkisinin 19.yy. da ulaştığı boyut.

Müziksel Değerlendirmede Yazılı Anlatım I :

II. Yarıyıl

Dünya Müzikleri II : Etnomüzikolojik değerlendirme ve çözümlerinin etnomüzikolojik alan araştırmalarında teknik yaklaşımların yapılması, alanla ilgili çalışmaların tanınması değerlendirilmesi.

Müziğin Evriminde Ekonomi-Politik Etkenler II : Müziğin 20. yy. daki politik işlevi, popüler müziklerde protest anlayış, müzik sektöründe ölçütler, müziğin ekonomi-politiği.

Müziksel Değerlendirme Yazılı Anlatım II :

Doktora Programı Ders İçerikleri

I. Yarıyıl

20. yy Müziğinde Biçimsel ve Estetik Sorunlar I : 20. yy başlarında sanat müziğinin durumu ve yeni arayışlar. Çalgılama ve orkestrasyonda yapılan yenilikler. Biçimde yapılan değişiklikler. Düzüm. Düzümün (ritmin) yenilenmesi, yalın düzüm anlayışının terk edilerek karmaşık düzümlere geçilmesi. Tınının yenilenmesi. Besteleme karşı ezgi. İzlenimcilik. Skryabin ve Mistik Tınaş. Schönberg ve Yeni Viyana okulu. Hindemith ve Yeni Klasikçilik. Bartók ve yeni bir arayış. IV. Yaylı dördülün yeni müziğe getirdikleri.

Müzikte Sözlü Anlatımın Raporlama Sorunları I :

Müzik İncelemesinde Yöntem ve Teknikler (İngilizce) I :

Dramatik anlatımda Müzik (Seçmeli) I : Dramatik kavramı ve dramatik anlatım yöntemlerinin müzikli anlatımla birleştiği sanat formlarının yapısal çözümlenmeleri.

II. Yarıyıl

20. yy Müziğinde Biçimsel ve estetik Sorunlar I : Grafik notalama. Deneysel müzikler. A. Webern ve dizi tekniğine getirdiği yeni boyutlar. Somut müzik. Gürültücülük ve gelecekçilik. A.B.D'de öteki deneysel çalışmalar. Doğaçlama geleneğine dönüş. Elektronsel müzik. K. Stockhausen ve değişik bir yaklaşım. Deneyselliğin artıları ve eksileri. Sanat müziğinin bugünkü genel görüntüsü. Yeni müziğin ülkemizdeki sanat müziğine etkileri.

Müzikteki Sözlü Anlatımın Raporlama Sorunları II :**Müzik İncelemesinde Yöntem ve Teknikler (İngilizce) II :**

Dramatik Anlatımda Müzik (Seçmeli) II : Dramatik kavramı ve dramatik anlatım yöntemlerinin müzikli anlatımla birleştiği sanat formlarının yapısal çözümlenmeleri.

Yüksek Lisans Tezleri:

Canku, Kumru: *Türkiye Halk Küğünde Taşıl Bezek.* EÜ. GSF. Yüksek Lisans Bitirme Çalışması, Yön: Prof.Dr. Gültekin Oransay, İzmir 1980. 138 s.

Çağlar, Betül: *İzmir'in Küğsel Geçmişı Üzerine Bilgiler.* EÜ. GSF. Müzik Bölümü Yüksek Lisans Bitirme Çalışması, Yön: Prof.Dr. Gültekin Oransay, İzmir 1981. 159 s.

Gedikli, Necati: *Ekrem Zeki Ün. Yaşamı, Sanatçılığı, Eğitimciliği ve Çağdaş Türk Sanat Küğündeki Yeri.* EÜ. GSF. Müzik Bölümü Yüksek Lisans Bitirme Çalışması, Yön: Prof.Dr. Gültekin Oransay, İzmir 1981. 70 s.

Özer, Yetkin: *Geleneksel Türk Sanat Musikisi'nde Taksim.* DEÜ. GSF. Müzik Bilimleri Bölümü Yüksek Lisans Bitirme Çalışması, Yön: Öğr.Gör. Necati Gedikli, İzmir 1986. 64 s.

Durmaz, Serhad: *1789-1839 Yılları Arasında Osmanlı Sarayı'nda Musiki Yaşamı.* DEÜ. GSF. Müzik Bilimleri Bölümü Yüksek Lisans Bitirme Çalışması, Yön: Dr. Müfit Bayraşı, İzmir 1986. 199 s.

Demir, Saadet: *15. Yüzyıl Kuramcıları ve Urmiyeli Safiyüddin.* DEÜ. GSF. Müzik Bilimleri Bölümü Yüksek Lisans Bitirme Çalışması, Yön: Dr. Edip Günay, İzmir 1985. 106 s.

Sarı, Ayhan: *Türkiye'de İlk Santur Metodu, Ney Metodu ve Ziya Santur.* DEÜ. Sosyal Bilimler Enstitüsü. Müzik Bilimleri Anabilim Dalı Yüksek Lisans Bitirme Çalışması, Yön: Doç. Dr. Necati Gedikli. İzmir 1987. 180 s.

Daloğlu, Yavuz: *15. Yüzyıldan Günümüze Değın Geleneksel Türk Sanat Musikisi'nde Kullanılan Aksak Usullar.* DEÜ. Sosyal Bilimler Enstitüsü. Müzik Bilimleri Anabilim Dalı Yüksek Lisans Bitirme Çalışması, Yön: Doç. Dr. Necati Gedikli. İzmir 1989. 82 s.

Atalay, Adnan: *Geleneksel Türk Sanat Musikisi'nde Perde Dizgeleri.* DEÜ. Sosyal Bilimler Enstitüsü. Müzik Bilimleri Anabilim Dalı Yüksek Lisans Bitirme Çalışması, Yön: Doç. Dr. Necati Gedikli. İzmir 1989. 166 s.

Coşkun, Köksal: *Türk Halk Musikisi'nin Tartımsal Ve Düzümsel Yapısına Dizgesel Bir Yaklaşım.* DEÜ. Sosyal Bilimler Enstitüsü. Müzik Bilimleri Anabilim Dalı Yüksek Lisans Bitirme Çalışması, Yön: Doç. Dr. Necati Gedikli. İzmir 1989. 139 s.

Kutluk, Fırat: *Darülbedayi'de Operet.* DEÜ. Sosyal Bilimler Enstitüsü. Müzik Bilimleri Anabilim Dalı Yüksek Lisans Bitirme Çalışması, Yön: Doç. Dr. Necati Gedikli. İzmir 1989. 90 s.

İlhan, Serap: *Musikiyazım Yöntemlerine Dizgesel Bir Bakış*. DEÜ. Sosyal Bilimler Enstitüsü. Müzik Bilimleri Anabilim Dalı Yüksek Lisans Bitirme Çalışması, Yön: Doç. Dr. Necati Gedikli. İzmir 1989. 99 s.

Tarañç, Berrak: *Muhlis Sebahattin'de Türk ve Batı Müziği Etkileşimleri*. DEÜ. Sosyal Bilimler Enstitüsü. Müzik Bilimleri Anabilim Dalı Yüksek Lisans Bitirme Çalışması, Yön: Necati Gedikli. İzmir, Kasım 1988. 120 s.

Tüzel, F. Ferzan: *Ertuğrul Oğuz Fırat'ın Yeni Müzik Anlayışı*. DEÜ. Sosyal Bilimler Enstitüsü. Müzik Bilimleri Anabilim Dalı Yüksek Lisans Bitirme Çalışması, Yön: Doç. Dr. Necati Gedikli. İzmir 1989. 157 s.

Göğüş, Tuğrul: *Necil Kazım Akses, Yaşamı, Sanatçılığı, Eğitimciliği ve Çoksesli Türk Müziği'ndeki Yeri*. DEÜ. Sosyal Bilimler Enstitüsü. Müzik Bilimleri Anabilim Dalı Yüksek Lisans Bitirme Çalışması, Yön: Prof. Dr. Necati Gedikli. İzmir 1993. 93 s.

Uludemir, Muammer: *Türk Halk Musikisi'nde Söz-Düzüm İlişkisi*. DEÜ. Sosyal Bilimler Enstitüsü. Müzik Bilimleri Anabilim Dalı Yüksek Lisans Bitirme Çalışması, Yön: Prof. Dr. Necati Gedikli. İzmir 1993. 93 s.

Sabah, Esin: *Batı Musikisi'nin Türkiye'deki Gelişim Sürecinde Bando ve Marş Türünün Yeri*. DEÜ. Sosyal Bilimler Enstitüsü. Müzik Bilimleri Anabilim Dalı Yüksek Lisans Bitirme Çalışması, Yön: Yrd. Doç. Dr. Serhad Durmaz. İzmir 1993. 127 s.

Saraç, Muzaffer: *1703-1789 Yılları Arasında Osmanlı Sarayı ve Çevresindeki Musiki Yaşamı*. DEÜ. Sosyal Bilimler Enstitüsü. Müzik Bilimleri Anabilim Dalı Yüksek Lisans Bitirme Çalışması, Yön: Prof. Dr. Necati Gedikli. İzmir 1993. 124 s.

Abana, Atilla: *Geleneksel Türk Sanat Musikisi'nde Beste*. DEÜ. Sosyal Bilimler Enstitüsü. Müzik Bilimleri Anabilim Dalı Yüksek Lisans Bitirme Çalışması, Yön: Yrd. Doç. Dr. Serhad Durmaz. İzmir 1993. 92 s.

Bora, Uzay: *Geleneksel Türk Sanat Müziği Çalgılarının Dinamik Spektrum Analizi*. DEÜ. Sosyal Bilimler Enstitüsü. Müzik Bilimleri Anabilim Dalı Yüksek Lisans Bitirme Çalışması, Yön: Yrd. Doç. Dr. Serhad Durmaz. İzmir 1993. 109 s.

Yükselsin, İbrahim Yavuz: *İsmail Fenni Ertuğrul'un Sözel Taksimleri*, DEÜ. Sosyal Bilimler Enstitüsü. Müzik Bilimleri Anabilim Dalı Yüksek Lisans Bitirme Çalışması, Yön: Yrd.Doç. Dr. Serhad Durmaz. İzmir 1994. 132 s.

Erol, Ayhan: *19. Yüzyıl Osmanlı Geleneği'nde Musiki Toplum Etkileşimi*, DEÜ. Sosyal Bilimler Enstitüsü. Müzik Bilimleri Anabilim Dalı Yüksek Lisans Bitirme Çalışması, Yön: Yrd. Doç. Dr. Serhad Durmaz. İzmir 1994. 150 s.

Ergun, Levent: *1876'dan Günümüze Geleneksel Türk Sanat Musikisi'nde Şarkı*. DEÜ. Sosyal Bilimler Enstitüsü. Müzik Bilimleri Anabilim Dalı Yüksek Lisans Bitirme Çalışması, Yön:Yrd. Doç. Dr. Serhad Durmaz. İzmir 1994. 159 s.

Değirmenci, Z. Tülin: *Geleneksel Çalgılarımızda Ontolojik Temeller Ve Biçimsel Değişimler*. DEÜ. Sosyal Bilimler Enstitüsü. Müzik Bilimleri Anabilim Dalı Yüksek Lisans Bitirme Çalışması, Yön: Yrd. Doç. Dr. Serhad Durmaz. İzmir 1997. 60 s.

Çilingir, Vasfi: *Girit Türkleri'nde Musiki Kültürü*. DEÜ. Sosyal Bilimler Enstitüsü. Müzik Bilimleri Anabilim Dalı Yüksek Lisans Bitirme Çalışması, Yön: Yrd. Doç. Dr. Serhad Durmaz. İzmir 1997. 61 s.

Gök, Hakan: *İleri MIDI Uygulamaları Üzerine Bir İnceleme*. DEÜ. Sosyal Bilimler Enstitüsü. Müzik Bilimleri Anabilim Dalı Yüksek Lisans Bitirme Çalışması, Yön: Yrd. Doç. Dr. Serhad Durmaz. İzmir 1999. 113 s.

Işıkhani, Cihan: *Yayıncılık Sektöründe Audio Teknolojisi*. DEÜ. Sosyal Bilimler Enstitüsü. Müzik Bilimleri Anabilim Dalı Yüksek Lisans Bitirme Çalışması, Yön: Yrd. Doç. Dr. Serhad Durmaz. İzmir 2000. 230 s.

Dörtoluk, Selda: *İşitmede Mekansal Etkiler ve 3-D Teknolojisi*. DEÜ. Sosyal Bilimler Enstitüsü. Müzik Bilimleri Anabilim Dalı Yüksek Lisans Bitirme Çalışması, Yön: Yrd. Doç. Dr. Serhad Durmaz. İzmir 2000. 65 s.

Karşıcı, Gülay: *Audio-Video Kaset Üretim Süreci*. DEÜ. Sosyal Bilimler Enstitüsü. Müzik Bilimleri Anabilim Dalı Yüksek Lisans Bitirme Çalışması, Yön: Doç. Dr. Fırat Kutluk, İzmir 2002. 104 s.

Bozkır, Barbaros: *Bağlama Malzeme-Tını İlişkisi Ve Dinamik Analizler*. DEÜ. Sosyal Bilimler Enstitüsü. Müzik Bilimleri Anabilim Dalı Yüksek Lisans Bitirme Çalışması, Yön: Doç. Dr. Fırat Kutluk, İzmir 2002. 51 s.

Öziş, Feridun: *Sesin Kapalı Mekanda Yayılımında Schroeder Düzenegi*. DEÜ. Sosyal Bilimler Enstitüsü. Müzik Bilimleri Anabilim Dalı Yüksek Lisans Bitirme Çalışması, Yön: Doç. Dr. Fırat Kutluk, İzmir 2002. 58 s.

Aktuğ, Elif: *Resim-müzik ilişkisinin 19. ve 20. Yüzyıl Piyano Müziğine Yansıması ve Mussorgsky'nin "Bir Sergiden Resimler" i üzerine ikonografik Tanımlama*. DEÜ. Sosyal Bilimler Enstitüsü. Müzik Bilimleri Anabilim Dalı Yüksek Lisans Bitirme Çalışması, Yön: Doç. Dr. Fırat Kutluk, İzmir 2002. 55 s.

Doktora Tezleri:

Gedikli, Necati: *Atatürk'ün Milli Müzik Anlayışının Son Altmış Yıldaki Uygulanışı*. DEÜ. Sosyal Bilimler Enstitüsü. Müzik Bilimleri Anabilim Dalı, Yön: Prof. Dr. Özdemir Nutku. İzmir 1989.

Özer, Yetkin: *Geleneksel Türk Sanat Musikisi'nde Aruz-Usul İlişkisi*. DEÜ. Sosyal Bilimler Enstitüsü. Müzik Bilimleri Anabilim Dalı, Yön: Doç. Dr. Necati Gedikli. İzmir 1990. 135 s.

Durmaz, Serhad: *Son İkiyüz Yılda Geleneksel Türk Sanat Musikisi'nin Makam Dağarındaki Değişmeler*. DEÜ. Sosyal Bilimler Enstitüsü. Müzik Bilimleri Anabilim Dalı, Yön: Doç. Dr. Necati Gedikli. İzmir 1991. 120 s.

Daloğlu, Yavuz: *Yazarı Bilinmeyen Bir Musiki Risalesinde Anılan Perdeler Ve Makamlar*. DEÜ. Sosyal Bilimler Enstitüsü. Müzik Bilimleri Anabilim Dalı, Yön: Prof. Dr. Necati Gedikli. İzmir 1993. 100 s.

Kutluk, Fırat: *Türkiye'deki Pop Müzik Akımlarının Kültürel Çözümlemesi*. DEÜ. Sosyal Bilimler Enstitüsü. Müzik Bilimleri Anabilim Dalı, Yön: Doç. Turgut Aldemir. İzmir 1994. 124 s.

Sarı, Ayhan: *Günümüz Geleneksel Türk Sanat Müziği'nde Etkileşimler*. DEÜ. Sosyal Bilimler Enstitüsü. Müzik Bilimleri Anabilim Dalı, Yön: Prof. Turgut Aldemir. İzmir 1999. 157 s.

Erol, Ayhan: *Kültürel Kimlik Bağlamında Popüler Müzikte Anlam*. DEÜ. Sosyal Bilimler Enstitüsü. Müzik Bilimleri Anabilim Dalı, Yön: Doç. Dr. Fırat Kutluk, İzmir 2000. 244 s.

Yükselsin, İbrahim Yavuz: *Batı Türkiye Romanları'nda Kültürel Kimlik, Profesyonel Müzisyenlik Ve Müziksel Yaratıcılık*. DEÜ. Sosyal Bilimler Enstitüsü. Müzik Bilimleri Anabilim Dalı, Yön: Doç. Dr. Yetkin Özer. İzmir 2000. 248 s.

Ergun, Levent: *Yörüklerde Müzik ve Boğaz Çalma*. DEÜ. Güzel Sanatlar Enstitüsü. Müzik Bilimleri Anabilim Dalı, Yön: Prof. Dr. Yetkin Özer. İzmir 2004.

4.1.2. Mimar Sinan Güzel sanatlar Üniversitesi Devlet Konservatuarı Müzikoloji Anabilim Dalı

Bölüm; Uluslararası Müzik Konseyi Başkanı Prof. Barry S. Brook'un yükseköğretim kurumlarımızda müzikoloji bölümleri açılması için yaptığı öneriler doğrultusunda 1985 kuruldu. Türkiye'de müzikoloji adını ilk kullanan ve aynı zamanda Etnomüzikoloji programı yürüten bölüm, 1985 – 1986 yılında öğretime açıldı.

Bölümün kurucu başkanı A. Adnan Saygun (1907 – 1991)'dur. *Türk Beşleri* diye bilinen besteciler grubundandır. İlk müzik derslerini İsmail Zühtü'den aldı. 13 yaşında Rosati'nin piyano öğrencisi oldu. 1924-26 yıllarında İzmir'de müzik öğretmenliği yaptı. 1928 yılında kazandığı devlet sınavı bursu ile Paris'e giderek müzik eğitimine devam etti. 1931'de Türkiye'ye dönen Saygun, Ankara Musiki Muallim Mektebi'nin kontrpuan öğretmeni oldu. 1936 yılında İstanbul'a gelerek, İstanbul Belediye Konservatuarı öğretmeni oldu. Saygun'un Armoni, kontrpuan ve kompozisyon dersleri vermesinin yanı sıra birçok bestesi ve yayını vardır. Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Devlet Konservatuarı Müzikoloji Bölümü'nün kurulmasını sağladı. Türkiye'ye gelen Macar besteci ve araştırmacı Béla Bartók ile Anadolu'nun çeşitli yerlerinde etnomüzikoloji üzerine araştırmalar yaptı. 1971 yılında Devlet Sanatçısı ünvanı aldı.

Kitapları:

SAYGUN, A. Adnan (1982), *Atatürk ve Musiki, O'nunla Birlikte ve O'ndan sonra*, Sevda Cenap And Müzik Vakfı yayınları, Ankara.

- _____ (1976), ***Béla Bartók's Folk Music Research in Turkey***, Budapeşte.
- _____ (1967), ***Töresel Musiki***, Ankara.
- _____ (1968), ***Toplu solfej***, Cilt: II, Ankara.
- _____ (1967), ***Toplu Solfej***, Cilt:I, Ankara.
- _____ (1966), ***Musiki Temel Bilgisi***, Cilt:IV, Devlet Konservatuvarı Yayını, Ankara.
- _____ (1964), ***Musiki Temel Bilgisi***, Cilt:III, Devlet Konservatuvarı Yayını, Ankara.
- _____ (1962), ***Musiki Temel Bilgisi***, Cilt:II, Devlet Konservatuvarı Yayını, Ankara.
- _____ (1958), ***Musiki Temel Bilgisi***, Cilt:I, Devlet Konservatuvarı Yayını Ankara.
- _____ (1952), ***Karacaoğlan***, Ses ve Tel Birliği Yayınları, Ankara.
- _____ (1945), ***Yalan (Sanat Konuşmaları)***, Ankara.
- _____ (1940), ***Halkevlerinde Musiki***, Halkevi Yayını, Ankara.
- _____ (1938), ***Yedi Karadeniz Türküsü ve bir Horon***, İstanbul.
- _____ (1937), ***Rize, Artvin ve Kars Havalisi, Türkü, Saz ve oyun Havaları***, İstanbul.
- _____ (1935), ***Türk Halk Musikisinde Pentatonizm***, Numune Matbaası, İstanbul.

Ahmed Adnan Saygun'u Cengiz Tanç (1933 – 1997) şöyle anlatıyor:

Saygun, Türk kültür yaşamında çok yönlü kişiliği ile büyük bir eğitimci, besteci, etnomüzikolog, yazar ve herşeyden önce de ulusça seçtiğimiz bir kültür simgesi idi. Bu simgeleşmede Saygun 'un neyi ne zaman nerede ve nasıl yapacağını bilen ve sezen kişiliğinin ve bilinç, yargılama yeteneğinin büyük rolü vardır. Bestecilik yaşamında da bu yargı ve ölçü

duyarlılığını görmekteyiz. Kerem ve Koroğlu gibi iki büyük ulusal konu ve Yunus Emre gibi bir evrensel düşünür ve halk ozanı onu önce etkilemiş ve bu etkilenme onun psikolojik evrenindeki hesaplaşmalardan, yorumlamalardan sonra yine evrensel ve bütün insanlığa ait, yüceltilmiş yapıtlar olarak ortaya çıkmıştır.

...

Bizde kurumsal ve toplumsal baskıların daha fazla oluşunun nedeni kuşkusuz Cumhuriyetten önce Osmanlı geleneğinden devraldığımız evrensel müzik sanatına ait hemen hiçbir birikimin olmayışındandır. Cumhuriyetten sonra da bu alanda aydın çevrelerde bile bilinçleşme durağanlığı hayret edilecek boyutlarda günümüze dek süregelmektedir. Bu baskılara karşın Saygun ve diğer 'Türk Beşleri'nin bir yaşam süresince verdikleri uğraş, ortaçağ skolastiğine karşı verilmiş örneksiz bir kutsal uğraştır.⁵⁹

Sözleri, Ahmed Adnan Saygun örneğinde tüm çağdaş müzisyenlerimizi ve misyonlarını ortaya koymaktadır. Halen öğretime devam eden genel müzikoloji bölümünün yanında, etnomüzikoloji programı da uygulanmaktadır. Müzikoloji Bölüm Başkanı Profesör Filiz Ali'dir. Kendisi 1990 yılından beri bu bölüme başkanlık etmenin yanında çok çeşitli etkinliklere de imza atmaktadır.

Filiz Ali (kurucu-yönetici)⁶⁰

Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Devlet konservatuarı'nın kurucularından. Ayvalık Yaylı Çalgılar ve Oda Müziği Uzmanlık Kurslarının kurucusu ve yöneticisi olan Filiz Ali, İstanbul'da doğdu. Babası Sabahattin Ali'nin ölümünden sonra Ankara Devlet Konservatuarı'nın piyano bölümüne girdi. Ankara Devlet Konservatuarı'nın Yüksek Piyano Bölümünü bitirdikten sonra Fulbright bursu ile ABD'ye gitti, piyano, oda müziği ve korrepitasyon dersleri aldı. New England Conservatory (Boston) ve Mannes College of Musc (New York)'de eğitimini tamamladı. 1985-86 yıllarında Londra Üniversitesi King's College Müzikoloji Bölümü'nden Yüksek Lisans derecesi aldı. Ankara Devlet Konservatuarı'nda piyano ve eşlik öğretmeni (1962-65), İstanbul Şehir Operası, İstanbul Devlet Operası'nda korrepitör(1965-72) ve

⁵⁹ Cengiz Tanç, "Çağdaş Türk Kültürünün Sönmeyen Bir Simgesi", 49 – 50.

⁶⁰ Filiz Ali, www.ayvalik-music.com.

1972-85 yılları arasında Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Devlet Konservatuvarı'nda piyano ve eşlik öğretmeni olarak çalışan Prof. Filiz Ali, 1987 yılında Müzikoloji Bölümü'ne geçti. 1990 yılından beri aynı kurumda Müzikoloji Bölümü Başkanı olarak görev yapıyor.

1989-92 yılları arasında Cemal Reşit Rey Konser Salonu'nun Genel Sanat Yönetmenliğini yapan Prof. Ali aynı zamanda Uluslararası Eskişehir Festivali'nin de Müzik danışmanı.

1962-1985 yılları arasında TRT Ankara ve İstanbul radyolarında müzik programı yapımcılığı da yapan Filiz Ali, *Milliyet Sanat*, *Gösteri*, *Esquire*, *Marie Claire* dergilerinde, *Cumhuriyet*, *Politika*, *Hürriyet*, *Yeni Yüzyıl* ve *Radikal* gibi gündelik gazetelerde müzik yazarı olarak çalıştı, halen *Radikal* gazetesinde yazmaya devam ediyor. Filiz Ali'nin basılmış altı kitabı var.

Kitapları:

ALI, Filiz (2002), *Elektronik Müziğin Öncüsü Bülent Arel*, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul.

_____ (2000), *Ferhunde Erkin/Tuşlar Arasında*, Sevda Cenap And Müzik Vakfı Yayınları, Ankara.

_____ (1997), *Cemal Reşit Rey'e Armağan*, Sevda Cenap And Müzik Vakfı Yayınları, Ankara.

_____ (1995), *Filiz Hiç üzülmesin*, Sel Yayınları, İstanbul.

_____ (1994), *Dünyadan ve Türkiye'den Müzisyen Portreleri*, Cem Yayınevi, İstanbul.

_____ (1987), *Müzik ve Müziğimizin Sorunları*, Cem Yayınevi, İstanbul.

_____ (1979), *Sabahattin Ali*, De Yayınları, İstanbul.

Bölümde, bir profesör, bir doçent, bir öğretim görevlisi ve üç araştırma görevlisi çalışmakta, on dört öğrenci öğrenim görmektedir. Yüksek lisans ve doktora çalışmaları 1994 yılından beri sürdürülmektedir.

Bölümde Prof. Filiz Ali başkanlığında, *Müzikoloji* adlı dergi çıkarılmaktadır.

4.1.2.1. Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Müzikoloji Anabilim Dalı Genel Müzikoloji Ders Programları ve Ders İçerikleri

Lisans Ders Programı

Dersin Adı

I. Yıl

Müzikoloji
 Müzik Tarihi
 Araştırma Metodları
 Yazarlık Yöntemleri
 Geleneksel Türk Müziği
 Akustik Bilgisi
 Kulak eğitimi
 Armoni
 Piyano
 Koro
 Mesleki Klasik Diller ve Latince
 Mesleki İngilizce
 Yabancı Dil
 Türk Dili
 Güzel Sanatlar

II. Yıl

Müzikoloji
Müzik tarihi
Yazarlık Yöntemleri
Çağdaş Müzik ve Çağdaş Türk Müziği
Geleneksel Türk Müziği
Akustik Bilgisi
Kulak Eğitimi
Armoni
Müzik Formları
Piyano
Batı Uygarlığı Tarihi
Mesleki Klasik Diller ve Latince
Mesleki İngilizce
Yabancı Dil
Türk dili Güzel sanatlar

III. Yıl

Müzikoloji
Müzik tarihi
Yazarlık Yöntemleri
Çağdaş Müzik ve Çağdaş Türk Müziği
Geleneksel Müzikler
Armoni – Analiz
Müzik Formları
Piyano
Bilim Felsefesi
Batı Uygarlığı Tarihi
Mesleki Klasik Diller ve Latince
Sanat Tarihi
Mesleki İngilizce
Yabancı Dil
Atatürk İlke ve İnkılapları

IV. Yıl

Müzikoloji
Müzik tarihi
Çağdaş Müzik ve Çağdaş Türk Müziği
Geleneksel Müzikler
Armoni – Kontrpuan ve Füg Bilgisi
Müzik Estetiği
Piyano
Bilim Felsefesi
Mesleki Klasik Diller ve Latince

Sanat Tarihi
 Mesleki İngilizce
 Yabancı Dil
 Atatürk İlike ve İnkılapları

Derslerde kredili sistem uygulanmamakta olup tüm dersler yıl üzerinden uygulanmaktadır.

Yüksek Lisans Ders Programı

Güz Dönemi

Araştırma Çalışması
 Sanat Yönetmenliği
 Analitik Opera: Bel Canto Monteverdi, Handel, Mozart
 Türki Ülkelerden Müzikoloji Metinleri
 Çağdaş Akımları İnceleme Semineri (Kredisiz)

Bahar Dönemi

Araştırma Çalışması
 Sanat Kuruluşları Yöneticiliği
 Analitik Opera: Verdi, Wagner, Berg
 Asya'nın Müzikoloji Literatürü
 Anton Webern'in Tahlilleri
 Çağdaş akımları İnceleme Semineri (Kredisiz)

Tüm dersler iki krediliktir.

Doktora Ders Programı

Güz Dönemi

19. Yüzyılda Düşün ve Müzik
 Serial Analiz
 Richard Strauss

Bahar Dönemi

20. Yüzyılda Düşün ve Müzik
 Post – Serial Analiz
 Çağdaş Opera

Dersler üç krediliktir.

Lisans Programı Ders İçerikleri

I. YIL

Müzikoloji : Tarihsel müzikolojide dönemlere özgü temel kavramlardan hareketle müzik örnekleri üzerinde duysal ve analitik çalışmalar yapmak.

Müzik Tarihi : Ortaçağ ve Rönesans dönemlerinde Avrupa ülkelerinin müzik kültürleri. Kompozitörler, akımlar, türler, repertuarlar, kavramlar, ortamlar, dokular, değişler, bibliyografik kaynaklar üzerine müzik örnekleri. 15. ve 16. yüzyıl Rönesans Müziği. a). Burgonya Okulu, b). Flaman Okulu, c). Erken XVI. yüzyıl müziği, d). Geç XVI. Yüzyıl müziği.

Barok Müzik.

- 1- Dönem (1600-1640)
- 2- Dönem (1640-1680)
- 3- Dönem (1680-1750)

Kulak Eğitimi :

A.Duyma Çalışması

- 1-Ses duyma çalışması.
- 2-Aralık duyma çalışması
- 3-Dizi duyma çalışması.

B.Ritim Çalışması

- 1-İkişerli bölünme düzeninde birlik, ikilik, dördlük ve iki sekizlik.

C. Önçözü (Deşifre)

D. Yazma (Dikte)

1-Ses yazması.

2-Ritim yazması.

3-Ezgi yazması.

E.Okuma (Solfej)**F.Müzik kuramı (Müzik teorisi)****Armoni :**

A.Çeşitli armoni öğrenim teknikleri ve ekolleri konusunda bilgi.

B.Dört sesli koral tarz armoni öğrenimi.

1-Armoniye bağlamadan önce müzik teorisindeki –armoni dersi ile ilgili- bazı konuların yoklanması, eksik görülen konuların tamamlanması.

- a. Tonlar.
- b. Aralıklar.
- c. Akorlar.
- d. Tona ve akora yabancı sesler.

2-Dört sesli koral armonisi ile ilgili ön bilgiler.

- a. “Parti” kavramı konusunda bilgi.
- b. Partilerin ses sınırı.
- c. Komşu partilerin aralarının açılma sınırları.
- d. Tek parti yürüyüş türleri.
- e. İki parti yürüyüş türleri.

3-Armoni sınıflaması.

- a. Verilen basın altına akor adlarını ve fonksiyonlarını yazma.
- b. Beşli akorlar.
- c. Altılı akorlar.
- d. Dörtlü-altılı akorlar.

- e. Modülasyonlar.
- f. Armoni yürüyüşleri.

Piyano : Piyanoya başlama metodu (Öğretim üyesinin seçeceği).

Geleneksel Türk Müziği : Klasik Türk Müziği, Osmanlı Müziği, Saray müziği, Edvar Müziği, Sanat Müziği gibi kavramlar; bu müziğin kısa tarihi ve dönemleri. "Makam" kavramı. Basit, Birleşik ve şed makamlar. Bu müzik türünde "usul" kavramı, makam ve usul arasındaki ilişki. Repertuar çalışmaları, müziksel türler ve formlar üzerinde analiz. Müziksel seslendirme ve yazma.

Araştırma Metotları : Bilim, sosyal bilim nedir? Sosyal bilimlerin yelpazesinde hangi disiplinler vardır? Bilimin öğeleri nelerdir? (kavramlar, hipotezler, teoriler) Bilim nasıl gelişir? Bilimsel araştırmalar nasıl yapılır? Bilimsel düşünce ve bilimsel olmayan düşünce arasındaki fark. Araştırma çeşitleri. Yöntem nedir? Araştırma ne tür bilgiye ulaşmak için yapılır? Bilginin doğruluğu, güvenilirliği. Ne çeşit veri toplama teknikleri vardır? (gözlem, mülakat, anket, survey, deney) Veri analizleri. Rapor nasıl yazılır? Teklif nasıl yazılır? Kaynak gösterme teknikleri.

Yazarlık Yöntemleri : Kitap raporları, biyografiler, konser programları, bibliyografya hazırlanması. Cümle, makale inceleme ve tez yazım kuralları.

Mesleki Klasik Diller ve İtalyanca : Eski yunanca ile latince müzik açısından önemli literatürden okumalar. İtalyanca dilbilgisi, telaffuz özellikleri.

Akustik Bilgisi : Dalga dinamiği üzerine temel kuramlar, elektro akustik, ses kaydına ilişkin teknik konular.

Mesleki İngilizce : Temel İngilizce bilgilerinin geliştirilmesine dönük gramer ve sözcük bilgisi çalışması. Çeşitli müzikoloji metinlerinin okunup yorumlanmasına dönük, çeviri ağırlıklı çalışma.

II. Yıl

Müzikoloji : Barok ve klasik dönemleri stil, biçim, tarihsel içerik ve kültürel bağlam yönlerinden ele alarak incelemek ve araştırma yöntemleri hazırlık çalışmaları yapmak.

Müzik Tarihi : Klasik Dönem, 18. yüzyıl Avrupasının çeşitli önemli kentleri çevresinde merkezileşen müzik akımları. Biçim ve rasyonalizm. Opera türünün gelişimi (opera seria, opera bufa, opera comique, bel canto gibi türler). Klavyeli çalgıların orkestranın gelişimi. Fransız Devrimi ile ortaya çıkan Grand Opera türü.

Kulak Eğitimi:

A. Duyma çalışması.

1- Ses duyma çalışması.

2- Çoksesli duyma çalışması.

3- Dizi duyma çalışması.

B. Ritim çalışması.

C. Önçözü (Deşifre).

D. Yazma (Dikte).

E. Okuma (Solfej).

F. Müzik teorisi.

Armoni : Önceki yılın çalışmalarına devam.

- a. Çeken yedili akorları.
- b. Çeken dokuzlu akorları, köksüz çeken dokuzlular, yapay yedililer, abantı-işleme ve geçit notaları. Öngelen (anticipation) ve pedal sesleri.

Piyano : Önceki yılın devamı. Bach *Anna Magdalena'nın Defteri*. Schumann *Gençlik Albümü*. Bartók *Mikrokosmos I, II*.

Çağdaş Müzik ve Çağdaş Türk Müziği estetiği : 20. yüzyıl başlarından ikinci dünya savaşına dek. Bu dönemde, 19. yüzyıl sonu orta avrupa müziğindeki gelenekçi (Brahms), yenilikçi (Lizst, Wagner) kutuplaşması ve tamamen orta Avrupa estetiğine karşı yeni bir estetik anlayış kurma çabasındaki Debussy, Ravel gibi Fransız izlenimcileri irdelenip yüzyıl başına bağlanır ve Schoenberg ile gelişen atonal hareket dışavurumculuk ile birlikte ele alınır. Bu arada ortaya çıkan ulusal kimlikler çerçevesinde Bartók, Stravinsky ve müziğe getirdiği yenilikler irdelenip birinci dünya savaşına bağlanır. İki savaş arası gelişmeler ise Fransız altılıları, neo klasizm ve seriel yöntemin ortaya konması ile açıklanır. Tonal dili sürdüren Shostakovich, Britten gibi besteciler ve deneysel müzik anlayışlarını kuran Ives, Cowell gibi isimler de "tonaliteyi sürdürenler" ve "deneyciler" başlıkları altında incelenir.

İkinci Dünya savaşının sonundan günümüze dek. Messiaen ve webern'in "Integral Serialism"i hazırlayan etkileri ortaya konulup, savaş sonrası avrupalının kültürel ve sosyal şartlarında bu estetik ve teknik anlayış çerçevesinde birleşen besteciler incelendikten sonra dokusal, kütesel estetik çerçevesinde "Polonya Okulu", "Belirsizlik", "Alıntı", "çoğulculuk", "Minimalizm", "Yeni Tonalite", "Etnik Kimlikler" başlıkları ve kavramları altında toplanan besteciler, yapıtları ve estetik anlayışları araştırılır. Bu dönemde gelişen notasyon biçimleri ve yorumcunun bu notasyon karşısındaki durumu ve yaklaşımı incelenir.

Geleneksel Türk Müziği : Halk müziği kavramına genel bir bakış. Yöresel kimlik ve müzik. Halk müziği üzerinde çalışma yapan bilim dalları. Bölgesel çeşitlilik. Yöresel sanatçılar. Türler, formlar, ağızlar, tema. Ulusal ve uluslararası literatür incelemesi. Repertuar çalışması. Müziksel seslendirme ve yazma.

Batı Uygarlığı tarihi : Kültür ve uygarlık tarihine giriş.

Ortadoğu ve Akdeniz'de ilk uygarlıklar:

a. Jerigo, Ur, Uruk, Asur, babil, Elam.

b. Fenike, Mısır, Hitit

c. Girit, Miken ve Batı Anadolu.

1- M.Ö 2000-500 yılları arasında Eski Yunan'da yerel ve etnik kültürler

2- M.Ö 500-300 yılları arasında Yunan Uygarlığı.

3- Helenizm Devri Uygarlıkları.

a. M.Ö 2000-500 yılları arasında İtalya'da yerel kültürler.

b. M.Ö 500-M.S 200 yılları arasında Roma Uygarlığı ve Roma'daki Kültürel değişimler.

Yazarlık Yöntemleri : Denemeler, ansiklopedi maddeleri, bilimsel bildiri yazılması, bibliyografya çalışmaları.

Mesleki Klasik Diller ve İtalyanca : Eski Yunanca, Latince ve İtalyanca'da müziğe ilişkin okumalar.

Müzik Formları :

1. Genel olarak öz ve biçim konusunda bilgi.

2. Genel olarak müzik yapıtlarının biçimlerini ne şekilde oluşturduğu konusunda bilgi.

Biçimler oluşturmaya yarayan eğilimler:

a. Ortam yaratma.

b. Bu ortamdan kaçma.

c. Kaçılan yerde geriye dönme.

- d. Baştaki ortama dönerek rahatlama.
- 3. Kendi içinde bir bütün olan en küçük müzik biçimi. Cümle
 - a. Cümle türleri.
 - b. Cümleyi oluşturan öğeler (figür, motif, cümlecik).
 - c. Cmlerin oluşturduğu müzik biçimleri (dönem, cümle demeti, çift dönem ve öteki yapılar).
 - d. Cümlelerdeki uzama eşitleri (başta uzama, ortada uzama, sonda uzama ve bunların alt bölünmeleri).
- 4. Müzik düşüncesi ya da tema konusunda bilgi.
- 5. Tek eğilimli (tek temalı) biçimler.
 - a. Örnekler.
 - b. Nakaratlı biçimler.
- 6. Farklı biçimler.
 - a. İki ve üç bölmeli biçimler.
 - b. Tek ve beş bölmeli biçimler.
 - c. Triolu ve katlı şarkı biçimleri.
- 7. Büyük homofon biçimler.
 - a. Rondo biçimi.
 - i. Rönesans ve Barok dönem rondo biçimi.
 - ii. Klasik ve Romantik Dönem rondo biçimi.

Mesleki İngilizce : nceki derslerin devamı.

III. Yıl

Müzikoloji : XIX. yy'da felsefi akımlar siyasi ve sosyal değişimler bağlamında müzik ilişkilerini incelemek.

Müzik tarihi : Viyana Klasikleri ve Alman romantizmi'nin etkisindeki Avrupa ülkelerinin müzik kültürleri. Avrupa ülkelerinde stil, estetik ve felsefi konulardaki gelişmeler.

Armoni – Analiz : Yapıt analizleri.

- a. J.S. Bach-Koraller
- b. Mozart, Beethoven, Schubert, Schumann vb. Klasik-Romantik dönem bestecilerinin piyano, oda müziği ve orkestra yapıtlarının armonik olarak incelenmesi.
- c. Tonal polifonik yapıtların (örn: Bach Fügleri) armonik olarak incelenmesi.

Piyano : Bach *Anna Magdalena*'nin Defteri, Küçük Prelüd ve Fügler. Clementi, Kuhlau, Dussek veya bu düzeyde başka sonatinler. *Schumann Gençlik albümü*. Grieg Lirik Parçalar. Bartók Für Kinder, *Mikrokosmos II*. Kitap, Gretchaninof. Saygun, *İnci'nin Kitabı*'ndan kolay parçalar. Czerny, Heller etüdler.

Çağdaş Müzik ve Ç.T Müziği Estetiği : Önceki çalışmaların devamı.

Sanat Tarihi : Sanatın tanımı, sanatın dalları ve plastik sanatların sınıflandırılması. Sanatı inceleyen alanlar: Sanat felsefesi/estetik, sanat tarihi ve arkeoloji, sanat psikolojisi, sanat sosyolojisi. Sanat tarihçesi: uygarlık ve kültür-ilkel sanatın yapısı. Eleştiri ve yorum: Tablo çözüm, grafik düzeni ve konu seçimi.

Mısır sanatı : Mısır mimarisi ve heykeli.

Greksanatı : Arkaik dönem-Klasik dönem-Hellenistik dönem ve sanatçıları.

Roma Sanatı : Roma mimarisi, Roma heykel sanatı ve Roma resim sanatı.

Bizans sanatı : Bizans mimarisi ve resim sanatı.

Roman ve Gotik Sanat : Mimari ve heykel özellikleri.

Rönesans sanatı : Rönesans'a giriş. Rönesans mimarisi-heykeli-resmi.

Maniyerizm

Barok Sanat : Barok mimarisi, resim ve heykel sanatı. Borromini-Bernini, Velasquez-Rembrandt-Rubens.

Geleneksel Müzikler : Gelenek kavramı. Gelenek, inanç, töre, adet gibi sosyal kültürel kavramların irdelenmesi, müzik ve geleneksel kültür ilişkisi, geleneksel müzik literatürü, bu alanla ilgili disiplinler, yeryüzündeki önemli geleneksel müzik türleri ve ustalarından örnekler, bunlar hakkında duysal kavramayı artırmak için pratik yapılması. Balkan, Ortadoğu ve Kafkaslar'dan geleneksel halk müziği veya geleneksel müzik tavırlarının öğrenilmesi. Bu bölgelerden müzisyenlerin davet edilmesi.

Batı Uygarlığı Tarihi :

- a. M.S 400-800 yılları arasında Avrupa'da kültürel yapılaşma.
- b. Doğu Roma ve Ortadoğu'da kültürel yapı.
- c. 800-1300 yılları arasında Avrupa'da bilim, edebiyat, felsefe ve güzel sanatlarda kültürel etkileşim.
 - i. Avrupa'da Rönesans devri.
 - ii. Barok devir.
 - iii. 18. yüzyıl Aydınlanma çağı. Ekonomik, sosyal, bilimsel gelişmeler. Edebiyat, felsefe ve güzel sanatlar.
 - iv. Edebiyat, felsefe, bilim, güzel sanatlarda klasik, neo-klasik, romantik, empresyonist akımlar. Realizm-naturalizm ve modern devrim.

Yazarlık Yöntemleri : Röportajlar, raporlar, gazete haberleri, makaleler yazılması. Bibliyografya çalışmaları.

Mesleki klasik Diller ve İtalyanca : Önceki yılların devamı.

Müzik Formları :

1. Çeşitleme biçimleri.

- a. Barok dönem çeşitleme biçimleri (Ground, Basso, Ostinato, Passacaglia, Chacone).
- b. Klasik ve romantik dönem çeşitleme biçimleri (küçük ve büyük çeşitleme biçimi).

2. Polifon biçimler.

- a. Envansiyon
- b. Füg
- c. Kanon

3. 20. yüzyıl Müziği.

- a. 20. yüzyılda bütün sanatlarda görülen değişiklikler ve bunun nedenleri.
- b. 20. yüzyılda müzikteki değişimin evreleri.
 - i. Tonalite kavramının kırılması.
 - ii. Eksen kavramının kırılması.
 - iii. Deneysel müzikler.
 - iv. 20.yüzyılın son çeyreği: Postmodern eğilim.

Mesleki İngilizce : Önceki çalışmaların devamı.

Bilim Felsefesi :

- I. Bilim felsefesinin temel kavramları.
 - A. Özne ve nesnenin tanımlanması.
 - B. Özne-nesne ilişkisi ve bilimsel faaliyetin tanımlanması.
- II. Bilimsel düşüncenin tarihsel gelişimi (18. yy öncesi).
 - A. Fiziksel bilimler: Nesnenin kuruluşu ve nesnellik kavramı.
 - i. Nesnenin değişimlerinin tanımlanması.
 - a. Zaman ve mekanın yeniden tanımlanması.
 - b. Görelilik ilkesi.
 - c. Nedensellik ilkesi.

- ii. Bilimsel yasaların tanımlanması ve nesnenin değişimleri arasındaki ilişki.
 - a. Nesnenin değişiminin, değişmeyen nitelikler üzerinde tanımlanması.
 - b. Bilimsel yasaların evrenselliği.
- iii. Deney ve nesne arasındaki ilişki.
- III. Bilimsel düşüncenin tarihsel gelişimi(18. yy sonrası).
 - A. Fiziksel bilimler.
 - i. Görelilik kuramı : Bilimsel yasaların nesnellik üzerinden tanımlanması.
 - ii. Kuantum kuramı : Özne-nesne ilişkisinin yeniden tanımlanması.
 - B. Sosyal Bilimler: Bilimsel faaliyette öznenin yeniden kuruluşu (1945 öncesi).
 - i. Nesnenin tanımlanması ve öznenin yeniden kurulması (tarihsel bilimler).
 - ii. Nesnenin kuruluşunda öznenin rolü (psikanaliz ve psikolojik bilimler).
 - iii. Özne-nesne ilişkisinin yapısı (dilbilim).

Koro :

IV. Yıl

Müzikoloji : XIX. yy'dan XX. yy'a geçişte XX yy içerisinde değişik teknik ve yeni buluşlar çerçevesinde analitik çalışma yapmak. Felsefi, siyasi ve sosyal bağlamda müzik ve diğer tüm sanatların birbiriyle iletişimi sonucu ortaya çıkan yeni sanat anlayışları ve türleri.

Müzik tarihi : 20. yüzyılın ilk yarısında postromantizmin önde gelen yapıtlarını yaratan Mahler, R. Strauss gibi kompozitörlerin yapıtlarının tahlili.

Müzikte neo-klasikçilik, yirminci yüzyılın başlarında gelişen bazen klasik, bazen Barok dönemin söylemi içinde modern müzik öğeleri kullanan Stravinsky, Prokofief, Bartok, Roussel vb. kompozitörlerin yapıtlarının tahlili. 12 ton, tonal ve serial müziklerin incelenmesi ve açılımları. İkinci dünya savaşı sonrası gelişen teknolojik olanaklar sonucu oluşan *musique concreete* ve *elektronik müzik* akımları. 1950'den sonra gelişen *rastlamsal müzik*, *somut müzik* ve *postserializm* akımları. Minimalist bestecilerin tonaliteye bakış açısı ve doğu kültürleriyle ilişkileri. Yirminci yüzyıl içerisindeki çağdaş müziğin gelişimi.

Armoni-Kontrpuan-Füg Bilgisi :

- 1- a. Genel olarak armoni ve kontrpuan çoksesleme teknikleri konusunda bilgi.
b. Değişik müzik türlerinden bazı örnekler dinletilerek, armonik ve kontrpuantal yapıda olanların ayırt edilme çalışması.
- 2- a. Özel olarak modal kontrpuan (sıkı kontrpuan) ile tonal kontrpuan (modern kontrpuan) arasındaki farklar konusunda bilgi.
b. Konu ile ilgili olarak Pierluigi da Palestrina, Orlando di Laso gibi modal kontrpuanla yazan bestecilerin yapıtlarıyla, J.S. Bach gibi tonal kontrpuanla yazan bestecilerin yapıtlarının incelenerek karşılaştırılması.
- 3- a. Füg biçimi konusunda bilgi.
b. Özellikle J.S. Bach'ın füglerinin biçimsel olarak incelenmesi.

Piyano : Bach *Küçük Prelüd ve Fügler*, *iki Sesli Inventionlar*, Clementi, Haydn, Mozart ve Beethoven'den sonatinler, Schumann *Gençlik Albümü* Grieg *Lirik parçalar*, Mendelssohn *Sözsüz Şarkılar*'dan kolay parçalar , Bartók, Saygun, Erkin, Akses, Usmanbaş (12 tonda dört parça), Casella *11 Çocuk Parçası*, Stravinsky *Les Cinq Doigts* ve diğer çocuk parçaları.

Çağdaş Müzik ve Ç.T Müziği Estetiği : Önceki çalışmaların devamı.

Müzik Estetiği : Müzik literatüründeki çeşitli ekollerin ve stillerin yorum özellikleri. Stil konusunda bibliyografya çalışmaları.

Sanat Tarihi – Minyatür Sanatı ve Türk Resmine Geçiş :

Minyatür sanatı hakkında bilgiler, örneklerle Türk Minyatür sanatı. Minyatür sanatından batı resmine geçiş, Primitifler, asker ressamı kuşağı. Türk Resmi ve Osman Hamdi Bey. 1914 kuşağı ressamı. 19. yüzyıl ve sonrası sanat akımları:

Neoklasizm-J.L. David-Canova.

Romantizm-Delacroix-Constable-Turner.

Realizm-G. Coubert.

Empresyonizm, Post Empresyonizm-Seurat-Cezanne-Gauguin-Van Gogh.

Cezanne ve Kübizm.

Ekspresyonizm-E. Munch.

Kübizm-Pikasso, Dadaizm, Sürrealizm ve Metafizik Resim.

Osmanlı Sanatı-Erken Osmanlı Sanatı

A. Dini Mimari: Cami, medrese, mezar anıtı.

Klasik Dönem Osmanlı sanatı-Mimar Sinan ve eserleri.

Geç Dönem Osmanlı sanatı.

B. Sivil Mimari: Saraylar, kervansaraylar, hanlar, bedestenler, çeşme, sebil, sersebil.

Geleneksel Müzikler : Geleneksel Asya müzikleri hakkında çalışmalar. Literatür, yaklaşımlar, örneklerin dinlenilmesi, enstrümanların tanıtımı ve bir enstrüman üzerinde analitik çalışmalar. Afrika ve Amerikan geleneksel müzikleri hakkında çalışmalar. Literatür, örneklerin dinlenilmesi, enstrümanların tanınması ve bir enstrüman üzerine analitik çalışmalar.

Mesleki Klasik Diller ve İtalyanca : Önceki çalışmaların devamı.

Mesleki İngilizce : Önceki çalışmaların devamı.

Eğitim Bilim : “İnsan” ve “kimlik” kavramları. Eğitimin genel ve özel hedefleri. Eğitim bilime katkıda bulunan disiplinler.

Bilim Felsefesi :

1. Bilimsel Düşüncenin Tarihsel Gelişimi (1945 sonrası).
 - A. Sosyal bilimler. Bilimsel faaliyette öznenin yeniden kuruluşu (1945 sonrası).
 - i. Bilimsel faaliyette bilimsel kurumların rolü.
 - ii. Bilimsel faaliyette bilimsel faktörlerin etkisi.
 - a. Bilimsel faaliyetin disiplinlere ayrılması ve disiplinlerarasılık
 - b. İktidar yapılarının bilimsel faaliyetler üzerindeki etkileri.
 - A. Fiziksel bilimler/Sosyal bilimler/Edebi bilimler ayrışması.
 - B. Sistem kuramı ve üçlü bölünmenin sorgulanması.
2. Sistem kuramının temelleri ve bilimlere uygulanması.

Yüksek Lisans Programı Ders İçerikleri

I. Yarıyıl

Araştırma Çalışması : Bibliyografya metotları, metinler ve kütüphane araştırması üzerine araştırmalar.

Analitik Opera: Bel Canto Monteverdi, Handel, Mozart : 16. yüzyıldan Bel Canto'ya kadar operadaki temel kavramların incelenmesi. Bu kavramların bu dönemdeki yapıtların analizi içerisinde kullanılması.

Türkî Ülkelerden Müzikoloji Metinleri : Türkî ülkelerin tarihsel ve müzikolojik metinleri üzerine çalışma.

Anton Webern'in Yapıtları : Anton Webern'in atonal yapıtlarında süre ve süresizlik kavramlarının analiz metotları ve serial teknikler. Tonalitenin özgür kullanımı.

Çağdaş Akımları İnceleme Semineri I : 20. yüzyılın önde gelen bestecilerinin yapıtlarındaki çağdaş metotlar, stiller, teknikler, estetik – felsefeler ve müzikal akımların incelenmesi.

II. Yarıyıl

Araştırma Çalışması : Bibliyografya metotları, metinler ve kütüphane araştırması üzerine çalışmalar.

Analitik Opera: Verdi, Wagner, Berg : Kendine özgü müziksel dokusu ve dramatik yapısı ile Alman operasının doğuşu. İtalyan Bel Canto geleneğinin gelişimi. Dramatik sürekliliğin yaratılışında orkestranın rolü. Sinema dilinin etkileri. Operada atonalitenin kullanımı.

Asya'nın Müzikoloji Literatürü : Asya ülkelerinden müzikoloji metinlerinin araştırılması, incelenmesi ve analizi.

Anton Webern'in Tahlilleri : Anton webern'in modüler serilerinde süresizlik kavramı. Zaman kavramına yeni yaklaşımlar.

Çağdaş Akımları İnceleme Semineri II : 20. yüzyılın ikinci yarısındaki akımların, tekniklerin ve stillerin araştırılması.

Doktora Programı Ders İçerikleri

I. Yarıyıl

19. Yüzyılda Düşün ve Müzik : 19. yüzyılda, müziğin sosyo-politik ve felsefi akımlarla ilgisi. 19. yüzyılın önde gelen bestecileri, yazarları ve yapıtları.

Serial Analiz : Serial müzik analizinde kullanılan yöntemler. Serial repertuarın incelenmesi.

Richard Strauss : Wagner sonrası opera akımında edebiyat-müzik ilişkisi. Richard Strauss ve Hugo von Hoffmanstall işbirliği ile yazılmış operaların incelenmesi.

II. Yarıyıl

20. Yüzyılda Düşün ve Müzik : 20. yüzyılda, yeni yaratıcı kavramlar ve müziğin edebiyat, felsefe ve güzel sanatlarla ilişkisi,

Post Serial Analiz : Post-serial müzik analizinde kullanılan yöntemler. Post serial repertuarın incelenmesi.

Çağdaş Opera : 20. yüzyıl operasında müzik ve dramaya yeni yaklaşımlar. Debussy, Stravinsky, Berg, vd.

Yüksek Lisans Tezleri

Ulu, Esin, *Beethoven'ın Yaylı Çalgılar Dörtlüleri*. Danışman: Doç. Dr. Ahmet Yürür. İstanbul, 1995.

Dinçer, Aylin, *Yirminci Yüzyılda Dünya'da ve Türkiye'de Notalama Biçimleri.* Danışman: Prof. İlhan Usmanbaş. İstanbul, 1998.

Boran, İlke, *İlhan Usmanbaş ve Cengiz Tanç'ın Orkestra Yapıtlarında Tını Özellikleri.* Danışman: Prof. Filiz Ali. İstanbul, 1999.

Özlem Gürer, Yeşim. *12. Yüzyılda İnanç ve Kültür Bağlamında Dindışı Müzik(Enstrümanlar, Türler, Formlar ve Başka Sanat Dalları İle İlişkileri).* Danışman: Prof. Dr. Ahmet Yürür. İstanbul, 1999.

Doktora Tezleri

Ulu, Esin, *Kültürlerarası Humanizmanın Müzikteki Simgesi Çağdaş İki Orotoryo: A. Adnan Saygun'un Yunus Emre ve Michael Tippett'in Zamanımızın Çocuğu Orotoryalarının Yapı, Stil ve İçerik Yönlerinden Karşılaştırmalı İncelenmesi.* Danışman: Prof. Filiz Ali. İstanbul, 2003.

**4.1.2.2. Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Devlet
Konservatuvarı Müzikoloji Anabilim Dalı Etnomüzikoloji ve Folklor
Ders Programları ve Ders İçerikleri**

Lisans Ders Programı

Dersin adı

I. Yıl

Yeryüzünün Müzik Kültürleri
Etnomüzikolojiye Giriş semineri
Araştırma Metotları
Geleneksel Türk Müziği
Yazarlık Yöntemleri
Kulak Eğitimi
Piyano
Akustik Bilgisi
Koro
Sosyal Bilimlere Giriş
Mesleki Asya Dilleri
Mesleki İngilizce
Yabancı Dil
Türk Dili
Güzel Sanatlar

II. Yıl

Yeryüzünün Müzik Kültürleri
Etnomüzikoloji Semineri
Alan ve Labaratuar Teknikleri
Geleneksel Türk Müziği
Yazarlık Yöntemleri
Batı Müziği Tarihi
Kulak Eğitimi
Armoni-Kontrpuan
Müzik Formları
Piyano
Sosyal Antropoloji
Batı Uygarlığı Tarihi
Mesleki Asya Dilleri
Mesleki İngilizce
Yabancı Dil
Türk Dili
Güzel Sanatlar

III. Yıl

Yeryüzünün Müzik Kültürleri
 Etnomüzikoloji Semineri
 Transkripsiyon Yöntemleri
 Yazarlık Yöntemleri
 Batı Müziği Tarihi
 Geleneksel Müzikler
 Armoni-Kontrpuan
 Batı Uygarlığı Tarihi
 Sanat Tarihi
 Mesleki Asya Dilleri
 Mesleki İngilizce
 Yabancı Dil
 Atatürk İlke ve İnkılapları

IV. Yıl

Yeryüzünün Müzik Kültürleri
 Etnomüzikoloji Semineri
 Araştırma Projesi
 Geleneksel Müzikler
 Müzik Estetiği
 Kültürel Antropoloji
 Sanat Tarihi
 Mesleki Asya Dilleri
 Mesleki İngilizce
 Yabancı Dil
 Atatürk İlke ve İnkılapları

Yüksek Lisans Ders Programı

Güz Dönemi

Türk Müziği Repertuarı
 Geleneksel Müzikler : Hint Çalgıları ve Üslupları
 Araştırma Projesi
 Sosyal Bilimler Disiplinleri
 Etnomüzikoloji Araştırma Semineri

Bahar Dönemi

Geleneksel Müzikler
Araştırma Projesi
Sosyal Kültürel Antropoloji
Geleneksel Türk Müziği Üslupları Semineri

Tüm dersler iki krediliktir.

Lisans Programı Ders İçerikleri

I. YIL

Kulak Eğitimi

A. Duyma Çalışması

- 1- Ses duyma çalışması
- 2- Aralık duyma çalışması.
- 3- Dizi duyma çalışması.

B. Ritim Çalışması

- 1- İkişerli bölünme düzeninde birlik, ikilik, dörtlük ve iki sekizlik.

C. Önçözü (Deşifre)

D. Yazma (Dikte)

- 1- Ses yazması.
- 2- Ritim yazması.
- 3- Ezgi yazması.

E. Okuma (Solfej)

F. Müzik Kuramı (Müzik teorisi)

Piyano : Piyanoya başlama metodu.

Yazarlık Yöntemleri : Kitap raporları, biyografiler, konser programları, bibliyografya hazırlanması, makale inceleme ve tez yazım kuralları.

Etnomüzikolojiye Giriş semineri : Etnomüzikoloji disipliniyle ilgili kavramlar. Bir toplum olgusu olarak müziğin görsel parametrelerinin araştırılması. "Dil" in sınırlılığı içerisinde işleyecek bir "müzik bilimi" nin ne ölçüde mümkün olacağı sorunu, "müziğin konuşulmazları" kavramı, müziğin evrensel bir dil olup olmadığı sorunu, müzikte ve toplumda evrim olup olmadığı sorunu, yabancı bir kültürün müziğini tanımaya çalışırken karşılaşılan sorunlar ve "etnosantrizm" kavramı. Müzikte ve toplumda değişim-süreklilik, özdeşlik ve farklılık. Değer yargıları. "Kimlik kavramı vb. kuramsal ve pratik düzeyde tartışılır.

Araştırma Metotları : Bilim, Sosyal bilim nedir?

Sosyal bilimler yelpazesinde hangi disiplinler vardır?

Bilimin öğeleri nelerdir? (kavramlar, hipotezler, teoriler)

Bilim nasıl gelişir?

Bilimsel araştırmalar niçin yapılır?

Bilimsel düşünce ve bilimsel olmayan düşünce arasındaki fark.

Araştırma çeşitleri.

Yöntem nedir?

Araştırmalar ne tür bilgiye ulaşmak için yapılır? Bilginin doğruluğu, güvenilirliği

Ne çeşit veri toplama teknikleri vardır? (gözlem, mülakat, anket, survey, deney)

Veri analizleri.

Rapor nasıl yazılır?

Teklif nasıl yazılır?

Kaynak gösterme teknikleri.

Sosyal Bilimlere Giriş : Sosyal bilimlerin, pozitif bilimlerle karşılaştırılamayacak kadar az nesnellik olanağına sahip olmalarına karşın, hangi yollarla bilimsel disiplin olma niteliklerini koruyabildikleri sorunu. Sosyal bilimleri oluşturan sosyoloji, etnoloji, antropoloji, folklor, psikoloji vb. disiplinlerin özellikleri. Bunların tarih disipliniyle karşılaştırılmaları. Topluma bilim, sanat, felsefe, inanç, düzen açılarından bakan çeşitli bilgi kuramları, soy, kültür, cinsiyet, kuşak, görev bölümü, katmanlaşma, üretim-tüketim ilişkileri vb. temeline dayanan toplumsal gruplaşmalar.

Yeryüzünün Müzik Kültürleri : Temel eğitim olarak etnomüzikolojik araştırmanın temel modelleri, alan araştırma metotları, transkripsiyonel analiz, farklı müzik kültürlerinin incelenmesi ele alınmaktadır. Diğer yıllarda, çeşitli coğrafi bölgelerin etnik müziklerinin birbirlerinden etkilenişleri ve farklılıkları karşılaştırmalı olarak incelenmektedir. En yakın coğrafi sınırlardaki ülkelerin halk müzikleri. Örnek olarak; Romanya Çingene müzikleri, Transilvanya Yahudi müzikleri, Hırvatistan halk müzikleri ve bu müziklerin Türk halk müziği ile etkileşimleri çalışmanın başlangıç noktası olarak belirlenmiştir.

Geleneksel Türk Müziği : Klasik Türk müziği, Osmanlı müziği, saray müziği, Edvar müziği, Sanat müziği gibi kavramlar. Bu müziğin kısa tarihi ve dönemleri. "Makam" kavramı, basit, birleşik ve şed makamlar. Bu müzik türünde "usül" kavramı, makam ve usüller arasındaki ilişkiler. Repertuar çalışmaları, müziksel türler ve formlar üzerinde analiz, müzikal seslendirme ve yazma.

Mesleki İngilizce : Etnisite, kimlik ve müzik konusunda çeviriler yapılır.

Mesleki Asya Dilleri : Harekeli kelime okuma çalışmaları, harekesiz kelime okuma çalışmaları, harekeli kelime yazma çalışmaları, harekesiz

kelime yazma çalışmaları. Müzik terimleri üzerinde alıştırmalar. Matbu yazıyla cümle çevirileri (harekeli, harekesiz). El yazısı ile cümle çevirileri (harekeli, harekesiz). Müzik dergi ve kitaplarından matbu yazılı örnek paragraf ve metinlerin okunması üzerine çalışmalar (harekeli, harekesiz).

Akustik Bilgisi : Dalga dinamiği üzerine temel kuramlar, elektro-akustik kuramlar, dijital parametreler ve envelope ses kaydına ilişkin teknik konular.

II. YIL

Kulak Eğitimi :

A. Duyma Çalışması

- 1- Ses duyma çalışması.
- 2- Çoksesli duyma çalışması.
- 3- Dizi duyma çalışması.

B. Ritim Çalışması

C. Önçözü (deşifre)

D. Yazma (dikte)

E. Okuma (solfej)

F. Müzik teorisi

Armoni-Kontrpuan :

- A. Çeşitli armoni öğretim teknikleri ve ekolleri konusunda bilgi.
- B. Dört sesli koral tarzı armoni öğrenimi.

1- Armoniye başlamadan önce müzik teorisindeki-armoni dersi ile ilgili bazı konuların yoklanması, eksik görülen konuların tamamlanması.

- a) Aralıklar
- b) Tonlar
- c) Akorlar
- d) Tona ve akora yabancı sesler

2- Dört sesli koral armonisi ile ilgili ön bilgiler

- a) "Parti" kavramı bilgisi
- b) Partilerin ses tınısı
- c) Komşu partilerin aralarının açılma sınırları
- d) Tek parti yürüyüş türleri
- e) İki parti yürüyüş türleri

3- Armoni çalışması

- a) Verilen basın altına akor adlarını ve fonksiyonlarını yazma
- b) Beşli akorlar
- c) Altılı akorlar
- d) Dört-altılı akorlar
- e) Modülasyonlar
- f) Armoni yürüyüşleri

Piyano : Piyanoya başlama metodunun devamı.

Batı Müziği Tarihi : Antikite, Ortaçağ, Rönesans ve Barok dönemlerdeki batı müziği tarihinin örnekleriyle tanınması.

Yazarlık Yöntemleri : Denemeler, ansiklopedi maddeleri, bilimsel bildiriler yazılması, bibliyografya çalışmaları.

Etnomüzikolojiye Giriş Semineri : Etnomüzikoloji disipliniyle ilgili kavramların genel tekrarı. Daha önce edinilen bilgilerin, araştırma projeleri oluşturmak için yaşama geçirilmesi ve bu bilgilerin ışığında analitik

çalışmaların yapılması. “Yöntem” ve “model kurma” çalışmaları.
Etnomüzikoloji metinleri üzerinde kavram, yöntem ve model çalışmaları.
Küçük projeler oluşturulup uygulanır.

Sosyal Antropoloji : İnsan topluluklarının yapılanmasındaki çeşitlilik, bunun gözlemlenmesi amacıyla yeryüzünün çeşitli toplulukları üzerine yapılmış case-study'lerin okunması. Sosyal gereksinimlerle kültürel gereksinimler arasındaki ilişkinin tartışılması. Alan araştırması deneyimi kazandıracak çalışmalar.

Batı Uygarlığı Tarihi : Kültür ve uygarlı tarihine giriş. Ortadoğu ve Akdeniz'de ilk uygarlıklar.

- a. Jerigo, Ur, Uruk, Asur, Babil, Elam.
- b. Fenike, Mısır, Hitit.
- c. Girit, Miken, Batı Anadolu.

a. M.Ö 1000-500 yılları arasında eski Yunan'da yerel ve etnik kültürler.

- b. M.Ö 500-300 yılları arasında Yunan uygarlığı.
- c. Helenizm devri uygarlıkları.

a. M.Ö 2000-500 yılları arasında İtalya'da yerel kültürler.

b. M.Ö 500-M.S 200 yılları arasında Roma uygarlığı ve Roma'daki kültürel değişimler.

Alan ve Labaratuar Teknikleri : Film ve video kameralarıyla, öğrencilere hazırlanacak sinopsis ve senaryolara dayanan çekimler, montaj.

Yeryüzünün Müzik Kültürleri : Önceki çalışmaların devamı.

Geleneksel Türk Müziği : Halk müziği kavramına genel bir bakış, yöresel kimlik ve müzik. Halk müziği üzerine çalışma yapan bilim dalları.

Bölgesel çeşitlilik, yöresel sanatçılar, türler-formlar, ağızlar, Türk halk müziğinde tema. Ulusal ve uluslararası literatür incelemesi, repertuar çalışmaları, müziksel seslendirme, yazma.

Mesleki İngilizce : Popüler müzik kuramları konusunda çeviriler yapılır.

Mesleki Asya Dilleri : harekeli kelime okuma-yazma çalışmaları, harekesiz kelime okuma-yazma çalışmaları.

III. YIL

Transkripsiyon Yöntemleri : Kaydı yapılmış verilerin analizini yapma, özelliklerini belirleme ve bunları yansıtılabilecek yazı yöntemleri geliştirme çalışmaları.

Batı Müziği Tarihi : Klasik ve Romantik dönemlerde batı müziği tarihinin örnekleriyle tanınması. 20. yüzyılda Avrupa ve Amerika ülkelerinin müziğinde çeşitli eğilimler, akımlar, teknikler, estetik değerler. Yüzyılın birinci yarısıyla ikinci yarısının farklılaşması, yüzyıl sonundaki beklentiler.

Armoni-Kontrpuan : Armoni çalışmalarının devamı. Çeken yedili akorları, çeken dokuzlu akorları, köksüz çeken dokuzlular, yapay yedililer, abantı, işleme, geçit notaları, öngelen (anticipation) ve pedal sesleri.

Sanat Tarihi : Sanatın tanımı, sanatın dalları ve plastik sanatların sınıflandırılması. Sanatı inceleyen alanlar:

Sanat felsefesi/estetik

Sanat tarihi ve arkeoloji

Sanat psikolojisi

Sanat sosyolojisi

Sanat tarihçesi, uygarlık ve kültür. İlkel sanatın yapısı

Eleştiri ve yorum, tablo çözüm, grafik düzeni, konu seçimi

Mısır sanatı, mimari ve heykel

Grek sanatı, arkaik dönem, klasik dönem, hellenistik dönem ve sanatçıları

Roma sanatı, mimari, resim, heykel

Bizans sanatı, mimari, heykel

Roman ve Gotik sanatı, mimari ve heykel

Rönesans sanatı, Rönesans'sa giriş, mimari, heykel, resim

Maniyerizm

Barok sanat, mimari, resim, heykel, Borromini, Bernini, Velasquez, Rembrand, Rubens

Yazarlık Yöntemleri : Röportajlar, raporlar, gazete haberleri, makaleler, yazılması, bibliyografya çalışmaları.

Etnomüzikoloji Semineri : Bir önceki yıl oluşturulan “yöntem” ve “model kurma” çalışmaları yapılır. Öğrenciler araştırma projeleri oluşturup uygularlar. Projeler yıl içinde en az 3-4 proje küçük alan çalışmalarıyla desteklenir. Çalışma sonuçları rapor olarak seminerde sunulur.

Batı Uygarlığı Tarihi :

a) M.S 400-800 yılları arasında Avrupa'da kültürel yapılaşma
b) Doğu Roma ve Ortadoğu'da kültürel yapı
c) 800-1300 yılları arasında Avrupa'da bilim, felsefe, edebiyat ve güzel sanatlarda etkileşim

a) Avrupa'da Rönesans devri
b) Barok devir
c) 18. yüzyıl Aydınlanma çağı, ekonomik, sosyal, bilimsel gelişmeler.
Edebiyat, felsefe, güzel sanatlar

d) Edebiyat, felsefe, bilim ve güzel sanatlarda klasik, neo-klasik, romantik, empresyonist akımlar. Realizm, naturalizm ve modern devrim

Geleneksel Müzikler : Gelenek kavramı. Gelenek, inanç, töre, adet gibi sosyal kültürel kavramların irdelenmesi, müzik ve geleneksel kültür ilişkisi, geleneksel müzik literatürü. Bu alanla ilgili disiplinler. Yeryüzündeki önemli geleneksel müzik türleri ve ustalarından örnekler, bunlar hakkında duysal kavramayı artırmak için müzikal pratikler. Balkan, Ortadoğu, Kafkaslardan geleneksel halk müziği veya geleneksel müzik tavırlarının öğrenilmesi. Bu bölgelerden müzisyenlerin derse davet edilmesi.

Yeryüzünün Müzik Kültürleri : Önceki çalışmaların devamı.

Mesleki İngilizce : "Folk" müzik akımları ve "yeniden canlanma" kuramları konusunda çeviriler.

Mesleki Asya Dilleri : Harekeli kelime okuma-yazma, harekesiz kelime okuma-yazma çalışmaları. Musiki terimleri üzerine alıştırmalar.

Koro :

IV. YIL

Müzik Estetiği : Müzik literatüründeki çeşitli estetik ekollerin ve stillerin yorum özellikleri, stil konusunda bibliyografya çalışmaları.

Sanat Tarihi : Minyatür sanatı ve Türk resmine geçiş. Minyatür sanatı hakkında genel bilgiler. Türk minyatür sanatı. Minyatürden Batı resmine geçiş, primitifler, asker ressamı.

Türk resmi ve Osman Hamdi Bey, 1914 kuşağı ressamı.

19. yüzyıl ve sonrası sanat akımları:

Neo-klasizm, J.L David-Canova

Romantizm, Delacroix-Constable-Turner

Realizm, G. Coubert

Empresyonizm, Post Empresyonizm, Seurat-Cezanne- Gauguin-Van

Gogh

Cezanne ve Kübizm

Ekspresyonizm, E. Munch

Kübizm, Picasso

Dadaizm, Sürrealizm, Metafizik resim

Osmanlı Sanatı

A. Dini Mimari, cami, medrese, anıt mezar

Klasik Dönem Osmanlı Sanatı, Mimar Sinan ve eserleri

Geç Dönem Osmanlı sanatı

B. Sivil mimari, saraylar, kervansaraylar, hanlar, bedestenler, çeşme, sebil, sersebil

Eğitim Bilim : “İnsan” ve “kimlik” kavramları. Eğitimin genel ve özel hedefleri. Eğitim bilime katkıda bulunan disiplinler.

Etnomüzikoloji Semineri : Çalışmalar bitirme ödevi çerçevesinde yürütülür ve seminerler halinde sunulur. Projeler daha önce yayımlanan metinlerle karşılaştırılıp, tartışılır.

Kültürel Antropoloji : “Kültür”ü her türlü insan etkinliğini kapsayan geniş bir anlayış içerisinde tanımlama çalışmaları.

Geleneksel Müzikler : Geleneksel Asya müzikleri hakkında çalışmalar. Literatür, yaklaşımlar, örneklerin dinlenilmesi, enstrümanların tanınması ve bir enstrüman üzerinde analitik çalışmalar. Afrika ve amerikan geleneksel müzikleri hakkında çalışmalar, literatür, örneklerin dinlenilmesi, enstrümanların tanınması ve bir enstrüman üzerinde analitik çalışmalar.

Yeryüzünün Müzik Kültürleri : Önceki çalışmaların devamı.

Mesleki İngilizce : "Türkiye'de popüler müzik ve güncel türkü akımı" konusunda çeviriler.

Araştırma Projesi : Tez yazım hazırlıkları.

Mesleki Asya Dilleri : Harekeli kelime okuma-yazma, harekesiz kelime okuma-yazma çalışmaları. Musiki terimleri üzerine alıştırmalar.

Yüksek Lisans Programı Ders İçerikleri

I. Yarıyıl

Türk Müziği Repertuarı : Geleneksel Türk müziğinin analizinde kullanılan yöntemler. Bu repertuarın incelenmesi.

Geleneksel Müzikler : Hint Çalgıları ve Üslupları : Hint müziğinde farklı notasyonların, çalgıların ve stillerinin incelenmesi.

Araştırma Projesi : Araştırma metodolojisinde bibliyografya çalışması.

Sosyal Bilimler Disiplinleri : Toplumsal farklılıkları ve toplumların kültürel yapılanmasını anlamak amacıyla, değişik etnik kültürlerin analizi.

Etnomüzikoloji Araştırma Semineri : Etnomüzikolojik metinlerin analizi ve araştırma projeleri. Bu projeler, seminer konuları olarak kullanılır.

II. Yarıyıl

Geleneksel Müzikler : Hint Repertuarı İcrası : Hint Müziği repertuarının araştırılması, farklı notasyonların analizi ve icra pratikleri.

Araştırma Projesi : Alan araştırması metotları üzerine çalışmalar.

Sosyal Kültürel Antropoloji : Toplumsal farklılıkları ve toplumların kültürel yapılanmasını anlamak amacıyla, etnik değişik kültürlerin analizi.

Geleneksel Türk Müziği Üslupları Semineri : Geleneksel Türk müziği yapıtlarının analizi ve araştırma projeleri. Bu projeler, seminer konuları olarak kullanılır.

Yüksek Lisans Tezleri

Ocakçı, Nilgün, *Kentleşme Kuşaklar ve Müzik - Üsküdar ilçesi'nde 1980 Doğumlu Lise Öğrencilerinin Müzik Beğenilerinin Ailelerinden Farklılaşması*, Danışman: Prof. Dr. Ahmet Yürür. İstanbul, 2000.

Başbuğ, Pınar, *Türk Zilleri*. Danışman: Prof. Dr. Ahmet Yürür. İstanbul, 2000.

Yurtseven, Gürsel, *Cengiz Tanç'ın Müziği ve Yenilikçi Kimliğiyle Çağdaş Türk Müziğindeki Yeri*. Danışman: Prof. Filiz Ali. İstanbul, 2001.

Mamedov, Anar, *Azerbaycan'da Muharrem Litürjisinde "Makel" Türü-M. Fuzuli ve Kumri'nin Yapıtları*. Danışman: Prof. Dr. Ahmet Yürür. İstanbul, 2003.

Doktora Tezleri

Lucille, Clarke Gloria, *"Bir Dedenin Kimliğinde Müziğin yeri Ne Kadardır?" Seçkinlerin Müzik Eğitimi: Türkiye Alevilerinin Manevi Liderlerinin Yetişmesinde Müziğin Rolü*. Danışman: Prof. Dr. Ahmet Yürür. İstanbul, 1998.

4.1.3. Hacettepe Üniversitesi Müzikoloji Bölümü Etnomüzikoloji ve Folklor Anabilim Dalı

Bölüm 1986 yılında İlhan Baran'ın girişimi ile İstemihan Taviloğlu'nun başkanlığında kurulmuştur. Kurucu Öğretim elemanları arasında, Doç. İstemihan Taviloğlu, Halil Erdoğan Cengiz, İsmet Birkan, Ertuğrul Bayraktarkatal, Ahmet Bülent Alaner bulunmaktadır. Müzikoloji bölümü kuruluşundan iki yıl sonra 1988- 1989 öğretim yılında öğrenci alarak çalışmalarına başlamıştır. Müzikoloji bölümünde ağırlıklı olarak, etnomüzikoloji çalışmaları yapılmakta ve bölümün müfredatı bu doğrultuda uygulanmaktadır. Bölüm, 1997 – 1998 yılından itibaren yarıyılık (kredili sistem) esasa göre eğitim vermektedir. Yüksek lisans programı açık olup, doktora programı açılmamıştır. Bölümde toplam 32 öğrenci öğretim görmektedir.

Bölümün şimdiki başkanı Doçent Doktor Osman Türev Berki'dir. Bölümün kadrosunda, bir Doçent Doktor, bir Öğretim Görevlisi, üç Araştırma Görevlisi ve altı sözleşmeli eleman yer almaktadır.

Bölümde *VeMüzik adlı* dergi çıkarılmaktadır.

Osman Türev Berki

Hacettepe Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Müzikoloji Bölümü ve Etnomüzikoloji ve Folklor Anabilim Dalı başkanı. 1970 Ankara doğumlu. Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitim Bölümü'nü bitirdi. Aynı yerde yüksek lisans ve doktora çalışması yaptı. Çalışma alanları: Piyano, müzikal analiz ve sistematik müzikoloji'dir.

Hacettepe Üniversitesi Devlet Konservatuarı'nın çeşitli kademelerinde yöneticilik yaptı. *TAYF Müzik Araştırma Dergisi/TAYF Turkish Journal of Musical Research* editörü. Osman Türev Berki'nin 2001 Meslek Ödülü (Ankara Bilkent Rotary Kulübü), The Outstanding Young Person (Junior Chamber International, 1998), "Steinway Artist" ünvanı (Steinway and Sons, Hamburg/Almanya, 1998) ödüllерinin yanı sıra, çeşitli dergilerde yayınlanmış makaleleri bulunmaktadır.

4.1.3.1. Hacettepe Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Müzikoloji Bölümü Etnomüzikoloji ve Folklor Anabilim Dalı Ders Programları ve Ders İçerikleri

Lisans Ders Programı

Dersin Adı

I. Yıl

I. Yarıyıl II. Yarıyıl

Kulak eğitimi – Solfej	I	II
Müzik Teorisi	I	II
Piyano	I	II
Etnomüzikolojiye Giriş	I	II
Sosyal Bilimlere Giriş	I	-
Sosyal Kültürel Antropoloji	-	II
Seminer	I	II
Türk Dili ve Edebiyatı	I	II
Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi	I	II
Yabancı Dil (İngilizce A 1 Kuru)	I	-
Yabancı Dil (İngilizce A 2 Kuru)	-	II

II. Yıl

I. Yarıyıl II. Yarıyıl

Kulak Eğitimi – Solfej	I	II
Müzik Teorisi	I	II
Piyano	I	II
Dünya Müzik Kültürleri	I	II
Müzik Tarihi	I	II
Halk Müziği	I	II
Alan Araştırma Teknikleri	I	-
Halk Müziği	I	II
Felsefe Tarihi	I	II
Seminer	I	II
Yabancı Dil (İngilizce B 1 Kuru)	I	-
Yabancı Dil (İngilizce B 2 Kuru)	-	II

III. Yıl

I. Yarıyıl II. Yarıyıl

Kulak eğitimi – Solfej	I	II
Armoni	I	II
Divan Müziği	I	II
Piyano	I	II
Müzik Tarihi	I	II
Uygulamalı Halk Çalgıları	I	II

Uygarlık Tarihi	I	-
Anadolu Uygarlıkları	-	II
Sanat Felsefesi	I	-
Estetik	-	II
Seminer	I	II
Yabancı Dil (İngilizce C 1 Kuru)	I	-
Yabancı Dil (İngilizce C 2 Kuru)	-	II

IV. Yıl

I. Yarıyıl II. Yarıyıl

Armoni	I	II
Divan Müziği	I	II
Transkripsiyon	I	II
Form Bilgisi	I	II
Müzik Tarihi	I	II
Mezuniyet Tezi Çalışmaları	I	II
Organoloji	I	-
Caz Müziği	I	-
Seminer	I	II
Mesleki İngilizce (M 1 Kuru)	I	-
Mesleki İngilizce (M 2 Kuru)	-	II

Tüm Lisans dersleri yarıyılık (kredili sistem) esasa göre yapılmaktadır.

Yüksek Lisans Ders Programı

Güz Dönemi

Özel Konular
Etnomüzikoloji
Araştırma Dizaynı ve İstatik Yöntemleri
Müzik Stilleri ve Analiz (19. YY. sonuna dek)
Müzik Eleştirisi
Seminer

Bahar Dönemi

Özel Konular
Etnomüzikoloji
Araştırma Dizaynı ve İstatistik Yöntemleri
Müzik stilleri ve Analiz (20. YY.)
Müzikte Bilişsel süreçler
Türkiye'de Müzik

Lisans Programı Ders İçerikleri

Kulak Eğitimi-Solfej : Öğrencilere yoğun kulak eğitimi verilerek, dikte ve okuma becerileri kazandırılır.

Müzik Teorisi : Öğrenciye kuram ve form analizi çalışmaları yaptırılır.

Armoni : Akorların sözlü ve yazılı olarak tanınması; fonksiyonlar ve tonalite kavramları; kadanslar, akor bağlantıları; bas ve şan çalışmaları, armoni yürüyüşleri; modülasyonlar; geçit-işleme-apojyatür-gecikme kavramları vb. çalışmalar.

Form Bilgisi : Senfoni, konçerto, iki-üç bölümlü şarkı formu, sonat, sonat allegrosu, rondo vb. formların yapı olarak tanınması ve analizi.

Türk Halk Müziği : Halk müziğinin tanımı, türleri, tarihi, ayak-makam ve diziler. Yöresel özellikler, belli başlı ustalar, ders ile ilgili kaynakların taranması. Ağız özellikleri, çalgılar-tavır özellikleri, biçimler (formlar), bu konudaki kaynakların incelenmesi.

Divan Müziği : Tanımı, türleri, tarihi ve dönemleri, perde sisteminin dönemlere ve kuramcılara göre karşılaştırılması, makam kavramı ve dönemlere ya da kuramcılara göre değişimi. Repertuar çalışması, usuller, biçimler (formlar), yurdumuzdaki müzik kültürünü araştırma çalışmaları, maddi-manevi kültür içerisinde müziğin yeri, konularla ilgili kaynakların taranması, araştırmalar, raporlar ve analizler.

Transkripsiyon : Banda kaydedilmiş geleneksel müzik ezgilerinin notaya alınabilmesi, bu eserlerin analizinin yapılarak yöresel özelliklerinin saptanması, yöntem geliştirme çabaları.

Dünya Müzik Kültürleri : Çeşitli toplumların yaşayışı, aile yapıları, beslenme gelenekleri, üretim alanları, edebi ve mimari özellikleri, tarihleri giyimleri, günlük yaşam ve davranışları, inançları üzerine çalışmalar. Bu özelliklerinin müzik ve dans kültürlerine yansımaları.

Müzik (Batı) Tarihi : Müzik tarihinin dönemlere göre sınıflandırılması, Antik dönem müzikleri ve kültürleri, mod tanımları, Ortaçağ müzik kültürleri ve Gregor şarkıları, Ortaçağ din dışı müzikleri, organum tanımları, Rönesans, Barok, Klasik, Romantik ve Çağdaş dönemlerin özellikleri, besteciler, çalgılar ve icracılar, orkestra.

Müzik (Türk) Tarihi : Tanımı ve sınıflandırılması, türler, Geleneksel Türk Müziği tarihi (besteciler, kuramcılar, icracılar), Türk müzik yazıları sistemleri, askeri müzikler, Osmanlı'larda çokseslilik, yurdumuzda müzik kurum ve kuruluşları.

Etnomüzikolojiye Giriş : Tanımı ve kavramları. İnsan ve müzik. Toplum ve müzikte değişim, müzik bilimi, yerellik-evrensellik sorunu, etnomüzikolojinin araştırma yöntemleri. Kaynak ve yayınların incelenmesi. Araştırma çalışmaları ve proje uygulamaları.

Sosyal-Kültürel Antropoloji : Tanımı, konusu, amacı, dalları, yöntemi, diğer bilimlerle ilişkisi.

Alan Araştırma Teknikleri : Tanımlar, önemi, amacı teknikleri, edebiyat folklorcuları ve antropoloji folklorcularının bu alana katkıları.

Organoloji : Tanımı, türleri, sınıflandırılması, sanat tarihi, arkeoloji, ve etnoloji bilimleri yardımıyla çalgıların tarihsel gelişimlerinin incelenmesi, çalgıların yapımlarının biçimleri.

Mezuniyet Tezi Çalışmaları : Seçilecek bir konunun lisans bitirme tezi biçimine dönüştürülmesi (tez konusu ve konuları bölüm başkanı, ana bilim dalı başkanı ve ders öğretmeni tarafından saptanır). Ders yılı başında verilen konu, ders öğretmeni tarafından denetlenerek, ders yılı sonunda teslim edilir.

Uygarlık Tarihi : “Kültür” ve “uygarlık” kavramları, birbirleriyle olan ilişkileri, “kültür”, “doğa”, “insan” tanımları, kültürel ilerleme, yerleşik yaşam ve tarım devrimi, uygarlığın ortaya çıkışı ve gelişmesi, ilk uygarlıklar, Roma dünyası, Ortaçağ ve Yeniçağ.

Anadolu uygarlıkları : Eski Anadolu uygarlıkları, Bizans sonrası Anadolu, İslam, Türk’ler ve Hıristiyanlık, Osmanlı’lar, Osmanlı’ların ortaya çıkışı ve genişlemesi.

Felsefe Tarihi : “Batı Felsefesi” esas alınmak üzere, insan düşüncesinin 2500 yıllık serüveni boyunca geçirdiği aşamaların, koyduğu ve çözmeye çalıştığı büyük sorunların, önerdiği çözümlerin; Platon, Aristo, Ortaçağ İslam düşünürleri, Descartes, Kant, Hegel vd. gibi büyük temsilcilerinin fikirleri temelinde kısaca özetlenmesi, tartışılması ve yapılabildiği ölçüde eleştirilmesi.

Sanat Felsefesi : Esas olarak, estetikte genel ve soyut olarak ele alınan kavramların, yaratılmış sanat eserlerine uygulanması, sanat eserleri (resim, müzik, şiir...) üzerinden açıklanması. Sanatın niteliği ve özelliği (doğal, kültürel ve psikolojik kökenleri). Sanat eseri karşısında insan, sanatın insan üzerindeki güçleri. Analizci bilimin yanında “sentezci” (insanı ayırtırmadan dile getiren) sanat. Çağlara ve yerlere göre çok farklılıklar gösteren sanat eserlerinin hepsinin altındaki –ya da içindeki- ortak ögenin araştırılıp, tartışılması. Aynı ayrı sanat dallarının birbirleriyle ilişkileri, birbirlerini aydınlatıp aydınlatamayacağı. Bütün bu sorunlar hakkında öne sürülmüş belli başlı fikir ve açıklamalar. Bu sorunların, sanat eserlerinden mümkün olduğu kadar çok örnek üzerinden ele alınması.

Estetik : Felsefenin ana dallarından biri olarak alınan “güzellik felsefesi”nin temel kavram ve sorunlarıyla öğrencileri tanıştırmak. “Güzel” üzerine çağlar boyunca öne sürülmüş görüş ve açıklamaları kısaca gözden geçirmek. Güzel/insan, güzel/doğa, güzel/sanat ilişkileri üzerine düşünmek ve tartışmak. Antik, klasik, modern güzellik anlayışları. Güzelliğin özneliği/nesneliği. Estetiğin bilgi ve etik ile ilişkileri gibi konularda zihinsel çalışmalar yapmak (soyut olan bu alan örneklerle işlenmelidir).

Uygulamalı Türk Halk Çalgıları : öğrenciler ve öğretmen tarafından seçilen bir halk çalgısının uygulamalı olarak çalışılması.

Caz : Kökeni, özellikleri, dönemleri, önemli orkestra ve solistleri, diğer müziklerle etkileşimi ve yaygınlaşması.

Seminer : Araştırma projeleri oluşturmak için gerekli düşünceleri öğrenciye kazandıracak çalışmalar yapılır. Öğrenciler seçilmiş etnomüzikoloji metinlerini inceleyip, araştırma modelini, projeye temel olan kavramları, parametreleri ayırt etmeye çalışırlar ve bulgularını seminer dersinde sunarlar. Küçük projeler oluşturup uygularlar.

Yabancı Dil (İngilizce) :

Türk Dili Edebiyatı :

Atatürk İlkeleri :

İnkılap Tarihi :

Yüksek Lisans Programı Ders İçerikleri

I. Yıl

Etnomüzikoloji I-II : Öğrencilerin müziğe çok yönlü bakış açısını geliştirmelerini sağlayacak çalışmalar uygulamalı olarak gerçekleştirilir. Lisans döneminde kazanılan etnomüzikoloji bilgileri ve bu alanla ilgili sorunlar derinlemesine incelenir.

Araştırma Dizaynı ve İstatistik Yöntemler I : Dersin amacı, dizayn süreçleri hakkında öğrencilerin eleştirici bir anlayış kazanmalarını sağlamaktır. Ders araştırma dizaynı üzerine eğilecek ve bilimsel araştırma formatı, sorun ve sorun formülü, araştırmanın amacı, ilgili incelemeler, kuramsal çerçeve, hipotezler ve araştırma soruları, araştırma dizaynı tipleri ve seçimi, veri toplama, nüfus ve örneklem, değişken tipleri, ölçekler ve ölçme, data kodlama, güvenilirlik ve geçerlilik, kuramsal ve yöntemsel sınırlılıklar hakkında gerekli bilgiyi sunacaktır. Ders, müzik alanında somut araştırma konuları üzerinde tartışmayla sunum arasında dengeli bir karışım olacaktır. Bu nedenle belli materyaller okumayı ve derse devamı gerektirir. Ders, sınıfta sunulacak ve savunulacak bir araştırma dizaynını da içerir. Haftalık ders planı ve zorunlu önerilen okumalar ilk derste öğrencilere sunulacaktır.

Araştırma Dizaynı ve İstatistik Yöntemler II : Dersin Amacı, öğrencinin, bir araştırmanın uygulanmasını, istatistiksel süreçleri ve araştırmanın tanımlanmasını anlamasını sağlamaktır. Ders, dizaynın uygulanması, istatistiksel analiz, bulgular, grafik kullanımı, tartışma veya değerlendirme ve etik konuları üzerinde duracaktır. Ders, müzikte kişisel veya küçük grupla yapılan araştırma dizaynı uygulanması ve sunum kullanarak yapılan bir pratik karışımdır. Devamlılık, belli materyalleri okuma, bir dizayn veya dizaynın alan veya laboratuvar uygulaması, istatistiksel

süreçler ve kodlama için bilgisayar bilmeyi gerektirir. Haftalık ders planı, zorunlu ve önerilen okumalar ilk derste öğrencilere sunulacaktır.

Müzik Stilleri ve Analiz (19. yy. sonuna dek) : 19. yüzyıl sonuna kadar olan müzikler, sanatın toplumsal değişimine paralel olarak ele alınır. Stilleri analiz edilerek tanınır. Müzik sanatı, müzik-toplum bağlamında ele alınarak incelenir.

Müzik Stilleri ve Analiz (20. yy) : 20. yüzyıl müzikleri, sanatın toplumsal değişimine paralel olarak ele alınır. 20. yüzyıl stilleri ve akımları analiz edilerek tanınır. 20. yüzyıl müziği toplumsal değişim ile paralel ele alınarak incelenir.

Müzik Eleştirisi : Müzik çalışmalarının biçim-içerik ilişkilerine bakışta esas alınan yaklaşımların kavranması. Bir müzik ürünündeki anlam katmanlarının analizi ve bu analizde kullanılan farklı yöntemlerin tanınması. Bunların ışığında, müzik yapıtlarını çok yönlü olarak kavrama ve buna dönük perspektif kazandırmak. Müzik eleştirisinin belirli bir yöntem içinde yapılabilmesi yönünde bireyin eleştiri teknikleri formasyonuna sahip olmasını sağlama.

Müzikte Bilişsel Süreçler : Bu ders, işitsel uyarıları, müzik olarak algılama süreci içindeki işlemlerin psikolojik incelenmesini konu alır. Dersin başlangıcında sesin fiziksel özelliklerine ve insanların işitme sistemine kısa bir giriş sunulacak, ardından özellikle işitsel uyarıların ve müziğin işlenmesiyle ilgili konularla devam edilecektir. Bu konular arasında ses perdesinin algısı ve müzikte tonal organizasyon. İşitsel dünyanın analizi, zamanda organizasyon ve ritim, tını. İşitsel uyarıların ve müziğin hatırlanması. Müzikle ilgili bilişsel süreçlerin gelişimi. Müziğin dil, anlam ve duyguyla ilişkisi. Müzikle ilgili nöral yapılar ve süreçler. Derste konuya ilişkin kitaplar ve kitaplardan bölümler yanında özgün makaleler de kullanılacaktır. Öğrencilerin sınırlı konular üzerinde literatür incelemeleri ve sınıfta sunumlar

yapmaları, araştırma projeleri planlamaları ya da gerçekleştirmeleri beklenebilir.

Türkiye’de Müzik : Türkiye’de yaşayan çeşitli müzik türleri incelenip, araştırılarak dünya müzikleriyle olan ilişkileri ortaya konup, tartışılır. Toplumsal değişme ve müzik ilişkisi incelenerek Türkiye’deki müzik türlerinin değişimi ve gelişimi araştırılır.

II. Yıl

Özel Konular : Danışman tarafından belirlenecek bir “alan araştırması” içeriğinde yüksek lisans tez çalışması.

Yüksek Lisans Tezleri

Pehlivanlı, Fatma, *Kırıkkale İlinin Keskin İlçesine Bağlı Olan Mehmetbey Obası'nın Düğün Gelenekleri, Kına Adetleri, Gelin Övme Ve Gelin Güldürme Havaları*. Ankara, 1997

Tunakan, Burcu, *Ayaş İlçesi Oltan Köyü Düğün Gelenekleri, Kına Adetleri ve Kına Türküleri*. Ankara, 1997

Günaydın, Günay, *Geçmişten Günümüze Karaşar Folkloru*. Ankara, 1997

Evin (Küçükçelebi), Aylin, *Uzunhavalı*. Ankara, 2001

Aykent, Canan, *Asma Davulun Trakya Bölgesine Özgü Ritmik Yapısı*, Ankara. 2002

Ulusoy, Duygu, *Çamlıhemşin Yöresi Hemşin Halkının Toplumsal Yaşamında Tulum ve Horonun Yeri ve İşlevleri*. Ankara, 2002

Açıksöz, Fulya, *Yozgat İli Boğazlıyan İlçesinin Yerel Müzik Kültürü*. Ankara, 2002

Demirkol Yener, Nazlı, *Amasya'da Yaşayan Onbeş Yaş Üzeri Nüfusun Dinlediği Müzik Türlerinin Sosyo-kültürel Faktörlere Göre Dağılımı.* Ankara, 2002.

Beşevli, Pınar, *1995-2000 Yılları Arasında Yapılan Türk Film Müziklerinin Biçim ve İçerik Analizi.* Ankara, 2002

Hande Orhan, Ayşe, *1960-2000 Yılları Arası "Anadolu Pop/rock" olarak adlandırılan Müzik Kültürü.* Ankara, 2002

Gürdal, İrfan, *Ordu, Giresun ve Trabzon Bölgesindeki Yerel Müzik Kültürü.* Ankara, 2003

Murat Öztürk, Okan, *Zeybek Kültürü ve Müziği.* Ankara, 2003

4.1.4. İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı Müzikoloji Bölümü

İTÜ TMDK Müzikoloji Bölümü 1986 yılında, 1 yıl hazırlık, 4 yarıyıl ön lisans ve 4 yarıyıl lisans dönemi eğitim vermek üzere kurulmuştur. 1988-1989 eğitim ve öğretim yılında ilk öğrencilerini alarak eğitime başlayan bölüm, ilk mezunlarını 1995-1996 eğitim ve öğretim yılında vermiştir. Bölüm kurucusu Prof. Yalçın Tura'dır. Emekli olduğu 2001 yılına kadar bölüm başkanlığını yürütmüştür. Yalçın Tura, küçük yaşta keman ve piyano dersleri aldı. Müzik eğitimini Cemal Reşit Rey, Seyfeddin Asal ve Demirhan Altuğ ile sürdürdü. 1954 yılında Galatasaray Lisesi'nden mezun oldu. İstanbul üniversitesi'nde felsefe, pedagoji ve arkeoloji dallarında eğitim gördü. Çalışmalarının ağırlık noktası Türk Müziği ses sistemidir. Yalçın Tura, bir micro-tonal sistem geliştirmeye çalışmakta ve bestelerinde bu çalışmalarına yer vermektedir. Türk Müziği ağırlıklı çalışmaları ve besteleri nedeni ile çeşitli ödülleri olan Yalçın Tura, çalışmalarına devam etmektedir.

Kıtapları :

TURA, Yalçın (2001), *Kantemiroğlu, Kitābu İlmî'l -Mūsikī'ala Vechi'l –Hurūfāt Musikiyi Harflerle Tesbīt ve İcra İlminin Kitabı* (Eski yazıdan Çeviri), İki Cilt, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul.

_____ (1992), *Nâsır Abdülbâki Dede'nin Tedkîk-ü Tahkîk (Araştırma ve Gerçeği Araştırma)*, Küğbilim Dizisi:1, Tura Yayınları, İstanbul.

_____ (1988), *Türk Musikisinin Mes'eleleri*, Pan Yayıncılık, İstanbul.

2001 yılından beri bölüm ve Anabilim Dalı başkanlığını Doç. Ş. Şehvar Beşiroğlu yürütmektedir.

2002-2003 eğitim yılından itibaren yeniden yapılanma sürecine giren İTÜ Türk Musikisi Devlet Konservatuarı eğitim ve öğretim planlarını %30 İngilizce ağırlıklı olarak hazırlamış ve bu yıldan itibaren öğrencilere İTÜ senatosunun öngördüğü İngilizce dil sınavlarından birini başarmaları şartı getirilmiştir.

İTÜ TMDK Müzikoloji Bölümü, Bölüm Başkanlığı, Ana Bilim Dalı Başkanlığı, Başkan Yardımcılığı biçiminde yapılandırılmıştır. Bölümde bir Prof. Dr. (emekli), üç Doçent (birisi emekli), bir Yard. Doç, iki Yard. Doç. Dr. Üç adet Öğretim Görevlisi bulunmaktadır.

2002-2003 akademik yılından itibaren İTÜ Türk Müziği Devlet Konservatuarı yüksek lisans programları yeniden yapılanma çerçevesinde Türk Müziği başlığı altında birleştirilmiştir. Müzikoloji ve Müzik teorisi bu programın alt anadali olarak yapılandırılmıştır. Bir başka deyişle müzikoloji adı altında bölüme bağlı bir yüksek lisans yoktur. Fakat müzikoloji bölümüne bağlı doktora programı vardır.

Şefika Şehvar Beşiroğlu

İstanbul'da doğdu. Bir yıl hazırlık, altı yıl hazırlayıcı birim, dört yıl yüksek olmak üzere on bir yıllık eğitim süreci sonunda 1986 yılında İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuarı Çalgı Eğitim Bölümü Mızraplı Ana Sanat dalı Kanun Bölümünden mezun oldu. Ayrıca aldığı Arp eğitimi sonucu bu enstrümanı Türk Müziği icrasında kullandı. Çok sayıda konserler verdi. Radyo televizyon programlarına katıldı.

İTÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü, Musiki Sanat Dalı, Türk Sanat Musikisi alanından 1988 yılında yüksek lisansını bitirdi. Tez konusu; “*Sekiz Parmak Kanun Etüd ve Alıştırmalar*”dır. Aynı enstitüde, “*3. Selim Döneminin Müzik ve Müzisyenler Açısından İncelenmesi*” tezi ile Sanatta Yeterlilik çalışması yaptı.

Yurt dışında da bir çok yerde konser ve konferanslar verdi. 1999 yılında İTÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü’ne bağlı olarak kurulan “Müzik İleri Araştırmaları Merkezi” müzik yüksek lisans programında dersler vermektedir. 1997 yılında Doçent ünvanı aldı. Aynı yıl İTÜ Türk Müziği Devlet Konservatuvarı Müzikoloji Bölümü Ana Bilim Dalı Başkanlığı’na, 2001 yılında Müzikoloji Bölüm Başkanlığına atanmıştır. Çalışma alanları: Kanun icracılığı-öğreticiliği ve müzikolojidir.

4.1.4.1. İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı Müzikoloji Bölümü Ders Programları (2003 Yılına Kadar)

Lisans Ders Programı

Dersin Adı

I. Yıl

I. Yarıyıl II. Yarıyıl

Müzikolojiye Giriş	I	-
Temel Müzik	I	II
Müzik Akustik	-	II
Müzik Nazariyatı ve Solfej	I	II
Müzik Tarihi	I	II
Eski Türkçe ve Osmanlıca	I	II
Meslek Çalgısı	I	II
Temel İngilizce	I	II

II. Yıl

I. Yarıyıl II. Yarıyıl

Edebi Bilgiler	I	-
Çalgı Bilgisi	-	II
Armoni	I	-
İleri Armoni ve Kontrpuan	-	II
Müzik Nazariyatı ve Solfej	I	II
Müzik Tarihi	I	II
Araştırmaya Hazırlık	I	-
Müzik Formları	-	II
Meslek Çalgısı	I	II
Temel İngilizce	I	II
Seminer	I	II

III. Yıl

I. Yarıyıl II. Yarıyıl

Müzik Tarihi	I	II
Sanat Tarihi	I	-
Türk Kültür ve Medeniyet Tarihi	-	II
Ses Sistemleri	I	-
Bilgisayar ve Müzik	-	II
Zorunlu Seçmeli Ders (A)	I	II
Müzik Paleografya	I	-
Folklor ve Etnografya	-	II
Zorunlu seçmeli Ders (B)	I	II
Temel İngilizce	I	II

Seminer	I	II
---------	---	----

IV. Yıl	I. Yarıyıl	II. Yarıyıl
----------------	-------------------	--------------------

Müzik tarihi	I	II
Müzik Pedagojisi	I	-
Bitirme Çalışması	-	II
Türkçe	I	II
Atatürk İlkeleri ve İnkılap tarihi	-	II
Zorunlu seçmeli Ders (A)	I	II
Zorunlu Seçmeli Ders (B)	I	II
Mesleki İngilizce	I	II
Seminer	I	II

Zorunlu Seçmeli Ders (A)

Arapça
Farsça
Rusça
Çince
Japonca
Korece
İbranice

Bu derslerden birisi zorunlu seçmeli ders olarak 'A' kategorisinde son iki yıl alınır.

Zorunlu Seçmeli Ders (B)

Müzik Antropolojisi
Askeri Müzikler
Dini ve Tasavvufi Müzikler
Arşiv ve Kitaplık
Türk Alfabeleri

Bu dersler, üçüncü yılın birinci dönemi alınır.

Müzik Sosyolojisi
Seyirlik Müzikler
Kaynaklar
Ses Kayıt Teknikleri
Azeri Türkçesi

Bu dersler, üçüncü yılın ikinci dönemi alınır.

Halk Edebiyatı

Halk Eğitimi
Elektronik Müzik
Şarkı Söyleme Tekniği
Topluluk Yönetimi

Bu dersler, dördüncü yılın birinci dönemi alınır.

Müzik Eleştirisi
Müzik Yayımıcılığı
Okul Müzikleri
Eğlence Müzikleri
Gençlik ve Müzik

Bu dersler, dördüncü yılın ikinci dönemi alınır.

4.1.4.2. İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı Müzikoloji Bölümü Ders Programları ve Ders İçerikleri (2003 Sonrası)

Lisans Ders Programı

Dersin Adı

I. Yıl

I. Yarıyıl

II. Yarıyıl

Türk Müziği Solfeji ve Teorisi		
Temel Müzik Solfeji ve Teorisi		
Eski Türkçe Osmanlıca		
Müzik Tarihi		
Introduction To Musicology		-
Piyano		
English		
Seçime Bağlı Ders	-	

II. Yıl

I. Yarıyıl

II. Yarıyıl

Türk Müziği Solfeji ve Teorisi		
Temel Müzik Solfeji ve Teorisi		
Osmanlıca Paleografya		-
Müzik Paleografyası		-
Etnomüzikolojiye Giriş		-
Orgonolojiye Giriş	-	
Çalgı		
English		-
Seçime Bağlı Ders	-	

III. Yıl

I. Yarıyıl

II. Yarıyıl

Müzik Tarihi		
Armoni		-
Alan Araştırma Metotları	-	
Folklor ve Etnografya		-
Form Bilgisi ve Çözümleme	-	
Çalgı		
Seçime Bağlı Ders (MT1)		
Seçime Bağlı Ders (MT2)-İng.		
Seçime Bağlı ders (MT3)		

IV. Yıl

I. Yarıyıl

II. Yarıyıl

Müzik Tarihi	I	-
Türk Müziği Formları	-	II
Müzik Terminolojisi	I	-
Bitirme Çalışması	-	II
Seçime Bağlı Ders (MT1)	I	II
Seçime Bağlı Ders (MT2)-İng	I	II
Seçime Bağlı Ders (MT3)	I	II
Zorunlu(İTB)-İng	I	II
Türkçe	I	-
Atatürk İlkeleri ve ink. Tarihi	-	II

Seçime Bağlı Ders (MT1)

Arapça
Farsça
Rusça
İleri Osmanlıca
Yunanca
İbranice
Fransızca
Almanca

Bu dersler; dört dönem (iki yıl) öğrencinin seçimi ile alınır.

Seçime Bağlı Ders (MT2)

Akustik
Dünya Müzik kültürüne Giriş
Müzik Sosyolojisine Giriş
Bibliyografya Çalışmaları
Müzik Antropolojisine Giriş
Etnomüzikolojinin Temellerine Giriş
Türk Müziği Kaynaklarına Giriş
Müzik Estetiğine Giriş
Müzik Psikolojisine Giriş
Osmanlı Müziğinde Batı Etkileri
Müzik Hakkında Yazmak
Müzik Felsefesine Giriş
Eleştirel Okumak ve Yazmak
Türk Müzikolojisinin Temellerine Giriş
Çağdaş Müzik Tarihi

Bu derslerin tamamı seçimlik olup, İngilizce verilmektedir.
Dersler sadece bir yarıyıldır.

Seçime Bağlı Ders (MT3)

Ses Sistemleri
 Makam Nazariyatı
 Türk Halk Müziği
 Türk Müziği Repertuar ve Analizi

Bu dersler İki yarıyıldır.

Tarihi Nota yazım sistemleri
 17. YY Osmanlı Müziği
 Batı Müziği Formları
 Caz Müziği Tarihi
 İleri Armoni ve Kontrpuan
 18. YY Osmanlı Müziği
 Türk Müziği Terminolojisi
 Türkiye'de Popüler Müziğe Giriş
 19. YY Osmanlı Müziği
 Analiz Metotları
 Askeri Müzik
 Tanzimattan Günümüze Müzik Türleri ve Akımları
 Yazma Müzik Eserlerinin Müzikal Değerlendirilmesi
 Dini Müzik
 Divan Edebiyatı
 Seyirlik Müzikler
 Bilgisayar ve Müzik
 Cumhuriyet Dönemi Türk Müziği

Bu dersler birer yarıyılıktır.

Doktora Ders Programı

I. YY

Systematic Musicology Studies
 İleri Müzik Paleografyası
 Safiyyuddin Urmevi ve Kitabü'l Edvar'da Ses Sistemi
 16. ve 17. YY'da Türk Müziği Çalışmaları
 Türk Dünyasında Aşık Sanatı
 Communication and Mass Media in Music

II. YY

18. YY'da Türk Müziği Çalışmaları
 19. ve 20. YY Türk Müziği'nde Yeni Teoriler ve Analiz
 Türk Müziği'nde Batılılaşma ve Modernizm
 Modern Müzik Çalışmaları
 Comparative Studies on Turcic Musical Instruments

Psychology of Music
Theoretical Perspectives in Ethnomusicology

III. YY

Tez Çalışması
Seminer

Derslerin tamamı dönemlik olup, seminer ve tez çalışması kredisizdir. Diğer dersler, üçer kredilidir. Alınması gereken minimum kredi sayısı 24'tür. 24 krediyi doktora öğrencisi istediği dersleri seçerek tamamlayabilir.

Lisans Programı Ders İçerikleri

Türk Müziği Solfeji ve Teorisi : Genel müzik bilgileri. Türk ve Batı Müziği ses sistemleri. Değişirme işaretleri. Tam dörtlü ve tam beşliler. Göçürme. Dizi-makam kavramı ve ilişkileri. Dizide önemli dereceler (Durak-güçlü-yeden). Genel makam tarifi. Makam tasnifleri ve unsurları. Basit makam tarifi ve isimleri. 2-8 zamanlı usuller. Basit (ana) makamlar (Çargah, Buselik, Kürdi, Rast, Uşşak, Bayati) ve 2-8 zamanlı usullerde dikte, deşifre ve seyir çalışmaları.

Temel Müzik Solfej ve Teori : Majör beşli, minör beşli, eksilmiş beşli, artmış beşli akorlarının teorik ve işitsel olarak öğretilmesi. Birleşik nüans işaretleri. Birleşik hız terimleri. İki diyezli, iki bemollü, majör ve minör tonlar ile ilgili solfej, deşifre, dikte çalışmaları. Fa anahtarı ile solfej. Ritmik okuma. Çok sesli solfej çalışmaları. Majör beşli ve minör beşli akorlarının 1. ve 2. Çevrilmelerinin teorik ve işitsel olarak öğretilmesi. Akorların buldukları yerler.

Eski Türkçe Osmanlıca : Osmanlıca alfabe (Elifba)'nin öğretilmesi. Harflerin başta, ortada ve sonda şekilleri. Harflerin birbirine bağlanma

kurallarının öğretilmesi. Kısa kelimelerden cümle okumalara geçiş. Basit Türkçe Edebi metinleri okuma.

Müzik Tarihi : Eski çağ medeniyetlerinde müzik (Çin, Japon, Hint, Mısır, Grek, Roma, Asur, Sümer, Fenike, İbrani, Arap, Kırgız ve Tibet Müziği). Müzik kültürünün gelişim evreleri. Medeniyetler arasındaki müziksel etkileşim. Orta Asya Türk Devletleri Döneminde Müzik kültürü ve tarihsel gelişimi (Hunlar, Göktürkler, Uygurlar).

Müzikolojiye Giriş : Müzikoloji nedir? Tanımı. Tarihçesi. Diğer bilim dalları ile ilgisi. İnter-disipliner çalışmalar. Tarihsel müzikoloji. Tarihsel çalışmalar. Ses sistemi çalışmaları. Teori çalışmaları. Analiz çalışmaları. Müzikolojik çalışmalarda metot. Kaynak. Kaynakların değerlendirilmesi. Sistematik Müzikoloji. Karşılaştırmalı Müzikoloji. Etnomüzikoloji.

Piyano : Piyano'nun tanıtılması. Piyano çalmaya yönelik ilk çalışmalar. Piyano üzerinde el, kol ve parmakların duruşu. Piyanoda notaların yerlerinin gösterilmesi.

Piyanoda teknik egzersizler. Sağ el, sol el ve iki elin bir arada kullanımı için teknik alışmalar.

İngilizce : Okumada beyin fırtınası ve bir konuya odaklanma. Makalede içeriğin birlik oluşturması. Kronolojik sıralama. Mantıksal bölümlenme. Yazıda uyumluluk ve birlik. Sözlü sunum. 300-350 kelimelik giriş, gövde ve sonuç bölümlerini kapsayan makale yazma. Gözden geçirip düzeltme.

Türk Müziği Solfeji ve Teorisi :Hüseyni Makamı, Muhayyer Makamı, Neva Makamı, Tahir Makamı, Hicaz ailesi (Hicaz, Hümayun, Uzzal, Zirgüle) 9 zamanlı usuller (Aksak, Evfer, Raks Aksağı, Oynak) 10 zamanlı usuller (Aksak, semai, Curcuna, Aksak semai Evferi), bu usullerde dikte, deşifre ve seyir çalışmaları.

Temel Müzik Solfej ve Teori : Dominant yedili, dominant dokuzlu.

Majör ve dominant dokuzlu minör akorları ve çözümlerinin teorik ve işitsel olarak öğretilmesi. Üç ve dört diyezli, üç ve dört bemollü, majör ve minör tonlar ile ilgili solfej, deşifre, dikte çalışmaları. Ritmik okuma. Çok sesli solfej çalışmaları. Sansibl yedili, eksilmiş yedili, akorları ve çözümlerinin teorik ve işitsel olarak öğretilmesi. Sun'î yedili akorlarının teorik ve işitsel olarak öğretilmesi.

Müzik Tarihi : İlk Hıristiyanlarda müzik ve müziğin kilisedeki gelişimi.

Hıristiyan müziğinde biçim anlayışı. Kilise modları. Troubadourlar. Ortaçağda Saz Şairleri. Notre Dame Okulu ve Ars Nova. Ortaçağ'da Tiyatro. Ortaçağ çalgıları. Rönesans müzik Yazısı. Müzik Biçimleri. Orta-Batı Asya Türk Devletleri Döneminde Türk Müziği (Karahanlılar, Gazneliler, Büyük Selçuklular ve Anadolu Selçukluları). İslam Dünyası'nda Müzik Felsefecileri ve Teorisyenler. El-Kindi Farabi ve İbn- i Sina.

Eski Türkçe Osmanlıca : Basit Türkçe Edebi metinleri okuma. Türkçe şiir ve edebi metinler. Basit Osmanlıca metinler. Orta zorlukta Osmanlıca metinler. Osmanlıca el yazması eserler (öncelikli olarak temiz ve hattat yazmaları). Osmanlıca el yazması örnekleri okuma (Rik'a, Ta'lik vb.). Basit gramer kuralları (İsm-i fail, İsm-i Meful). Kelimelerin çokluk halleri.

Piyano : Farklı seviyelerde çeşitli teknik egzersizler. Gam ve arpej çalışmaları. Ritmik uygulamalar. Çeşitli çalış tarzları ile sol eli geliştirme çalışmaları. Yapılan tüm çalışmaların tonlara aktarılması. Nüans terminolojisine giriş.

Piyano : Farklı seviyelerde çeşitli teknik egzersizler. Gam ve arpej çalışmaları. Ritmik uygulamalar. Çeşitli çalış tarzları ile sol eli geliştirme çalışmaları. Yapılan tüm çalışmaların tonlara aktarılması. Nüans terminolojisine giriş.

Piyano : Farklı seviyelerde çeşitli teknik egzersizler. Gam ve arpej çalışmaları. Ritmik uygulamalar. Çeşitli çalış tarzları ile sol eli geliştirme çalışmaları. Yapılan tüm çalışmaların tonlara aktarılması. Nüans terminolojisine giriş.

İngilizce : Üç farklı makale türünün incelenmesi. Tekrar yazma, farklı ifade etme ve özetleme becerilerinin geliştirilmesi. Örnek makaleler ve ek okumalar üzerine çalışmalar, karşılaştırmalar. Ödevlerin haftalık tartışılması. Her türden 500 kelimelik makale yazımı.

Türk Müziği Solfej ve Teorisi : Karcığar makamı, Suzinak makamı, özel 4'lü ve 5'liler Şed makam kavramı, Acemaşiran makamı, Mahur makamı, Sultanı yegah makamı, Nihavent makamı, Şedaraban makamı. 8-9-10 zamanlı usullerin ağır mertebeleri. 10 zamanlıdan 15 zamanlıya kadar usuller (15 zamanlı dahil) bu usullerde ve makamlarda dikte , deşifre ve seyir çalışmaları.

Temel Müzik Solfej ve Teori : Kadans kavramı. Kadans çeşitlerinin teorik ve işitsel açıdan öğretilmesi. 5 ve 6 diyezli majör ve minör tonlar ile ilgili solfej, deşifre, dikte çalışmaları. Ritmik okuma. Çok sesli solfej çalışmaları. Öğrenilmiş olan akor malzemesi ile teorik ve işitsel uygulamalar. 5 ve 6 bemollü majör ve minör tonlar ile ilgili solfej, deşifre, dikte çalışmaları. Do anahtarı ile ilgili solfej ve dikte uygulamalar. Sol ve Fa anahtarı değişimli solfej parçaları ile ilgili uygulamalar.

Müzik Tarihi : 15.yy Osmanlı'da sosyal ve kültürel hayatın değerlendirilmesi ve müziğin bu dönemdeki konumu hakkında bilgilendirme. Abdülkadir Meragî'nin hayatı, el yazma eserlerinin içeriği, besteleri ve analizleri. II. Murat ve musiki ilmine getirdiği yenilikler, döneminde müzik üzerine yazılan el yazmaları. 16. yy Osmanlı'da sosyal ve kültürel hayatın değerlendirilmesi ve müziğin bu dönemdeki önemi hakkında bilgilendirme. II. Beyazıt ve musikiye katkısı. Dönemin bestecileri ve eserlerinin incelenmesi. 17. yy. Osmanlı'da sosyal ve kültürel hayatın değerlendirilmesi. Ali Ufkî, Kantemiroğlu, Nayi Ali Kevser Efendi'nin yazma eserlerinin incelenmesi.

Osmanlıca Paleografya : Müzikolojinin kaynakları. Yazılı ve kazılı eserler. Anıtlar (Kitabeler). Kaynakların tenkidi. Olayların tenkidi. Paleografya (diplomatik) İlimi. Diplomatik ilminin doğuşu, gelişimi ve bu gelişime katkıda bulunanlar. Kağıt türleri ve kullanılışları. Kağıtların hazırlanması. Belgelerin dış görünüşleri. Yazı ve kullanılan diller. Arap

Alfabetesi ve Arap yazısının yazılması. Aklam-ı Site (Sülüs, Nesih, Reyhani, Muhakkak, Tevki', Rik'a). Diğer yazı çeşitleri (Ta'lik, Divani, Rik'a, Siyakat), Mühürler. Vesikaların tasnifi. Defterler. Suretler. Dilekçeler. Özel mektuplar.

Etnomüzikolojiye Giriş : Etnomüzikolojinin tanımı, eşdeğer kavramların karşılaştırılması. Gelişim tarihçesi. Bağlantı halinde olduğu farklı disiplinler: Antropoloji-Müzik Antropolojisi, Sosyoloji-Müzik Sosyolojisi, Etnoloji-Müzik etnolojisi, Organoloji (İlkel-Gelişmiş), Arkeoloji-Müzik Arkeolojisi. Alan araştırılması. Tarihi yazılı belgeler. Teknoloji (ilkel ve modern), Arşivleme, ses kayıt/ görüntülü cihazlardan ya da ağızdan yapılan çeviri yazı (transkripsiyon), Notasyon, analiz (karşılaştırma). Bibliyografya, vb. Türkiye'de yapılan etnomüzikolojik çalışmalarının tarihçesi ve kaynakları.

İngilizce : Araştırma raporunun temel özellikleri. Kütüphane araştırması. Konu seçimi önermesini oluşturma ve savunma. Taslak hazırlama. Referans listesi hazırlama. Not tutma. Özetleme. Farklı ifade etme. Alıntı yapma. En az 5 kaynak verilen ve öğrencinin konusuyla ilgili 1500 kelimelik makale yazımı.

Türk Müziği Solfej ve Teorisi :Hicazkar makamı, Zirgüleli suzinak makamı, Kürdilihicazkar makamı, geçki kavramı, birleşik makam kavramı, birleşik makam tasnifi, Saba makamı, Segah makamı, Hüzzam makamı, nikriz makamı, Ferahefa makamı, Yegah makamı, 16-28 zamanlı usuller bu makam ve usullerde dikte deşifre ve seyir çalışmaları.

Temel Müzik Solfej ve Teorisi : 7 diyezli majör ve minör tonu ile ilgili solfej, deşifre ve dikte çalışmaları. 7 bemollü majör ve minör ton ile ilgili solfej, deşifre ve dikte çalışmaları. Pentatonik müziğin teorisi ve uygulamaları. Solfej ve deşifre parçalarının modülasyon ve kadans açısından incelenmesi. Ritmik okuma ve çok sesli okuma uygulamaları. Bilinen akor malzemesi ile ilgili teorik ve işitsel uygulamalar. Sol, fa ve do anahtarı değişimli solfej parçaları ile ilgili uygulamalar.

Müzik Tarihi : Barok çağ, opera ve oratoryo, Almanya'da dinsel müzik, XVII. yy.'da çalgıların gelişmesi ve yeni çalgı müziği türleri, J. Sebastian Bach, G. Friedrich Haendel, G. Philippe Telemann, Antonio Vivaldi, J. Philippe Rameau, Domonico Scarlatti, Fransa ve İtalya'da XVIII. yy. Komik Operası ve Bouffon'lar Savaşı.

Müzik Paleografyası : Nota nedir? Tarihi. Nota yazımının tarih içerisinde gelişimi, farklı uygarlıklarda rastlanan notalara ait örnekler. Mezopotamya'da ilk nota yazısı örnekleri. Eski Yunan ve Bizans'ta nota. Günümüz porteli batı notasının kökenini teşkil eden "neuma"lar ve Avrupa'da notasyon. Türk Müziği'nde kullanılmış olan çeşitli nota yazıları. Ebced notası. Ali Ufkî notası. Kantemiroğlu notası. Hamparsun notası. Türk Müziği'nde kullanılan porteli batı notası ve gelişimi.

Çalgı Bilgisine Giriş : Çalgı bilgisi, organoloji nedir? Tarihsel bakış. Sınıflandırma. Çalgıları sınıflandırma sistemleri. Tarihçesi. Arkeorganolojinin inceleme konusuna giren ilk çalgılardan başlayarak Mezopotamya, Mısır, Eski Yunan, Roma, Ortaçağ Avrupa'sı, Rönesans çalgıları. Barok çalgıları, orkestra çalgıları, orkestranın gelişimi. Güney Doğu Asya'da çalgılar. Güney Asya'da çalgılar. Orta Doğu'da çalgılar. Orta Asya'da çalgılar. Türk çalgıları. Avrupa halk müziği çalgıları. Balkan müziklerinde kullanılan çalgılar. Afrika çalgıları. Kuzey Amerika yerlileri çalgıları. Güney Amerika'da kullanılan çalgılar.

Müzik Eleştirisi : Haber, makale, röportaj yazma tekniği. Araştırma, inceleme, bilginin temeline inme, ulaşma yöntemleri. Sınama , yargılama, kıyaslama yöntemleri, Zaman, mekan, ses ve aksesuar kullanma yöntemleri. Radyo, televizyon, plak, kaset, klip değerlendirmesi.

Müzik Kaynakları : Yaşayan – yaşamayan besteciler. Söz yazarları. Kaynak kişiler. Türkü yakıcılar. Halk ozanları. Derlemeciler. Koleksiyonerler. Süreli ve süresiz yayınlar (kitap ve dergiler), müzik prodüktörleri.

Müzik Tarihi : Klasik dönem, Haydn, Mozart, Beethoven, senfoni, konçerto, sonat, oda müziği. Biçimsel gelişme. Romantik dönem. Weber, Schubert, Berliöz, Mendelssohn, Schumann, Liszt, operanın gelişmesi. Müzikte ulusal akımlar, Chopin, Smetana, Wagner, Verdi, Brahms, Bruckner, Rubinstein, Thchaikovsky ve 19. yüzyılda İskandinav müziği. 19. yüzyılın ikinci yarısında gelişme ve gelenek. Operanın gelişmesi. Debussy ve empresyonizm. M. Ravel, Erik Satie, Altılar gurubu.

Armoni : Sistematik olarak gelişen müzik teorisi. Akorlar. Esas, birinci çevrim, ikinci çevrim akorları. Bas ve şan armonizasyonu. Modülasyon. Dominant yedili. Alterasyon, gecikme, pedal, süs notaları.

Folklor ve Etnografya : “Folklor” ve “Etnografya” kavramları, başlıca çalışma konuları, çalışma yöntemleri, diğer bilimlerle ilişkisi, kaynakları, tarihçesi. Alan araştırmaları, materyal değerlendirme, resmi ve özel kurumlar.

Çalgılar:⁶¹

Çalgı Bağlama

Çalgı Tar

Çalgı Kanun

Çalgı Tanbur

Çalgı Ud

Çalgı Dilli Kaval

Çalgı Dilsiz Kaval

Çalgı Mey

⁶¹ Tüm çalgılar seçmeli ders olup, toplam dört yarıyıl olmak koşulu ile iki yıldır.

Çalgı Klarnet

Çalgı Ney

Çalgı Vurmalı Çalgılar

Çalgı -3Telli Kemeçe

Çalgı -4 Telli Kemeçe

Çalgı Keman

Çalgı Viyola

Çalgı Viyolonsel

Çalgı Kemane

Yabancı Diller:⁶²

Arapça

Farsça

Rusça

İleri Osmanlıca

Yunanca

İbranice

Fransızca

Almanca

Dünya Müzik Kültürüne Giriş : Kültür, kültürün anlamı, müzik kültürü.

Toplumlarda süregelen gelenekler. Geleneklerin geleceğe aktarılması. Müziğin değişik kültürlere, inanışlara ve davranışlara göre değişik anlam ifade etmesi ve farklı icraları. Kültürlere göre çeşitlilik. Müzik kültürünün anlamı. Dünya müzik kültürleri.

Müzik Sosyolojisine Giriş : Müzik ve toplum kavramlarına genel bir bakış. Besteci, dinleyici ve yorumcu arasındaki ilişki. Toplumda müzisyenin rolü. Müzik topluluklarında sosyal ilişkiler. İletişim aracı olarak müzik. Din ve

⁶² Tüm yabancı diller seçmeli olup, dört yarıyıldan, toplam iki yıldır.

müzik. Müziğe politikanın etkileri. Kimlik ve müzik. Cinsiyet rolleri ve müzik. Popüler kültür ve müzik, postmodern yaklaşımlar.

Bibliyografya Çalışmaları : Bibliyografya nedir? Bibliyografya problemleri, bibliyografya çeşitleri, müzik bibliyografyası nasıl yapılır? Katalog ile farkı. Türkiye'de müzik bibliyografyası.

Ses Sistemleri : Ses sistemlerine giriş, adi kesir, koma, cents, Fisagor, Zarlino, tanpere sistem, mikrotonal notasyon.

Makam Nazariyatı : Solfej destekli uygulamalar. Temel makamlar. Şed kavramı ve makamları.

Tarihi Nota Yazım Sistemleri : Nota yazım sistemi nedir? Tarihteki çeşitli nota yazım sistemi tipleri. Farklı kültürlerin nota yazımları. Nota yazım sisteminin tarihi dönemler içindeki gelişimi.

17. Yüzyıl Osmanlı Müziği : Dönem içinde müziğin sosyal ve kültürel yaşamla birlikte değerlendirilmesi. İtri, Tab'i, Hafız Post gibi besteciler hakkında bilgi. Nayi Osman Dede'nin bestelerinin ve teori ile ilgili eserlerinin analizi ve müzikal değerlendirilmesi.

Batı Müziği Formları : Yapı, biçim, tür, yapı elemanları, cümle, cümle parçacıkları, cümle genişlemesi-daralması, dönem vb.

Caz Müziği Tarihi : Kilise müziği ve dönemleri üzerinde çalışmalar. Cakewalk, Blues, Dixiland, Ragtime, Swing, Be-Bop, orkestra müziği, modern caz, cool caz, free caz, modal caz. Dönemler, besteciler, icracılar.

Müzik Tarihi : 18. yüzyıl'da Osmanlı sosyal ve kültür yaşamının değerlendirilmesi. Kevserî Mecmuası ve Kantemiroğlu arasındaki ilişki. Dönemin bestecilerinin ve kuramcılarının incelenmesi.

Alan Araştırma Metotları : Alan araştırması nedir? Kim/kimler tarafından neden yapılır? Yöntemler, materyallerin derlenip değerlendirilmesi.

Form Bilgisi ve Çözümleme : Biçimi oluşturan figür, motif, cümlecik, periyot gibi temel elemanlar. Armonik ve ezgisel gelişimin çeşitleri. Şarkı biçimleri. Örnek üzerinde yapılacak çözümlenmeler.

Müzik Antropolojisine Giriş : Antropoloji nedir? İnsan nedir? Felsefi, sosyolojik ve psikolojik anlayışlara göre insan anlayışları. Antropolojinin alt dalları. Antropolojinin yöntem ve teknikleri. Kültür, kimlik, ırk, etnik kavramları. Dünya kültürleri ve müzikleri.

Etnomüzikolojiye Giriş : Karşılaştırmalı müzikoloji ve etnomüzikolojiye giriş. Teori çalışmalarına giriş. Kaynaklara genel bakış. 1945 öncesi ve sonrası gelişmeler. Diğer sosyal bilimlerle ilişkisi. Etnomüzikoloji yöntem ve teknikleri. Teori ve kültür. Müziğin temelleri.

Türk Müziği Kaynaklarına Giriş : Türk müziğinde kaynak. Kaynak çeşitleri ve sınıflandırılması. Müzik kütüphaneleri ve dernekleri.

Ses Sistemleri : Safiyuddin Abdülmümin ve Maragalı Abdülkadir, Rauf Yekta, Arel-Ezgi-Uzdilek, Ekrem Karadeniz, Harry Patch ve günümüzdeki görüşler.

Makam Nazariyatı : Makamların karar perdeleri üzerinden açıklanması. Birleşik makam kavramı. Örnek eserlerle uygulamalı açıklamalar.

İleri Armoni ve Kontrpuan : Bas partisinde armonizasyon. Akor çeşitlerinin armoni egzersizlerinde kullanılması. Yatay çok seslendirme tekniklerine giriş. İki, üç partili yazı örnekleri.

18. yüzyıl Osmanlı Müziği : 18. yüzyıl Osmanlı tarihi içinde sosyal ve kültürel hayatın değerlendirilmesi ve müziğin bu dönemdeki konumu. Klasik üslubu benimsemiş besteciler. Dönem bestecileri ve eser analizleri.

Türk Müziği Terminolojisi : Başlangıçtan 15. yüzyıla kadar müzik terimleri (Orta Asya dönemine genel bakış). İslamî müzik terimleri. 15. yüzyıldan, 20. yüzyıla kadar Osmanlı müzik terimleri. Cumhuriyet dönemi çalışmaları.

Türkiye’de Popüler Müziğe Giriş : Türkiye’de müzik kültürleri. Popüler müzik ve tarihi. Dünyada popüler müzikler. Batı popüler müziği ile Türk popüler müziği karşılaştırılması.

Müzik Tarihi : 20. yüzyıl Batı müziği ve modernizm. İzlenimcilik, Debussy, Ravel, Schönberg, vd. Cumhuriyet sonrası Türkiye’de müzik.

Müzik Estetiğine Giriş : Estetik tarihi ve müzik estetikçileri.

Müzik Psikolojisine Giriş : Müzik sanatı ve psikoloji. Psikolojinin tanımlanması, yöntemi, müzisyenlerin psikolojik analizleri.

Osmanlı Müziğinde Batı Etkileri : III. Selim dönemi. Yenilik düşünceleri. II. Mahmud dönemi. Muzıkay-ı Hümayun’un kurulması. Osmanlı’da Batı müziği ve besteciler.

Müzik Hakkında Yazmak : Teknik ve diğer tarzdaki müzik yazıları. Müzikal olayları tanımlama, doğru yazım kuralları, müzik hakkında yazmakla ilgili özel problemler.

19. yüzyıl Osmanlı Müziği : 19. yüzyıl Osmanlı tarihi içinde sosyal ve kültürel olaylar. Bu dönemde müziğin konumu. Nota konusundaki çalışmalar. Batı notası ile yazılan eserlerin incelenmesi.

Askeri Müzik : Türklerde ve Osmanlı'da askeri, siyasi yaşam. Mehter kavramı, musikisi, Mehterhane. Besteler ve besteciler. Askeri bandolar.

Türk Halk Müziği : Halk müziği kavramları. Çalışma yöntemleri, yapılan çalışmalar, derlemeler, sahada tespit. Yazılı kaynaklarda halk müziklerinin tespiti. Türk halk müziğinin yaygınlık sahası.

Tanzimat'tan Günümüze Müzik Türleri ve Akımları : Tanzimat dönemi ile başlayan Batılılaşma hareketleri çerçevesinde değişen müzik anlayışı.

Yazma Müzik Eserlerinin Müzikal Değerlendirilmesi : Türk müziği edvarlarının günümüz Türkçe'sine çevrilmesi. Eserleri esas nüshası ile karşılaştırmak.

Türk Müziği Formları : Yazma eserlerdeki tarihi müzik formları, dini, dindışı.

Bitirme Çalışması : Konu başlığının oluşturması. Konunun amacı ve öneminin saptanması. Konunun planlanması, işlenip sonuçlandırılması.

Müzik Felsefesine Giriş : Antik çağda müzik. Platon, Aristoteles, Pythagoras, Empiricus. Ortaçağda müzik felsefesi. Rönesans'ta müzik felsefesi. 17 yüzyılda müzik felsefesi. 18. yüzyılda müzik felsefesi. 19. yüzyılda müzik felsefesi. 20. yüzyılda müzik felsefesi.

Eleştirel Okumak ve Yazmak : Eleştiri yöntemleri, tipleri, çeşitli müzik eleştiri yazısı örnekleri.

Türk Müzikolojisinin Temellerine Giriş : Müzikoloji nedir? Türkiye’de Müzikoloji bilinci. Tarihsel gelişimi, kaynakları, müzik çalışmaları.

Çağdaş Müzik Tarihi : İkinci dünya savaşından sonra Avrupa’da müzikte görülen değişimler. Müzik akımları.

Dini Müzik : İslamiyet. İslamiyet ve müzik, Hz. Muhammed’in dönemi ve müzik. Orta Asya Türkleri’nde inanışlar. Cami, tekke, tasavvuf müziği. İnceleme ve analiz.

Divan Edebiyatı : Divan Edebiyatı’nın çıkışı, bu edebiyatın müziğe etkileri.

Seyirlik Müzikler : Seyirlik oyunlar hakkında bilgi. Bu oyunlarda kullanılan müzikler, repertuar.

Bilgisayar ve Müzik : Bilgisayar yardımı ile müzik üretme. Müzik programları kullanımı.

Cumhuriyet Dönemi Türk Müziği : Cumhuriyet döneminde gelişen müzik türleri. Bu türlerin müzikal değerlendirilmesi. Türk Beşleri, iki müzik türünde yetişmiş olan sanatçılar. Popüler müzik stilleri.

Türk Halk Müziği : Halk müziğinin tür, çeşit ve biçimleri. Çalgıları, melodik yapısı, bölgelerin karakteristik özellikleri.

Türk Müziği Repertuarı Analizi : Türk Klasik müziğinin dönemleri, bestekarları, besteleme teknikleri, tavır ve hareketleri. Müzikal analizler.

Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi :

Türkçe :

Seçmeli İngilizce :

Doktora Programı Ders İçerikleri

I. Yarıyıl

16. ve 17. yüzyılda Türk Müziği Çalışmaları : 16.yy'da Türk Müziği çalışmaları. Dönem bestekarları, teorileri ve eser analizleri. 17.yy'da Türk Müziği çalışmaları. Dönem bestekarları, teorileri ve eser analizleri. Ali Ufkî Bey'in Hayatı ve eserleri. *Mecmua-i Saz ü Söz*'de kullanılan nota sistemi. Batı notası ile karşılaştırılması. Eser çözümlenmesi ve değerlendirilmesi. Eserlerdeki form yapıları ve analizleri. Eserlerdeki makamlar ve analiz. Eserlerdeki usul analizleri. Güfte analizleri.

Systematic Musicology Studies : Sistematik müzikoloji. Sistematik müzikolojinin çalışma alanları. Müzik ve disiplinlerarası çalışmalar. Müzik ve estetik. Müzik ve felsefe. Müzik ve sosyoloji. Müzik ve antropoloji. Müzik ve tıp. Müzik ve terapi. Müzik ve fizik. Müzik ve matematik. Müzik ve akustik. Müzik ve istatistik. Müzik ve arkeoloji. Müzik ve edebiyat. Müzik ve dil. Müzik ve sanat tarihi. Müzik ve arkeoloji.

İleri Müzik Paleografyası : Dünya müziklerinde nota tarihi. Ebcet Notası ve uygulamaları. Ebcet notasıyla yazılmış eserlerin çevirisi. Kantemiroğlu-Nayi Osman Dede-Abdülbaki Nasır Dede notası. Ali Ufkî Bey notası. Hamparsun notası ve uygulamaları. Mustafa Nezih Albayrak ve Rauf Yekta Bey notası üzerinde çalışmalar.

Safiyuddin Urmevi ve Kitabü'l Edvar'da Ses Sistemi : Edvar teriminin açıklanması. Safiyuddin'in Ses Teorisi hakkında Farabî Ve İbn-i Sinâ'nın görüşlerini eleştirisi. Nağmelerin tarifi Ve Pestlik kavramlarının açıklanması. Aralıklar ve oranları. Aralıkların birbirine eklenerek cinslerin düzenlenmesi. Sekizlideki devir tabakaları. Devirler ve oranları. Devirlerin ortak sesleri. Ud tellerinin düzeni ve seslerin çıkarılması. İkâ Devirleri ve ritim (usul) bilgileri. Nağmelerin etkileri. Uygulama İle ezgilerin ortaya çıkarılması. Beste yapımında pratik bilgiler. Safiyuddin'in hayatı.

Türk Dünyasında Aşık Sanatı : Aşık kimdir? Türk Dünyasında aşık tipinde şahsiyetler, unvanlar, benzer ve farklı vasıfları. Usta-Çıracak ilişkisi. Yetiştirme tarzları, yöntemleri. Repertuar görünümleri. Çalgı tipleri. Usta malı. Aşık tarzı ürünlerin edebi ve müzikal tür, tip ve biçim görüntüleri. Anlatıcı/Hikayeci aşık ve aşık tipinde halk sanatkarları. Tasnifçi aşıklar. Yazılı kaynaklarda yer alan aşık sanatı hakkında bilgiler. Kitâb-ı Dede Korkut'ta aşık sanatı izleri. Yaşayan aşık sanatı. Aşık Okulları. Popüler bir sanatçı tipi olarak aşıklar. Türk dünyasında şöhret yapmış aşık tipinde şahsiyetler.

Communication and Mass Media in Music : Müzik ve kitle iletişim araçlarının müzik üzerindeki etkisi. Kültür, müzik kültürü. Kimlik, müzik kimliği. Toplum, toplum ve müzik. Kitle iletişim araçlarının toplum üzerindeki etkisi. Kitle iletişimde kamu refahı, ırkçılık, kamuoyu, sosyal ilişkiler. Kitle iletişim araçları ve müzik, ses kayıt endüstrisi. Sosyal yönler. Kitle iletişim araçları ve Kadın, feminist eleştiri ve cinsellik. Popüler kültür. sosyal ve kültürel kavramlar, müzik ve kitle iletişim araçlarının tarihsel olaylar. Kültürel araştırmalar, antropoloji ve etnomüzikoloji, İletişim ve müzik, ses kayıt endüstrisi. Sosyal yönler. İletişim ve kadın, iletişim ve ırkçılık ilişkileri. Sosyal ilişkiler ve iletişim. Sosyal bilimsel araştırmanın süreci ve kitle iletimin çalışmalarında kullanılan en yaygın metotlar. İletişimin müzik ile ilişkisi. Araştırma metotları, veri analiz yöntemlerinin açıklanması. İletişimin analizi ve müzik ile bağları.

II. Yarıyıl

Theoretical Perspectives in Ethnomusicology : Etnomüzikoloji'ye giriş, 1945 öncesi, müzikal kökeni, İlk derlemeler. Popüler hareketler. 1945 sonrası gelişmeler. Bilim söylemleri. Bilim olarak devrimler. Politik kavramlar, Enstitüler ve yapıları, Disiplinlerin salkımı. Kuzey Amerika ve Avrupa'nın geçmişi. Bilim dalı olarak tartışmalar. Etnomüzikoloji de çağdaş teorik konular; Teori ve kültür, Toplumlar ve onların müzikleri. Etniklik, ulusallık, küreselleşme ve diaspora, Irk, cinsellik ve cinsiyet, yeni tarihçiler. Müzik teori ve analiz.

18. Yüzyılda Türk Müziği Çalışmaları : Kantemiroğlu hakkında bilgi. Kantemiroğlu Yazması'nın incelenmesi. Nazariyat ve nota bölümü. Kantemiroğlu notası ve bu nota ile yazma içindeki eserlerin değerlendirilmesi. Nayî Ali Kevserî Efendi hakkında bilgi. Kevserî Mecmuası ve Kantemiroğlu Yazması arasındaki ilişkiler. Batılılaşma ve modernleşme hareketlerinin temelleri. III. Selim ekolü. Dönemin müzik teorisi ve müzik teorisi kitapları. Yeni makam terkipleri. Makam analizleri. Nota yazım sistemleri.

Psychology Of Music : Müzik Psikolojisi, müzik sanatı ile psikoloji biliminin araştırmalarından ve konularından yararlanarak kurulmuştur. Bu bilim dalının hem psikoloji ile (araştırma yöntemleri, algı, bellek, kişilik, vb.) hem de doğrudan müzikle ilgili kendine özgü (müzik etkisi, müzik yeteneği, müzik eleştirisi, müzik yaratılarının psikolojik analizleri gibi) konuları bulunmaktadır.

Modern Müzik Çalışmaları : 19. yy. sonları müzik anlayışına genel bir bakış, atonalite kavramı, post tonal yaklaşımların ve sistemlerin (12 ton sistemi, İntegral serializm) incelenmesi. Schoenberg, Webem, Berg, Messiaen and Boulez, Babbit, Stochausen. Yeni tonaliteler. Stravinsky,

Bartók. Neo Klasisizm: Stravinsky, Batok. Müzikte Politik etkiler: Prokofiev, Shostakovich. Serial sonrası dönem. Jazz, Rock ve Popüler etkiler. Minimalizm. Mikrotonalite. Elektronik müzik. Türkiye’de modern müzik çalışmaları ve Türk makamsal müziğinin modern müzik çalışmalarına etkileri.

Comparative Studies on Turcic Musical Instruments : Türk Dünyası çalgıları kavramı. Asya’da çalgılar. Çin Sanat Müziği’nde çalgılar. Çin Halk Müziği’nde çalgılar. Uygur Müziği’nde çalgılar. Endonezya Müziği’nde çalgılar. Java ve Bali Adalarında Gamelan orkestraları ve farklı stilleri. Moğol Müziği’nde çalgılar. Tuva bölgesi. Kazak Müziği’nde çalgılar. Kırgız Müziği’nde çalgılar. Tacik Müziği’nde çalgılar. Türkmen Müziği’nde çalgılar. Özbek Müziği’nde çalgılar. Azeri Müziği’nde çalgılar. Gürcistan Müziği’nde çalgılar. Kuzey Hint Müziği. 16. 17. yy. Mughal Dönemi ve çalgıları. Kuzey Hint Müziği’nde günümüzde kullanılan çalgılar ve karşılaştırmalar. Pakistan müziği’nde çalgılar. Kaşmir Müziği’nde çalgılar. Kuzey Afganistan Bölgesinde yaşayan etnik gruplarda çalgılar. İran Müziği’nde çalgılar. Arap ve Kuzey Afrika Bölgesi’nde çalgılar. Türk Halk Müziği’nde kullanılan çalgılar. Çalgıların bölgelere göre gösterdiği farklar ve kullanımı. Türk Klasik Müziği’nde kullanılan çalgılar. Yunan Müziği’nde kullanılan halk çalgıları. Balkan Müziği’nde kullanılan halk çalgıları. Bu çalgıları çalgı sınıflamasına göre dört ana başlık altında sınıflandırma. Karşılaştırmalı olarak inceleme.

19. ve 20. Yüzyıl Türk Müziği’nde Yeni Teoriler ve Analiz : 19.yy müzik yaşamı hakkında inceleme. Batılılaşma ve modernleşmenin müzik ve müzik teorisi üzerindeki etkileri. 20. yy. başlarında Türk müziği çalışma ve araştırmaları. Rauf Yekta Bey’in Türk müziği üzerindeki çalışmalarının incelenmesi. Şadeddin Arel, Dr. Suphi Ezgi ve Salih Murat Uzdilek sisteminin Rauf Yekta’dan farklı yönleri. Ekrem Karadeniz ses sitemi ve teorisi. Eser analizleri.

Türk Müziğinde Batılılaşma ve Modernizm : Batılılaşma. Modernleşme. Tanzimat. Milliyetçilik akımları. Osmanlı’da batı düşüncesi ve

batılılaşma . Ulusallaşma dönemi. Cumhuriyet dönemi. III.Selim dönemi. II.Mahmud dönemi. Müzik anlayışları. İlk batılı müzik kurumu Muzıkay-ı Hümayun. Müzik eğitim kurumu Darül elhan. Batı müziği ve Türk müziği eğitimi. Osmanlı sarayında batı müziği. Osmanlı müziğinde batı etkileri. İlk batılı tiyatrolar. Şehirli eğlence müzikleri. Kantolar. Operetler. Avrupa müziği'nin Türkiye'deki etkileri ve yeni Türk müziği anlayışı. Türk müziği, batı müziği tartışmaları. Popüler müzik kavramı. Gazino müziği. Cumhuriyet döneminde popüler müzikler ve popüler kültür. Dünya popüler kültürünün Türkiye'de etkileri. Türk sosyal ve kültürel hayatında popüler kültür etkileri. Sosyo-kültürel açıdan arabesk. Aranjman. Tango. Caz. Anadolu Pop. Politik Pop. Rock. Türk popüler kültüründe arabesk. Arabesk kültür.

Seminer :

Tez Çalışması :

Yüksek Lisans Tezleri⁶³

Öztürk, Mustafa Tahir, *Türk Din Musikisinde Ezan* (cd'li). Danışman: Doç. Ş. Şehvar Beşiroğlu. İstanbul, 2001.

Demirgen, Emel, *Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi 2069-1112 Risaleler Çalışması*. Danışman: Doç. Ş. Şehvar Beşiroğlu. İstanbul, 2002.

⁶³ Yeni yapılanma sürecinde (2002-2003) önce yapılan tezler. Yeni yapılanma sürecinden sonra biten doktora tezi yoktur.

5. SONUÇ

Konusu toplumsal yapı içinde müzik ve müzik kültürünü incelemek olan bir disiplinin, toplumsal değişimlerden etkilenmemesi düşünülemez. Değişimlerin disiplin içindeki yansıması ders programlarında açıkça görülmektedir. İlk ders programları ile sonradan yapılanlar arasındaki fark buna örnektir. Günümüzde yapılan programlarda müzikolojinin gelişimine paralel olarak, alt dalları ayrı ayrı derse dönüşmüş ve seçmeli dersler çoğalmıştır. Ders adedinin ve çeşidinin artması, her zaman eğitimin niteliğini artırıcı bir öge olarak düşünülmemelidir. Sosyal bilimlerde özellikle lisans eğitimi uzmanlaşmaya yönelik bilimcinin altyapısını kuramsal açıdan oluşturmayı hedeflemektedir. Bilimci adaylarının (müzikolog) lisans eğitimi dönemi, ileriki akademik çalışmalar için önemlidir.

Ders programlarının hazırlanmasında sürekli değişimden çok, gerekli görülenlerin yeniden düzenlenmesi önemlidir. Sürekli değişen programlar, eğitimin niteliğini olumsuz yönde etkileyebilir. Bir diğer sorun, ders programlarındaki müzikoloji-etnomüzikoloji arasındaki dengedir. Dersin adından çok içeriği programı belirlemektedir. Bir başka deyişle, programın müzikoloji ve/veya etnomüzikoloji yönünü dersin içeriği belirler. Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Müzikoloji Bölümü dışında bu denge net değildir. Çünkü bölümde ayrıca etnomüzikoloji programı uygulanmaktadır. Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Müzikoloji Bölümü'nün ders programı diğer üniversitelerin müzikoloji bölümü ders programlarından ayrılır. Bu bölümde hedef,

müzikolog adayına gerekli temel bilgileri sosyal, kültürel, tarihi bağlam içinde müzik odaklı inceleme-araştırma yapma formasyonu kazandırmaktır.

Ülkelerin müzik yaşamı kültürel ortamın yansımasını gösterir. Kültür müziği kapsayan bir alandır. Müziksel etkinliklerin başarıya ulaşması, müziğin ve toplumun kendini yenilemesi ile mümkündür. Toplumsal hareketliliği ve kültürel etkinlikleri sosyal bilimler incelerken, müziğe dair konuları müzikoloji ele alır.

Kültür dediğimizde her türden disiplinin alanını kavramsallaştırmış oluyoruz. Tüm disiplinler, kültürün mikro düzeyde incelenmesine yönelik çalışmalar yapmak üzere ortaya çıkmaktadır. Bu durum disiplinlerin hızla gelişimini sağlarken, yeni yeni bilim dallarını da yaratmanın zeminini oluşturmaktadır. Günümüzde sayıları her geçen gün artan bilim dalları, kendi tekilliklerinde çalışmak yerine, komşu disiplinlerle ilişki halinde bulunarak çok yönlü çalışma yoluna gitmeyi tercih etmektedirler. Böylece bileşke disiplinler ya da disiplinlerarası bilim dalları olarak da bilinen alanlar ortaya çıkmıştır. Müzikoloji çok yönlü çalışan bileşke bilimlere güzel bir örnektir. Çünkü yalnızca seslendiricilik, eser üretimi konuları ile yetinmeyip müziği kültür perspektifinden ele almaktadır. Kültür perspektifi, müzikoloji için diğer disiplinlerle (tarih, sosyoloji, siyasal bilimler vb.) ilişkileri zorunlu kılan önemli bir nedendir.

Müzikolojinin önemi ve gerekliliği tartışması artık akademik düzeyde gerilerde kalmıştır. Tartışmaların odağında; müzikolojinin kuramları, bakış açıları ve beraberinde yöntem-teknik sorunları yer almaktadır. Ayrıca müzikolog yetiştirme yani insan gücü sorunu tamamen aşılamamıştır.

Müzik sorunlarının çokluğu ve karmaşıklığı göz önüne alındığında nitelikli çözümlere ulaşip, öneriler getirmenin önemi zorunlu olarak kendini hissettirmektedir. Sorunların çözümü noktasında müzikolojiye olan gereksinim açıkça ortaya çıkmaktadır.

Müzikoloji disiplini, diğer alanlarda olduğu gibi, ülkemizde kurumsallaşma sürecini gecikerek tamamlamıştır. Bu durum müzikoloji çalışmalarına olumsuz yönde yansımış ve literatür dağarının kısırlığına neden olmuştur.

Yapılan çalışmaların yüzyılın son çeyreğine sıkışması kuramsal alanda boşluğa neden olmuş, aynı zamanda değişik müzikoloji akımlarının tanınip benimsenmesi ve uygulanmasının gecikmesini beraberinde getirmiştir.

Tüm bu olumsuzluklara rağmen müziğe bilimsel inceleme – araştırma alanı olarak bakılması ve çalışmaların sürdürülmesi hızlı bir şekilde devam etmiştir.1976 yılında resmileşen müzikoloji disiplini, değişik illerde ve üniversitelerde sayısını artırmıştır.

Çalışmaların ve eğitimin görüldüğü özellikle İstanbul' da Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Devlet Konservatuarı bünyesinde, İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuarı bünyesinde, Ankara' da Hacettepe Üniversitesi Devlet Konservatuarı bünyesinde ve İzmir' de 9 Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi bünyesinde; eğitimci, araştırmacı kadroları açığı giderilmesi yönünde önemli adımlar atılmıştır. Disiplinin kendi içinde ihtiyaç duyduğu kaynak sorunu, gerek çeviriler, gerek telif kitaplar yolu ile giderilmeye çalışılmaktadır.

Ülkemizin içinde bulunduğu coğrafi konum ve Avrupa ile olan ilişkileri göz önüne alındığında, müzikoloji disiplini için önemli bir alanın varlığı karşımızda durmaktadır. Sorun; bu alanda kendini ortaya koyacak bir müzikoloji ekolünün eksikliğidir. Yapılan çalışmaların bu yönde olması hayati önem taşımaktadır. Özellikle Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Devlet Konservatuvarı ve İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Müziği Devlet Konservatuvarı Müzikoloji bölümlerinin çalışmaları, bir ekol yapılanmasına doğru gidildiğini göstermektedir.

Bu yapılanmada, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Müzikoloji Bölümü çoksesli müziği her yönüyle ele almakta ve müzik çalışmalarını yönlendirmekte, İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Müziği Devlet Konservatuvarı Müzikoloji Bölümü ise, özellikle makamsal müzik konusuna yönelmektedir.

Müzikoloji, kurumsal kimliğini İzmir'de kazanmıştır. Buna rağmen müziğin bilimsel odaklı faaliyetleri ağırlıklı olarak İstanbul'da sürdürülmektedir. Bunun birinci nedeni, İstanbul'da bulunan müzikoloji bölümlerinin gerek eğitim, gerekse araştırmaya yönelik çalışmalarının sistematik olarak devam etmesidir. Diğer neden ise, İstanbul şehrinin bulunduğu coğrafi konum gereği önemli bir kültür merkezi olmasıdır. Yapılan çalışmaların sonucunda müzikoloji disiplini kendi eksikliklerini de hızla giderme yolunda önemli aşamalar kat etmiştir.

Bu çalışmanın amacı; müzikolojinin kendi tarihine yönelik eksikliğinin giderilmesine yönelik ufak bir girişimdir. Çünkü bilimsel çalışmalarının kaynağında birikim yatar. Birikim, geçmişten süregelen bilgilerin sistemli

olarak belli disiplinlerce günümüze aktarılması ile gerçekleşir. Bu bilgiler bilimcinin çalışmaları için kullanacağı önemli verileri oluşturur. Sonunda bilimci bu bilgiler ışığında günümüz ve gelecek için yararlanılacak bulgularla o alana katkıda bulunur. Müzikolojinin bu güne kadar yaptığı çalışmalar sonunda elde edilen binlerce ciltlik kaynaklar, böyle çalışmaların ürünleridir. Türkiye’de de önemli kaynaklar yaratılma çalışmaları hızla devam ederken, müzikolojinin kendisine -tarihine- yönelik çalışmanın önemi, bilgi birikimi ve aktarımı konusu kadar önemlidir. Aksi takdirde çalışmaların halkalarından biri eksik kalacaktır.

KAYNAKLAR

ALİ, Filiz (1982), **Müzik Reformu Yılları**, Flarmoni Demeği Yayınları, İstanbul.

AREL, Hüseyin Sadeddin (1991), **Türk Musıkisi Nazariyatı Dersleri**, Haz. Onur Akdoğu, TC. Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara.

AYDIN, Mustafa (2000), **Kurumlar Sosyolojisi**, Vadi yayınları, Ankara.

BARZUN, Jacques, F. GRAFF, Henry (1996), **Modern Araştirmacı**, Tübitak Yayınları, Ankara.

BENJAMIN, Walter (2001), **Son Bakışta Aşk**, Çev. Nurdan Gürbilek, Metis Yayınları, İstanbul.

CARR, Edward Hallet (1996), **Tarih Nedir?**, Çev. Misket Gizem Gürtürk, İletişim Yayınları, İstanbul.

DİVİTÇİOğLU, Sencer (1992), **Nasıl Bir Tarih?**, Bağlam Yayınları, İstanbul

DOğRUSÖZ, Nilgün (1992), "Yalçın Tura İle Röportaj", **Müzik Bülteni**, İTÜ T.M.D. Konservatuarı Mezunları Demeği Ücretsiz Yayın Organı, 2, Nisan: 2-3.

DUYGULU, Melih (1994), "Mahmut Ragıp Gazimihal ve Türk Müziği", **Orkestra**, 247, Temmuz: 46-51.

DUYGULU, Melih (1999), "Ahmet Yürür'le Etnomüzikoloji Üzerine Söyleşi", **Folklor/Edebiyat**, Cilt: V, Sayı,17, S:79-90.

DUYGULU, Melih (2003), **Görüşme**, 16. Nisan, Beşiktaş.

ERGUN, Doğan (1974), **100 Soruda Sosyoloji El Kitabı**, Gerçek Yayınevi, İstanbul.

GEDİKLİ, Necati (1999), **Uluslararası Sanat Müziği**, Ege Üniversitesi Basımevi, İzmir.

GULBENKIAN Komisyonu (1996), **Sosyalbilimleri Açın**, Metis Yayınları, İstanbul.

KÜTAHYALI, Önder (1990), "Anıların Işığında Oransay", **Orkestra**, 200, Nisan: 2-7.

MANAV, Özkan(2002), "Müzikbilimin Anahtarı Hangi kapıyı Açar?", **Mimar Sinan Üniversitesi Müzikoloji Dergisi**, Sayı,3, 27-44.

MUSİKİ MECMUASI (1978), Ege Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi
Musiki Bölümü Özel Sayısı, 349-350, Kasım-Aralık, 5-26.

MUSİKİŞİNAS, Boğaziçi Üniversitesi Türk Müziği Kulübü Yayını, Tüm
Sayılar: 1,2,3,4,5,6,7,8.

ORANSAY, Gültekin (1990), "Kendi Kaleminden-Gültekin Oransay", Haz.
Necati Gedikli, **Orkestra**, 200, Nisan: 17-28.

ÖZER, Yetkin (1997), **Bilim Perspektifinde Müzik**, Dokuz Eylül Yayınları,
İzmir

ÖZER, Yetkin (2002), **Müzik Etnografisi**, Dokuz Eylül Yayınları, İzmir.

ÖZTUNA, Yılmaz (1987), **Türk Musikisi Teknik ve Tarih**, Türk Petrol Vakfı
Lale Mecmuası Neşriyatı, İstanbul.

ÖZTUNA, Yılmaz (1990), "Suphi Ezgi", **Büyük Türk Musikisi**
Ansiklopedisi, Cilt, II, 274-277, TC. Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara.

SANAL, Haydar (1991), "Arel Hüseyin Sadeddin", **Türkiye Diyanet Vakfı**
İslam Ansiklopedisi, Cilt, III. 352-354.

TANÇ, Cengiz (1991), "Çağdaş Türk Kültürünün Sönmeyen Bir Simgesi",
Ahmet Adnan Saygun Çokseslilik Meşalesi, Sevda Cenap And Müzik Vakfı
Yayınları, Ankara.

TURA, Yalçın (1983), "Cumhuriyet Döneminde Türk Musikisi", **Cumhuriyet**
Dönemi Türkiye Ansiklopedisi, Cilt, VI. 1510-1516.

UZDİLEK, Salih (1947), "İlim ve Musiki", **Türk Musikisi Dergisi**, I, Kasım,
Cilt, I, 4-5.

VERGİN Nur (2003), **Siyasetin Sosyolojisi**, Bağlam Yayınları, İstanbul.

WILLIAMS, Raymond (1993), **Kültür**, Çev. Suavi Aydın, İmge Kitabevi,
Ankara.

YEKTA, Rauf (1986), **Türk Musikisi**, Çev. Orhan Nasuhioğlu, Bilgi
Derleme: Murat Bardakçı, Pan Yayıncılık, İstanbul.

YILDIRIM, Vural (1999), "Feza Tansuğ İle Söyleşi", **Folklor/Edebiyat**
Dergisi, Cilt: V. Sayı, 17, S:129-144.

www.ayvalik-music.com (Filiz Ali)

www.hun.edu.tr (Hacettepe Üniversitesi)

www.itu.edu.tr (İstanbul Teknik Üniversitesi)

ÖZGEÇMİŞ

1970 yılında Adapazarı'nda doğdu. Mimar Sinan Güzel sanatlar Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Etnomüzikoloji Bölümü'nü bitirdi. Halen aynı bölümde yüksek lisans öğrencisidir. *Folklor/Edebiyat Dergisi*'nde Etnomüzikoloji ve Mistik Müzik, *Toplumbilim* dergisinde Kültürel Kimlik ve Müzik özel sayılarının editörlüğünü yaptı. İtalyan Opera salonunda (2002), Ada Kültür merkezinde (2000), Akatlar Kültür merkezinde (1999) halk müziği konserleri (Tarkan Koç ile) verdi.

Orkestra, Folklor/Edebiyat, Motif, Simurg, Felsefelogos, Genç Sanat dergilerinde yazı ve makaleleri yayınlandı. Antropoloji derneği bülteni, Müzikoloji derneği bülteni yayın kurulunda görev aldı.

Yapı Kredi Kültür merkezinde, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi'nde, Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Müzik Bölümü'nde, Yeditepe Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi'nde, vb. yerlerde konferanslara-panellere katıldı. Bazı panellerde yöneticilik yaptı.

Müzdak, Müzikoloji derneği, Toplumsal Araştırmalar Vakfı gibi müzik kurumlarını düzenlediği sempozyumlarda bildiriler sundu. 1997-2000 yılları arasında *ÖzKartal* adlı bölgesel gazetenin kültür/sanat danışmanlığını yaptı.

Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi'nin Almanya'da katıldığı sanat festivali (kunstakademie-Münster, "Buluşma -Begegnung-) içinde "İfadeler" adlı performans çalışmasının müziğini yaptı.

Editörlerinden olduğu Bağlam yayınları Müzik Bilimleri Dizisi'nden *Müzik Felsefesine Giriş* (Tarkan Koç ile) adlı bir kitabı yayınlandı. Müzik felsefesi ve estetiği, halk müziği, popüler müzik alanlarında çalışıyor.